

**T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

Sinan AYAN

115327

**KIRIKKALE İLİNDE SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI İÇİN
UYGULANAN SPOR TESİS VE POLİTİKALARININ
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**T.C. SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**TEZ YÖNETİCİSİ
Prof. Dr. Taner PAMUKÇU**

KIRIKKALE-2002

ÖZET

Bu çalışmada Kırıkkale' de sporun kitlelere yaygınlaştırılabilmesi için mevcut durumun tespiti, yapılması gerekli görülen tesisler ve faaliyetlerin neler olabileceği konusu araştırılmıştır.

Bu amaçla öncelikle ilin tarihi, coğrafi ve sosyo-ekonomik yapısı ile mevcut spor tesislerinin ve işletmelerinin durumu, yeterliliği, dağılımı ile spor faaliyetleri ve yatırımlar incelenmiş, halkın eğilimine göre, sporun kitlelere yaygınlaştırılabilmesi hakkındaki teori ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmaya Kırıkkale il merkezinde bulunan değişik meslek, yaş ve cinsiyet gruplarından toplam 2163 kişi gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmaya katılan deneklere 31 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. İstatistiki analizler frekans, yüzde, standart sapma, bağımsızlık testi X^2 (chi-square), olabirlik testi (likelihood ratio) dağılımlar hesaplanarak yapılmıştır.

Bu çalışma sonucunda sportif faaliyetlere ilgi yüksek olmasına rağmen (%91.1) mevcut spor saha ve tesislerinden halkın yeterince yararlanmadığı (%68.7) gibi tesislerin yeterli olmadığını (%73.2) belirtmektedirler. Örneklem grubunun spor branşlarına duydukları ilgi sıralamasında eğitim ve gelir seviyesi bakımından farklılık görülmemektedir. Örneklem grubunun spora ilgi düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır. Yaş yükseldikçe spora olan ilgi azalmaktadır. Erkekler spora kadınlardan daha fazla ilgi duymaktadırlar. Erkekler öncelikle futbol branşını (%46.1) yaparken, bayanların ise jogging branşını (%24.6) yaptıkları görülmüştür.

Kırıkkale ilinde yaşayan halkın öncelikli olarak önem verilmesini istediği sportif aktivitelerin dağılımı sırasıyla futbol (%18.7), yüzme (%17.1), basketbol (%17.1), jogging (%8), tenis (%6.9), atletizm (%6.3), voleybol (%6.1), jimnastik (%4.3), bisiklet (%3.3), güreş (%3.1), masa tenisi (%2.5), karate (%2.4), boks (%2.2), hentbol (%1.2) olduğu görülmüştür.

Bu değerlendirmelerin ışığında; spor tesislerinin verimli ve etkin işletilmesine uygun modeller bulunmalıdır. Yeni yapılacak spor programları ve tesisleri için halkın spora olan ilgi ve beklentileri göz önüne alınmalıdır.

ABSTRACT

In this thesis the actual case and activities determined for spreading the sportive activities to the large groups of people.

For this purpose the history, geography, socio-economic characteristics of the city and the actual sufficiency, state and dispersion of sports activities and investments are analyzed and the theory to spread the sportive activities to public is pointed out.

In this research a total of 2163 voluntary people are included to the survey. A survey of 31 questions is applied to this sample group. The statistics are analyzed with frequency, percent, standard deviation, chi-square, likelihood ratio.

As a result of this research although the interest in sportive activities is high (91.1%) the people cannot use the sports halls, facilities and areas (68.7%) and these facilities are considered to be insufficient for the demand (73.2%). There are differences in educational and income levels of the individuals in the sample group. There is a close relation between their ages and interests in sports. The interest in sports decreases when the age increases. Males have closer interest when compared to females. The first choice of males is football (46.1%) but the first choice of females is jogging (24.6%).

The order of the sports branches which these people want to give more importance is football (18.7%), swimming (17.1%), basketball (17.1%), jogging (8%), tennis (6.9%), athletics (6.3%), volleyball (6.1%), gymnastics (4.3%), cycling (3.3%), wrestling (3.1%), table tennis (2.5%), karate (2.4%), boxing (2.2%) and handball (1.2%).

According to these evaluations in order to run the sports facilities more efficient and profitable new and appropriate models are needed. While developing new sports programs and facilities the demands and interests of public should be taken into consideration.

KİŞİSEL KABUL

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Kırıkkale ilinde Sporun yaygınlaştırılması İçin Uygulanacak Spor Tesis ve Politikalarının İncelenmesi” adlı çalışmamı, ilmi ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazdığımı ve faydalandığım eserlerin bibliyografyada gösterdiklerimden ibaret olduğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu şeref ve haysiyetimle doğrularım.

Sinan AYAN

ÖNSÖZ

Günümüzde spor giderek artan bir hızla toplumların ilgisini çekmektedir. Toplumunu oluşturanların yaş ve cinsiyeti ne olursa olsun, spor eğlenmek insanlarla kaynaşmak kendilerini iyi hissetmek için bir yoldur.

Düzenli olarak spor yapmak, ister üst seviyede yarışmak, ister parkta yürümek olsun, birey ve toplumu bir araya getirme, daha iyi bir yaşam kalitesi oluşturma ve sağlıklı bir yaşam sürdürme bakımından da çok önemlidir.

Herkes için spor kavramından da anlaşılacağı üzere, kişinin kendi isteğiyle beden eğitimi, oyun, jimnastik, eğlenceli faaliyetlerle, fiziki moral, toplumsal gelişimini sağlamak, dinlenme ve eğlenmesine yardımcı olmakla beraber genel nüfusun içerisindeki sağlıklı insan sayısının artmasını da sağlayacaktır.

Spor yaygınlaştığı sürece daha fazla elit sporcunun yetişmesi sağlanacak ve yetenekli sporcuların toplum içerisinde bulunup çıkarılması kolaylaşmış olacaktır.

İnsanların spora yönlendirilmesi onlara yeterli miktarda ve ihtiyaçlar doğrultusunda tesis ve malzemeleri sunmakla mümkün olacaktır. Halkın kullanımına sunulan spor tesis malzemelerinin atıl kalmaması, bu tesis ve malzemelerden yeterince insanımızın spor yaparak yararlanmasıyla sağlanabilecektir.

Bu çalışma ile, Kırıkkale ilindeki farklı sosyo-ekonomik yapıdaki halkın spora olan ilgisini belirlemek ve spor eğilimlerine etki eden nedenleri tespit etmek amaçlanmıştır.

Bu çalışma sırasında ve öncesinde her türlü yardım ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, benim yetişmemde çok büyük katkıları olan değerli hocalarım; Prof. Dr. Taner PAMUKÇU' ya, Yard. Doç. Dr. Metin YAMAN' a, Yard. Doç. Dr. Mehmet GÜÇLÜ' ye, Yard. Doç. Dr. İ. Hakkı MİRİCİ' ye sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunmayı bir borç bilirim.

Çalışmanın istatistiksel değerlendirmelerinde çok yakın yardımlarını gördüğüm Arş. Gör. Kamil ŞAHİN' e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma süresince maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen başta ailem olmak üzere, herkese sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
KİŞİSEL KABUL	III
ÖNSÖZ	IV
İÇİNDEKİLER	V
TABLolar LİSTESİ	VIII
KISALTMALAR	XI
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM DURUMU	3
1.2. PROBLEM CÜMLESİ	5
1.3. ALT PROBLEMLER	6
1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	7
1.5. SINIRLILIKLAR	7
1.6. SAYITLILAR	7
BÖLÜM II	8
GENEL BİLGİLER	8
2.1. KIRIKKALE İLİNE GENEL BAKIŞ	8
2.1.1. Kırıkkale İli ve Çevresinin Tarihçesi	8
2.1.1.1. Kırıkkale'nin Tarihi Gelişimi	8
2.1.1.2. İlin Adı	9
2.1.2. Kırıkkale'nin Coğrafi, Sosyo –Ekonomik Ve Kültürel Yapısı	10
2.1.2.1. Kırıkkale'nin Fiziki Coğrafya Özellikleri	10
2.1.2.1.1. Özel Konum	10
2.1.2.1.2. Jeolojik Yapı	10
2.1.2.1.3. Yeryüzü Şekilleri	10
2.1.2.1.4. İklim	11
2.1.2.1.5. Bitki Örtüsü	12
2.1.2.2. Kırıkkale'nin Demografik Özellikleri	12
2.1.2.2.1. Cinsiyet ve Yaş Yapısı	13
2.1.2.2.2. Eğitim Durumu	14
2.1.2.2.3. Sağlık Şartları	15
2.1.2.3. Kırıkkale İlinin Ekonomik Özellikleri	15
2.1.2.3.1. Tarım	16
2.1.2.3.2. Hayvancılık	16
2.1.2.3.3. Ormancılık	16
2.1.2.3.4. Madencilik	16
2.1.2.3.5. Sanayi	17
2.1.2.3.6. Ulaşım	17
2.1.2.3.7. Turizm	18
2.2. KIRIKKALE'DE SPOR VE SPOR POTANSİYELİ	18
2.2.1. İlin Spor Tarihçesi	18
2.2.2. İlin Spor Potansiyeli	19
2.2.2.1. İldeki Spor Kulüpleri ve Faaliyetleri	19
2.2.2.2. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Bünyesindeki Spor Tesisleri	20

2.2.2.3. İldeki Özel Kurum ve Kuruluşlara Ait Spor Tesisleri	23
2.2.2.4. İldeki Faal Branşlara Göre Sporcu Dağılımı	23
2.2.2.5. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Bünyesinde Yürütülen Spor Branşları ve Sporcu Sayıları	24
2.3. TÜRKİYE GENELİNDE SPOR POTANSİYELİ	26
2.3.1. Türkiye’de GSGM Bünyesinde Yürütülen Spor Branşları ve Sporcu Sayıları	26
2.3.2. Türkiye Genelinde İllere Göre Spor Branşlarının ve Tesislerinin Dağılımı	29
2.4. KİTLE SPORU	34
2.4.1. Kitle Sporü Kavramı, Anlamı ve Önemi	34
2.4.2. Kitle Sporunun Gelişimi	36
2.5. TÜRKİYE’ DE SPOR TESİSİ POLİTİKASINA GENEL BAKIŞ	39
2.5.1. Spor Yönetimi ve Gelişimi	39
2.5.2. Spor Tesisi Politikaları	40
2.5.2.1. Planlı Dönemde Sporla İlgili Belirlenen Amaçlar	42
2.5.2.1.1. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1963-1967)	43
2.5.2.1.2. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1968-1972)	43
2.5.2.1.3. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1973-1977)	44
2.5.2.1.4. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1979-1983)	45
2.5.2.1.5. Beşinci. Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1985-1989)	46
2.5.2.1.6. Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1990-1994)	47
2.5.2.1.7. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1996-2000)	48
2.5.3. Yasalarla Belirlenen Spor Amaçları	49
2.5.3.1. Anayasa ve 3289 Sayılı GSGM Kanunu Açısından Spor	49
2.5.4. Hükümet Politikaları İle Belirlenen Spor Amaçları	52
2.5.4.1. Siyasi Parti Programlarında Yer Alan Sporla İlgili Amaçlar	52
BÖLÜM III	58
YÖNTEM	58
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	58
3.2. EVREN - ÖRNEKLEM	58
3.3. VERİ TOPLAMA VE ÇÖZÜMLEME	58
BÖLÜM IV	60
BULGULAR VE YORUMLAR	60
4.1. ÖRNEKLEM GRUBUN DEMOGRAFİK ÖZELİKLERİ	60
4.1.1. CİNSİYET	60
4.1.2. YAŞ	61
4.1.3. MEDENİ DURUM	62
4.1.4. EĞİTİM	64
4.1.5. MESLEKİ VE EKONOMİK DURUM	67
4.2. ÖRNEKLEM GRUBUN SPORA YATKINLIĞI	71
4.2.1. SPOR YAPMA DURUMU	71
4.2.1.1. Örneklem Grubun Yaptığı Spor Branşları	71
4.2.1.2. Spor Yapılmamasının Sebepleri	73
4.2.2. SPORA İLGİ DUYMA DURUMU	74
4.2.2.1. İlgü Duyulan Spor Branşına Yatkınlık Durumu	75
4.2.2.2. İlgü Duyulan Spor Branşının Yapılmasına Engel Teşkil Eden Etmenle	76
4.2.3. ÇOCUKLARIN SPORA YÖNLENDİRİLMESİ	76
4.2.3.1. Çocukların Yönlendirilmesi İstenen Öncelikli Spor Branşları	77
4.2.4. YÖRE İNSANLARININ EN ÇOK YATKIN OLDUĞU SPOR BRANŞLARI	78
4.3. ÖRNEKLEM GRUBUNA GÖRE KIRIKKALE’DE SPOR	78

4.3.1. KIRIKKALE'DE SPORA GEREKEN ÖNEMİN VERİLİP VERİLMEDİĞİ	78
4.3.2. KIRIKKALE'DE EN FAZLA ÖNEM VERİLEN SPOR DALLARI	79
4.3.2.1. Kırıkkale'de Ön Plana Çıkan Spor Branşının Ön Palanda Olma Sebebi	80
4.4. ÖRNEKLEM GRUBUN KIRIKKALE'DEKİ SPOR TESİS VE ORGANİZASYONLARINA BAKIŞI	80
4.4.1. KIRIKKALE'DEKİ SPOR TESİSLERİNİN DURUMU	80
4.4.1.1. Kırıkkale'deki Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Spor Tesislerinin Durumu ve Bu Tesislerden Yararlanabilme Durumu	81
4.4.1.2. Kırıkkale'de Spor Branşlarındaki Başarıyı Etkileyen Etmenler	83
4.4.2. KIRIKKALE'DE ÖNCELİKLİ YAPILMASI TERCİH EDİLEN SPOR TESİSLERİ VE SPOR TESİS TİPİ	84
4.4.3. KIRIKKALE'DE HALKA YÖNELİK SPOR ORGANİZASYONLARININ DURUMU	86
4.5. ÖRNEKLEM GRUBUNA GÖRE TÜRKİYE'DE SPOR	87
4.5.1. TÜRKİYE'DE SPORA GEREKEN ÖNEMİN VERİLİP VERİLMEDİĞİ	87
4.5.2. TÜRKİYE'DE EN FAZLA ÖNEM VERİLEN SPOR DALLARI	89
4.5.2.1. Türkiye'de Ön Plana Çıkan Spor Branşının Ön Palanda Olma Sebebi	89
BÖLÜM V	91
SONUÇ	91
ÖNERİLER	96
KAYNAKÇA	99
EK-I	104
EK-II	107
EK-III	110

TABLolar LİSTESİ

BÖLÜM II

Tablo 1: Kırıkkale il nüfusunun 1935-2000 yılları arasındaki gelişimi.....	12
Tablo 2: İldeki kulüp ve faal branşlar	20
Tablo 3: İldeki faal branşlar ve sporcu sayıları	24
Tablo 4: Gençlik ve spor il müdürlüğü bünyesinde yürütülen spor branşları ve sporcu sayıları	25
Tablo 5: Türkiye’de G.S.G.M. bünyesinde yürütülen spor branşları ve sporcu sayıları.....	27
Tablo 6: Türkiye genelinde illere göre spor branşlarının ve tesislerinin dağılımı.....	30

BÖLÜM IV

Tablo 1: Örnek kitlenin yaşadığı yer	60
Tablo 2: Örneklem grubun cinsiyeti	60
Tablo 3: Örneklem grubun spor yapma ile cinsiyet ilişkisi	61
Tablo 4: Örneklem grubunun yaşı	61
Tablo 5: Örneklem grubun yaş ve spor yapma ilişkisi.....	62
Tablo 6: Örneklem grubunun medeni hali	62
Tablo 7: Örnek kitlenin medeni durum ile spor yapma ilişkisi	63
Tablo 8: Spora ilgi duyma ile medeni hal arasındaki ilişki.....	63
Tablo 9: Örneklem grubunun eğitim durumu.....	64
Tablo 10: Tahsil durumu ile spora ilgi duyma arasındaki ilişki	65
Tablo 11: Tahsil durumu ve spor yapma ilişkisi	66
Tablo 12: Görüşülenlerin meslekleri	67
Tablo 13: Görüşülenlerin baba meslekleri	67
Tablo 14: Görüşülenlerin meslekleri ile spor yapma durumları arasındaki ilişki	68
Tablo 15: Görüşülenlerin ekonomik durumları	69
Tablo 16: Spor yapma durumu ve gelir düzeyi ilişkisi	70
Tablo 17: Örneklem grubun spor yapma durumu.....	71
Tablo 18: Örneklem grubunun yaptığı spor branşları.....	71
Tablo 19: Cinsiyetlere göre hangi spor branşlarının yapıldığı	72
Tablo 20: Örneklem grubunun spor yapmama nedenleri.....	73
Tablo 21: Örneklem grubun spora ilgi duyma durumu.....	74

Tablo 22: Spora ilgi duymak ile spor yapmama nedeni ilişkisi	74
Tablo 23: İlgi duyulan spor branşı ile ilgili haber alma kaynakları.....	75
Tablo 24: İlgi duyulan veya yapılan spor branşına yakınlık düzeyi	75
Tablo 25: İlgi duyulan spor branşının yapılmasını engelleyen etmenler	76
Tablo 26: Örneklem grubun çocuklarını spora yönlendirmek isteyip istemedikleri .	76
Tablo 27: Örneklem grubunun çocuklarını hangi spor branşına yönlendirmek istedikleri	77
Tablo 28: Görüşülenlere göre yöre insanlarının yatkın oldukları spor branşları.....	78
Tablo 29: Örnek kitleye göre Kırıkkale’de tüm spor dallarına gereken önemin verilip verilmediği	78
Tablo 30: Görüşülenlere göre Kırıkkale’de en çok önem verilen spor dalları.....	79
Tablo 31: Kırıkkalelilere göre ilde ön plana çıkan spor dalının ön planda olma sebepleri.....	80
Tablo 32: Örneklem grubun Kırıkkale’de spor yapabileceği tesislerin sayı ve nitelik bakımından yeterliliği	80
Tablo 33: Kırıkkale’deki kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinin örnek kitleye göre yeterlilik durumu.....	81
Tablo 34: Örnek kitlenin Kırıkkale’de mevcut kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden faydalanabilme durumu.....	81
Tablo 35: İldeki kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden yararlanabilme ve cinsiyet ilişkisi	82
Tablo 36: Örnek kitlenin ildeki sporun teşviki için kamu ve özel kuruluşlardan beklentileri	83
Tablo 37: Örnek kitleye göre ilde spor branşlarındaki başarıyı etkileyen etmenler ..	83
Tablo 38: Kırıkkale halkının öncelikle hangi spor branşına ait tesislerin yapılmasını istediği.....	84
Tablo 39: Örnek kitlenin Kırıkkale’de yapılmasını tercih ettiği öncelikli spor tesis tipi.....	85
Tablo 40: İlde yapılması tercih edilen spor tesis tipi ile cinsiyet ilişkisi	85
Tablo 41: Örneklem gruba göre Kırıkkale’de halka yönelik spor organizasyonlarının durumu	86
Tablo 42: Örnek kitleye göre Kırıkkale’de halka yönelik olarak hangi spor faaliyetlerinin yapılmasının istendiği	86

Tablo 43: İlgi duyulan spor branşında başlatılacak çalışmalara örnek kitlenin ne düzeyde katılım göstereceği.....	87
Tablo 44: Örnek kitleye göre Türkiye’de spora verilen önem	87
Tablo 45: Kırıkkale’de her spor dalına yeteri kadar önem verilip verilmediği ile Ülkemizde her spor dalına yeterince önem verilip verilmediği arasındaki ilişki	88
Tablo 46: Görüşülenlere göre Türkiye’de en çok önem verilen spor dalları	89
Tablo 47: Örnek kitleye göre Türkiye’de ön planda olan spor dalının ön planda olma sebepleri	89

KISALTMALAR

A.Ş.	:Anonim Şirket
B.T.G.M.	:Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
°C	:Santigrat Derece
Ç.E.L.B.O.R.	:Çelik Çekme Boru Sanayi
D.İ.E.	:Devlet İstatistik Enstitüsü
D.P.T.	:Devlet Planlama Teşkilatı
G.S.G.M.	:Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
G.S.M.H.	:Gayri Safi Milli Hasıla
H.İ.S.F.	:Herkes İçin Spor Federasyonu
M.	:Madde
M.K.E.K.	:Makine Kimya Endüstrisi Kurumu
T.L.	:Türk Lirası
T.İ.C.İ.	:Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
T.S.K.	:Türk Spor Kurumu
T.Ü.P.R.A.Ş.	:Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Giderek kalabalıklaşan dünyamızda, düzensiz şehirleşme ve karmaşık endüstrileşmenin oluşturduğu yerleşim merkezlerinde iç içe yaşayış, toplumu oluşturan insanları da etkilemekte ve bu karmaşanın ortasında kalmış olan insanları çeşitli bunalımlara sürüklemektedir.

Bireylerin beden ve ruh sağlığını geliştirmek, iradeyi güçlü kılmmanın yanı sıra, grup çalışmasını kolaylaştırmak, karşılıklı dayanışmayı sağlamak, kendine güveni geliştirmek, kişinin toplum üyeliğini kazanması olan sosyalleşmesinde de sporun önemi büyüktür.

Çağdaş ve dinamik Türk Toplumunun umudu olan gençlerimizi sanat, kültür ve spor etkinlikleri içinde mutlu ve sağlıklı varlıklar olarak yetiştirmeliyiz. Gençlik, kültür ve spor konusunda yeni bir devlet politikası yanı sıra, toplumun ve gönüllü kuruluşların da büyük ölçüde bilinçlenmesi gerekir. Devlet, gençlik, kültür, sanat ve spor etkinliklerine yeterli kaynakları ayırdığı gibi, bu tür etkinliklere katkıda bulunan kurum ve kuruluşları da desteklemelidir.²⁷

Toplumu oluşturan insanların tarihini incelediğimizde bölgesel faktörün yöre insanların yaşantılarını etkilediğini ve yön verdiğini görürüz. Bu sebeptir ki güncel hayatın bir parçası olan bedensel aktivitelerin, geleneksel oyunların ve yapılan spor branşlarının iklim, coğrafi yapı, nüfus ve ekonomik şartlar gibi faktörlerden etkilenerek şekillendiğini söylemek mümkündür.

Atatürk 1923-1937 yılları arasında konuşmalarda "Türk İçtima-i bünyesinde spor hareketlerini tanzime memur olanlar Türk çocuklarının spor hayatını yükseltmeyi düşünürken sadece gösteriş için herhangi bir müsabakada kazanmak emeli ile bir spor yapmaları yerine bütün her yaşta Türk için beden eğitimi sağlamalıdır³⁵ şeklinde belirtmiştir.

Nitelikli insan gücü sağlıklı olmadan verimli olamaz ve kendisinden beklenen katkıları yapamaz. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısını eğitip geliştirilmesinde en uygun ve en tesisli araç; hareket faktörünün her çeşidini ve prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimidir.⁵⁹

Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte sanayileşmekte olan ülkelerde her geçen gün insan emeğinin yerini makineler almaktadır. Dolayısı ile daha az çalışan ve

daha fazla boş zamana sahip olan insanlar, bu boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmek istemişlerdir.

İnsanların bu istek ve ihtiyaçları doğrultusunda ülkeler çalışanlarının boş zamanlarını spor yaparak geçirebilecekleri tesisler temin ederek insanları spor yapmaya teşvik etmişlerdir.

Günümüzde spor toplumların vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Çoğu zaman milyonlarca insanın kendi özgür iradesiyle gerek spor alanlarına gerekse spor olaylarını izlemek üzere televizyonları başına toplandığı bilinmektedir. İnsanlar spor hizmetlerinden ya seyirci ya da aktif sporcu olarak yararlanmakta, böylece sağlıklı bir bünyenin yanı sıra manevi ve moral yönünden doyuma ulaşmaktadır.

Spor denildiğinde fiziksel bir aktivite akla gelse de onun sosyal ve psikolojik etkilerinin boyutları da oldukça fazladır. Bu sebeple günümüzde, tüm toplumların sporla uğraşmaları artık bir ihtiyaçtan öte zorunluluk haline gelmiştir.

Spor, ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanı alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur.²⁴

Sporun yaygınlaştırılmasında kuşkusuz en önemli unsurların başında, spor tesisleri ilk sırayı almaktadır. Özellikle uluslar arası platformlarda başarılı olabilme büyük ölçüde spor tesislerinin nitelik ve nicelik olarak yeterliliği ile yakından ilişkilidir. Bu sebeple sporun yaygınlaştırılmasında hayati önem taşıyan spor tesislerinin belli bir politika çerçevesinde (hem yapım aşamasında, hem de işletme aşamasında) ele alınması gerekmektedir. Dolayısıyla bu konuda belirlenecek bir politikanın etkili olabilmesi için toplumun spora ilişkin beklenti ve ihtiyaçları, eğitim ve tercihlerinin öncelikle araştırılması gereken hususlar olarak belirlenmelidir.

Ülkemizde Spor, daha çok izleyici grupta çoğunluktadır. Boş zaman aktivitesi olarak spor yapandan çok, aynı amaç için izleyen çoğunluktadır. Ülkemizde aktif spor yapan gençlik, tüm ülkemiz genç nüfusunun ancak üçte birini meydana getirmektedir. Bu nedenle, özellikle gençlerimizin aktif spora katılmaları için devlet spor politikasının, anayasamızın, 58. ve 59. Maddelerinin işlerliğinin artırılması için harekete geçilmelidir. Kişiliğin şekillenmesinde ve gelişmesinde okul çevresinin, daha sonraları da iş çevresinin, neredeyse ailenin ve yakın çevreninkine yakın bir etki yaptığı inkar

edilemez. Bu etkiler, ailenin ve yakın çevrenin etkisiyle duruma göre bütünleşmekte yada çelişmektedir.⁴⁵

Genç bir nüfus yoğunluğuna sahip olan ülkemizde, kamu kuruluşlarınca yürütülen ücretsiz spor hizmetlerine yönelik taleplerin yüksek olmasına karşılık, spora ayrılan kaynakların oldukça sınırlı olması, diğer taraftan özel sektör kuruluşlarınca yürütülen spor hizmetlerine ekonomik sebeplerden dolayı yeterli talebin oluşmaması, spor hizmetlerinde arz talep dengesinin kurulmasına engel olmaktadır.³⁸

Ülke olarak sanayileşmeye geçerken insanlarımızın en önemli sosyal ihtiyaçlarından biri olan spor konusunu ihmal etmemek zorundayız. Zira bir ülkede spor sahalarının varlığı ve dengeli dağılımı o ülke gençliğinin ve toplumun spor vasıtasıyla sağlıklı bir geleceğe sahip olma şansını artırır. Sağlıklı bir toplumun oluşabilmesi için de toplumun her kesiminin spora teşvik edilmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerle, kamu kuruluşlarınca yürütülen spor hizmetlerinden daha fazla kişinin faydalanabilmesi için, hizmet verimliliğinin geliştirilmesi ve kaynakların etkin bir şekilde kullanılması zorunluluk arz etmektedir.³⁸

Bu araştırma ile kitle sporunun yaygınlaştırılması açısından Kırıkkale ilindeki spor potansiyelinin (spor tesisleri, kulüpler, sporcular vb.) genel durumunu, spor tesislerinden yararlanma düzeyini ve toplumun spor konusundaki öncelikli eğilim ve tercihlerinin tespit edilmesi ve kitle sporunun yaygınlaştırılması açısından halen uygulanan tesis politikalarını inceleyerek, kitle sporunun geliştirilmesi açısından daha verimli spor tesis politikalarının belirlenmesi ve yukarıda belirtilen sorunların çözümüne katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

1.1. PROBLEM DURUMU

Gelişen ve büyüyen teknolojiyle birlikte, her geçen gün insan emeğine duyulan ihtiyaç azalmış, dolayısıyla daha az çalışır durumda olan ve daha fazla boş zamana sahip insanların bu boş zamanlarını iyi bir biçimde değerlendirme ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Sanayi toplumlarının bu işi hem toplumun sağlığı hem de ekonomik açıdan ciddi bir biçimde ele almakta olduklarını görmekteyiz.⁷⁶ Yine sanayileşmiş batılı ülkelerde (Almanya, İngiltere vb.) belli programlarla çalışanların spor yapmaya teşvik edildiğini görüyoruz. Böylece spor faaliyetleriyle yabancılaşmanın doğurduğu işten soğuma, ilgisizlik, ferdin yaratıcı gücünün inkarı ve izole oluş giderilmeye çalışılmaktadır.²⁵

Spor modern hayatın vazgeçilmez bir unsuru ve önemli bir bölümünü oluşturarak eğitimde de önemli bir yere sahiptir.⁹ Spor serbest zaman ve dinlenme tesisleri sportif faaliyetin yerine getirilmesini ve serbest zamanın aktif olarak biçimlendirilmesini sağlarlar.⁷³

Spor, insan vücuduna yararlarının hemen beklenilmediği, kendi içinde kurallarının olduğu, bireysel yada grup halinde, oyun olarak kendisini ortaya koyan fiziki yarışmaların bütünüdür.⁴⁵

İnsan dinamiğinin, ruh ve bedeniyle gelişimini sağlayan beden eğitimi ve sporu eğitim amaçlarından ayrı tutmak mümkün değildir.⁷⁰ Okullarda belirlenmiş derslerde sınıf içi ve sınıf dışında istenilen davranışları öğrencilere kazandırma çalışmaları, sporda özel amaçları kapsamaktadır.⁷⁴

Beden Eğitimi "etkinlik" demektir. Beden eğitiminde "beden" bir araç olup amaç tüm kişiliğin eğitimidir. Özel olarak Beden Eğitimi, etkinlikler yoluyla bireyin büyüme, gelişim ve davranışlarını sağlayan en güçlü eğitim alanıdır.⁷⁵

Ülkemiz tarım toplumundan hızla sanayi toplumuna geçiş yapmaktadır. Tabiki ülke olarak sanayileşmeye geçerken insanlarımızın en önemli sosyal ihtiyaçlarından biri olan spor olgusunu ihmal etmemek zorunda olduğumuzda bir gerçektir.

Ülkemiz 1982 Anayasamızın 59. Maddesinde belirtildiği üzere; Devletin her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alması kabul edilmiş; sporun kitlelere yayılmasının teşvik edeceği ifade edilmiş ve başarılı sporcunun da devlet tarafından korunacağı kararı alınmıştır.

Ülkemizin, daha kültürlü, sağlıklı, sanatsal ve insançıl değer ölçüleri yüksek ve mutlu insanların ülkesi olabilmesi için olduğu kadar ülkenin tüm kalkınma çabalarını destekleyecek dinamik insan gücü için de, geleceğin güvencesi olan gençlerimizi özenle yetiştirmeliyiz. Gençlik, sanat, kültür ve spor sorunları her türlü oyalayıcı ve engelleyici tartışmanın dışında tutularak, ivedilikle ele alınmalı ve Modern Türk Gençliği'ni yetiştirmek için her çareye başvurulmalıdır.²⁷

Fişek' e göre; spor, insanın doğayla ilk yada toplumla işbirliği-iş bölümüne dayalı ileri ilişkilerinin bir benzetim modeli olarak, doğayla savaşım sırasında edinilen bedensel beceri ve geliştirilen araçlı-araçsız yöntemleri, sonuçları açısından barışçıl, yapan açısından tam-güncü, izleyen açısından eğlendirici biçimde bireysel ya da toplu boş zamana uygulayan; oyun, oyalanma ve işten uzaklaşmanın araçlarını

giderek “işin kendisi” yaparken kendi bağımsız ekonomik aygıtını da geliştiren estetik, teknik, fizik, yarışmacı, mesleki ve toplumsal bir süreçtir.³⁰ Sporun asıl amacıyla yapılaş biçimleri arasında ayırım yoktur.⁴⁵

Anders’e göre; sportif aktiviteler, spor dışı alanlardaki sosyal anlaşmazlıkları ortadan kaldırmakla kalmaz, sosyal hareketliliği de sağlar. Böylece spor, yerine getirdiği işlev açısından sınıflar arası katılığı yumuşatır.⁷³

Spor ve sağlık kavramları, gündelik yaşantımızın ayrılmaz iki parçası gibidirler.³⁹

Toplumunu oluşturanların beden ve ruh sağlığını geliştirmek, iradesini güçlü kılmak beden eğitimi ve sporun temel amaçları arasında yer aldığı gibi, aynı zamanda sosyal ve ekonomik kalkınmanın da temel unsurları arasında yer almaktadır. Beden eğitimi ve spor iradeyi güçlendirerek, kişinin kendi kendine güvenini kazanmasını sağlayarak şahsiyetinin oluşmasına katkı sağlar.

Bireylerin bu ihtiyaçları karşısında ülkeler çeşitli tedbirler almak durumunda kalmışlardır. Bunlardan en önemlisi fertlere boş zamanlarını spor yaparak geçirebilecekleri tesisler temin edilerek onları spor yapmaya teşvik etmek olmuştur.

Toplumunu oluşturan bireyler çoğu zaman hiçbir zorlama olmadan, kendi özgür iradeleri ile spor tesislerinden gerek sporcu ve gerekse seyirci olarak, fiziksel, sosyal, kültürel, ekonomik ve psikolojik bir takım ihtiyaçlarını karşılamak üzere yararlanmaktadır. Esas itibarıyla toplumu oluşturan fertlerin daha sağlıklı ve zinde olmaları yanında, kötü alışkanlıklardan korunması açısından da spora verilen önem, devletlerin milli politikaları haline gelmiştir.

Spor tesisleri politikası, sporun kitlelere yayılması ve toplumdaki herkesin spor yapabilmesi açısından bütün ülke genelinde dengeli bir dağılım, seyirinden çok aktif olarak her yaştaki vatandaşa spor yapma imkanı veren çok amaçlı halkın sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapısına hizmet eden spor saha ve tesislerin araştırma ve planlama sonucu yapılması gerekmektedir.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

Bu araştırmanın problemini “Kırıkkale ilinde sporun yaygınlaştırılması için uygulanan spor tesis ve politikalarının incelenmesi” ifadesi oluşturmaktadır.

1.3. ALT PROBLEMLER

*Bireylerin cinsiyetleri ile spora ilgi ve yakınlık düzeylerindeki farklılığın anlamlı olup olmadığı,

*Bireylerin öğrenim düzeyleri ile spora ilgi ve yakınlık düzeyleri arasındaki farklılığın anlamlı olup olmadığı,

*Bireylerin meslekleri ile spora ilgi ve yakınlık düzeyi yönünden farklılık gösterip göstermediği,

*Bireylerin gelir düzeyi ile spora ilgi ve yakınlık düzeyi yönünden farklılık olup olmadığı,

*Bireylerin yaş gruplarının spora ilgi ve yakınlık düzeyi yönünden farklılık gösterip göstermediği,

*Bireylerin hangi spor branşına daha yatkın olduğu ile öncelikli yapılmasını istedikleri spor tesisleri yönünden bir bağlantı olup olmadığı,

*Bireylerin ildeki spor yapabileceği tesislerin sayısı ve vasıflar itibariyle yeterli olup olmadığı,

*Bireylerin ildeki halka yönelik spor organizasyonlarını yeterli görüp görmediği,

*İldeki kamu-kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinin yeterli olup olmadığı,

*Ülkemizdeki spora gereken önemin verilip verilmediği ile ildeki spora verilen gereken önemin anlamlı olup olmadığı,

*Bireylerin cinsiyetleri ile ilde yapılmasını tercih edilen spor tesis tipi arasında ilişki olup olmadığı,

*Bireylerin cinsiyetleri ile ildeki kamu kurum ve kuruluşların tesislerinden rahatça faydalanıp faydalanamadığı,

*Bireylerin cinsiyetleri ile yaptıkları spor branşı arasında ilişki olup olmadığı,

*Bireylerin medeni halleriyle spor yapmaları arasında ilişki olup olmadığı,

*Bireylerin tahsil durumu ile çocuklarını hangi spor branşına yönlendirmek istediği arasında ilişki olup olmadığı,

1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Günümüzde ilim ve tekniğin ilerlemesi ve bu ilerlemelerin günlük yaşantıda kullanılmasıyla insanların birçok boş vakti ortaya çıkmıştır. İlim ve teknikteki ilerlemeler insanların spor yapması için gerekli olan zemini hazırlamıştır. Böylece spor toplum hayatının vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Spor gerek sağlık için gerekse boş zamanın değerlendirilmesi için insanların vazgeçilmez bir ihtiyacı haline gelmiştir. Ülkemizin de hızlı bir kentleşme ve sanayileşme sürecinin içinde olduğu gerçeği toplum da oluşabilecek uyum problemlerinin tahrip edici ve yıkıcı etkilerini Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve kitlelere maledilmesi ile önenebileceği de bir gerçektir. Sağlıklı bir toplumun oluşabilmesi için toplumda ki her kesimin spora teşvik edilmesiyle birlikte insanların istek ve ihtiyaçlarına uygun tesisler yapmak ta önemlidir.

Spor tesisleri politikası, sporun kitlelere yayılması ve herkesin spor yapabilmesi ancak bütün ülke genelinde dengeli bir dağılımından çok aktif olarak her yaşta insanına spor yapma imkanı veren çok maksatlı, halkın sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısına hizmet eden spor saha ve tesislerin araştırma ve planlama sonucu yapılmasıyla mümkün olacaktır.

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu çalışma Kırıkkale ili ile sınırlandırıldı. Bu çalışmada Kırıkkale il merkezi dikkate alınarak 2163 denek üzerinde gönüllü katılım sağlanarak anket yapıldı.

1.6. SAYITLILAR

- * Anketlerdeki sorulara verilen cevaplar doğru cevaplardır.
- * Kullanılan örneklem grubu evreni temsil edici mahiyettedir.
- * Uygulanan anket amaca hizmet edecek niteliktedir.
- * Örneklem grubundaki deneklerin cevaplamalarda psikolojik faktörlerden etkilenmediği varsayıldı.

BÖLÜM II

GENEL BİLGİLER

2.1. KIRIKKALE İLİNE GENEL BAKIŞ

2.1.1. Kırıkkale İli ve Çevresinin Tarihçesi

İç Anadolu Bölgesi' nin Orta Kızılırmak bölümünde yer alan Kırıkkale tarihin en eski yerleşim yerlerinden birisidir.

Japonların 1990-1991 yılları arasında Kırıkkale il merkezi ve ona bağlı ilçe ve köyleri kapsayan yüzey araştırmalarında toplam 21 höyük ve düz iskan saptanmıştır. Bu merkezlerden toplanan seramik örneklerinin değerlendirilmesi sonucu bölgenin Kızılırmak kavsi dışında kalan alanda Neolitik Çağ ve sonrası, Kızılırmak kavsi içinde kalan alanda ise bu dönemi takip eden Kalkolitik Çağ, Eski Tunç Çağı, Asur Ticaret Kolonileri Çağı (zayıf), Eski Hitit Çağı, Hitit İmparatorluk Çağı (zayıf), Firig ve Hellenistik-Roma Çağları ile Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait yerleşim birimleri ve bu dönemlerin kültürlerini yansıtan kalıntılar saptanmıştır.⁴⁸

1071' de Malazgirt Savaşı'nın kazanılmasından sonra Anadolu kapıları Türklere açılmış; Orta Asya'dan büyük göç dalgaları halinde gelen Türkler, Anadolu' ya yerleştirilmeye başlanmıştır. İşte Kırıkkale yöresi de Türk-İslam iskanına açılan ilk yerleşim sahalarından birisidir.²

Türk – İslam aleminin büyük mutasavvıfı ve evliyası Hoça Ahmet Yesevi' nin oğlu Haydar (Sultan) da Anadolu' daki bu ulvi mücadele de yer almıştır.⁵¹ Bu mücadelenin Kırıkkale ilinin en yüksek dağlarından biri olan Böhrek Dağı eteklerinde, Konur Kasabası, Haydar Sultan veya Halil Dede Köylerinin bulunduğu mahalleler de yapıldığı tahmin edilmektedir.⁶²

2.1.1.1. Kırıkkale'nin Tarihi Gelişimi

Bölge tarihi 500 yıllık bir süreçte incelendiğinde ise arşiv belgelerinde şu bilgilere rastlanmıştır: Osmanlı Tapu Tahrir Defterlerinde XVI. yüzyılda Çankırı (o zamanki söylenişi Kangırı) sancağına bağlı, Kalecik kazasının bir köyü olan Keskin, aynı yüzyılın ikinci yarısında nahiye olmuştur. Kanuni Sultan Süleyman döneminde nahiye merkezi durumuna gelen Keskin'e bağlı, 32 köy ve 60 mezra adı geçmektedir. Zikredilen bu yerlerin çoğu bugün Kırıkkale ilinin büyük yerleşim merkezleri ve

köyleridir. Daha sonraki dönemlerde yapılan idari yapı değişikliklerinde bölge Ankara' ya bağlanmış, yakın tarihlere kadar da böyle kalmıştır.⁶⁴

Kırıkkale şehrini ortaya çıkaran esas sebebin 1921 yılında buralarda İmalatı Harbiye Fabrikası'nın Kurulmasına karar verilmesi ve 1925 yılında top ve mühimmat fabrikalarının temellerinin atılmış olmasıdır.⁴⁸ Top ve Mühimmat Fabrikalarının 1925 yılında kurulmasıyla birlikte Kırıkkale gelişmeye başlamıştır.

Silah sanayisinin söz konusu alanda kuruluşunun başlıca nedeni ise; Milli Mücadele yıllarında bölge halkının her türlü maddi ve manevi destek sağlamalarına karşılık başta Mustafa Kemal Paşa olmak üzere, Cumhuriyeti kuranların bir minnet ve şükran ifadesi olarak kurulduğu belirtilmektedir.

Milli Mücadele başlarken Kuvay-ı Milliye aleyhtarı olan Ankara Valisi Mühittin Paşa' nın tutuklanıp, Ankara yolunun Mustafa Kemal Paşa' ya açılmasını bu bölge insanı sağlamıştır, ve yine buradan 1920 yılı ortalarında kalabalık bir gönüllü milis kuvveti teşkil edilerek, Yunanlılarla savaşmak için Batı Cephesine gönderilmişti. Bu olay Mustafa Kemal Paşa' nın gazetesi olarak bilinen ve Ankara' da çıkarılan Hakimiyet-i Milliye' de, Kırıkkale ve Keskin' liler "Kahramanlar" diye methedilmişti.⁴⁷

Kırıkkale; 1925'te 12 hanelik Kırıkköyü arazisinde kurularak 1929' da bucak, 1941' de Belediye, 1944' te İlçe, 1989'da İl statüsüne yükselmiştir.³ 21 Haziran 1989' da tarih ve 3578 sayılı yasa gereğince il olmuştur. 1989 yılında il statüsü kazanan Kırıkkale'ye 3578 Sayılı Kanun ile Keskin, Delice ve Sulakyurt İlçeleri bağlanmıştır. 1990 yılında ise 3644 Sayılı Kanunla Balıhşeyh ve Çelebi bucakları ile Bahşılı, Karakeçili ve Yahşihan beldeleri ilçe statüsüne yükseltilerek Kırıkkale'ye bağlanmıştır. Bugün Kırıkkale 8 İlçesi, 172 Köyü ve 18 Kasabası ile tipik bir iç Anadolu ilidir.³ Kırıkkale 21. yüzyılda çok önemli bir sanayi ve kültür şehri olmaya aday illerimizden birisidir.⁴⁸

2.1.1.2. İlin Adı

Kırıkkale adının, şehrin 3 km. kuzeyindeki Kırıkköyü ile şehrin merkezindeki Kaletepe' nin kısaltılarak birleştirilmesinden ortaya çıktığı, bu ismin halk tarafından yakıştırıldığı kanaati yaygındır. Osmanlı arşiv belgelerinde ise bölgenin ismi "Kırıkkale" olarak geçmektedir.

Bölge Kaletepe diye bilinen sivri tepenin, pek kaleye benzememesi nedeniyle XV. ve XVII. Yüzyıllarda⁷¹ kırık bir kaleye benzetilmiş olmasındandır ki

“Kırıkkal’a” olarak da isimlendirilmiştir. Kırık köyünün adının da buradan geldiği kabul edilir.⁴⁷

2.1.2. Kırıkkale’ nin Coğrafi, Sosyo –Ekonomik Ve Kültürel Yapısı

2.1.2.1. Kırıkkale’ nin Fiziki Coğrafya Özellikleri

2.1.2.1.1. Özel Konum

Kırıkkale ili 39° 27' – 40° 21' Kuzey paralelleri ile 33° 10' – 34° 11' Doğu meridyenleri arasında yer almaktadır.⁴⁶

İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak bölümünde yer alan Kırıkkale 4630 kilometrekarelik yüzölçümüne göre sahiptir. Kuzeyde Çankırı, Güneyde Kırşehir, Batıda Ankara, Doğu’ da ise Çorum ve Yozgat illeri ile çevrilidir.

Kırıkkale Başkent Ankara’ ya 78 km mesafede, 43 ilin karayolu kavşağında yer alır. Bu haliyle ilimiz Batı, Doğu ve Karadeniz bölgeleri arasında kapı görevini görmektedir.³

2.1.2.1.2. Jeolojik Yapı

Yöre; volkanik olayların olduğu Keskin, Hirfanlı, Kesikköprü, Kırıkkale ve Kızılırmak boyunca uzanan “Kırşehir Masifi’ nde” yer almaktadır.⁶⁴

İl topraklarının büyük bölümünün 2. Derece Deprem Bölgesinde yer aldığı, Yahşihan – Bahşılı ve Çelebi ilçelerinin 3. Derece Deprem Bölgesi, Karakeçili ilçesinin ise 4. Derece Deprem Bölgesi olduğu tespit edilmiştir.

2.1.2.1.3. Yeryüzü Şekilleri

İl toprakları kuzeyindeki Çamlıca, Karakaya ve Kırıkkale tepelerinin ovaya indikleri meyil üzerinde bulunmaktadır. İl topraklarının denizden ortalama yüksekliği 700 m’ dir.² Yörenin en önemli dağ sırası Çoruhözü Vadisinin güneyinde Keskin ile İzzettin Köyü arasında uzanan Denek Dağ sırasındır. En yüksek noktaları; Gavur Tepesi (1742m) ile Bozkaya Tepesi (1577m)’ dir. Koçu Dağı ile Küre Dağı yörenin diğer önemli yükseltileridir.

Kırıkkale’ nin en önemli ovası yöre ile aynı isme sahip “Kırıkkale Ovası’ dır.” Ova kuzeyde Çamlıca ve Karakaya Tepelerine, güneyde Denek Dağı’ nın batısına kadar uzanmaktadır. Kırıkkale ovası doğudan batıya doğru genişler, en geniş yeri Çoruhözü Deresinin Kızılırmak’ a yaklaştığı alandır. Yüksekliği 750 metre civarındadır.

Yörede yükseklikleri 1200-1600 metre arasında değişen yaylalar da mevcuttur. Bunlar arasında en önemlileri; Hodar, Bedesten, Sarıkaya, Kamışlı, Koçu, Gümüşpınar, Pehlivanlı, Suludere, Yeşilkaya ve Azgın yaylalarıdır.

Kırıkkale de doğal göl bulunmamaktadır. Kızılırmak üzerinde kurulmuş olan Kapulukaya Baraj Göleti yörenin en büyük yapay göletidir. Gölet enerji üretimi, içme – kullanma ayrıca sanayi suyu temini amacıyla kurulmuştur. Kapulukaya barajının göl alanı 20.7 km² olup hacmi 282 hm³ tür. Ayrıca sulama amaçlı kullanılmak üzere Çipi Göleti Ahılı' da yaptırılmıştır.

“Kızılırmak” ildeki en önemli akarsudur. Sivas'ın Zara ilçesinin doğusundaki dağlardan doğup, il topraklarına güneyde Çelebi ilçesinden girer; Merkez ilçede kuzeybatıya yönelir, kuzeyde Çankırı – Kırıkkale il sınırını oluşturur. En önemli kollarından biri Delice Çayı'dır. Çoruhözü Deresi ile Okun Deresi ildeki diğer akarsulardır.

2.1.2.1.4. İklim

Kırıkkale, İç Anadolu Bölgesinde hakim olan “Karasal İklim” in karakteristik özelliklerine sahiptir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer.

Ancak, Kırıkkale kendine özgü topografik etkenler yüzünden kısmen ılıman iklim özelliklerini de taşır. Küçük, fakat farklı iklim adacıklarına rastlanır. Bu adacıklardan bazıları, 700 metre' nin altında olduğundan her türlü sebze ve meyvenin çevredeki diğer illere göre daha erken yetiştiği görülür. Gerçekten de kış ortasında bile dört mevsimin yaşandığı yöre insanları tarafından ifade edilmektedir.⁴⁷

Yapılan gözlemlere göre; ortalama sıcaklık açısından en sıcak ay Ağustos (24.1°C), en soğuk ay ise Aralık (-1.8°C) olarak belirlenmiştir. Aynı rasat süresi içerisinde maksimum sıcaklık 35.4°C ve minimum sıcaklık -10.8°C olarak tespit edilmiştir.⁴⁸

İlin yıllık ortalama yağış miktarı 329 mm ile düşük bir değer gösterir. Yağışın büyük bölümü ilkbahar (%36) ve kış aylarında (%35) düşmektedir.

2.1.2.1.5. Bitki Örtüsü

Kırıkkale’ de hakim bitki örtüsü step (bozkır)’ dir. Bitkilerin büyük bölümü kurakçıl ve tuzcul özelliktedir. Yüzyıllar boyunca tahrip edilmiş olan ormanlık alanlar günümüzde yüksek kesimlerde adacıklar halindedir. Kuzeyde Koçubaba, Güneyde Denek Dağı’ nda bodur meşelerden ve kısmen de ardıçtan oluşan ormanlık alanlar mevcuttur.

Yavşan otu, susam, karanfil, papatya, haçlıçiçek, pelin, karadiken, sığır kuyruğu, sütleğen, çağ çiçeği, keven, üzerlik otu, nane, böğürtlen, ısırgan otu, hatmi, meyan otu, çöven otu, kuşburnu, ebe gömeci, hardal ve kekik yörede kendiliğinden yetişen bitkilerin başlıcalarıdır.

2.1.2.2. Kırıkkale’nin Demografik Özellikleri

Kırıkkale iline ait nüfus bilgileri Devlet İstatistik Enstitüsü’ nün (D.İ.E.) yayımladığı genel nüfus sayımları sonuçları değerlendirilerek ortaya konulabilir. Bilindiği gibi Türkiye genelinde düzenli nüfus sayımları 1927 yılından itibaren yapılmaya başlamıştır. Kırıkkale’ ye ait ilk nüfus verileri 1929 yılında tespit edilmiş olup, bu dönemde bucak statüsüne sahip Kırıkkale nüfusunun 3000 olduğu anlaşılmıştır. Kırıkkale nüfusunun zaman içerisindeki değişimi Tablo-1 de gösterilmiştir.

Tablo 1:Kırıkkale il Nüfusunun 1935-2000 yılları arasındaki gelişimi

SAYIM YILLARI	MERKEZ NÜFUSU	TOPLAM NÜFUS (MERKEZ VE İLÇELER)
1935	4.599	14.494
1940	11.484	21.874
1945	14.496	36.729
1950	15.750	41.019
1955	27.807	54.956
1960	42.904	62.308
1965	57.669	86.175
1970	91.658	115.975
1975	137.874	163.807
1980	178.401	209.643
1985	208.018	250.107
1990	185.431	349.396
2000	205.078	383.508

13

İstatistiki veriler değerlendirildiğinde Kırıkkale nüfusunun 1929-2000 yılları arasında kantitatif değer olarak arttığı görülür. 1929 yılında 3000 kişi olan Kırıkkale nüfusu 71 yıllık sürede 380.508 kişi artarak 383.508 kişiye erişmiştir.

Nüfusun artışında endüstri kuruluşlarının kurulması, göçler, hızlı şehirleşme ve doğumlar etken faktörler olarak rol oynamışlardır. Kırıkkale' nin merkez nüfusundaki en fazla artış 1970 nüfus sayımında (%59) gerçekleşmiştir. Bu artışta yöreye Ankara, Kırşehir, Çankırı, Yozgat, Sivas, Çorum ve Kayseri illerinden yapılan göçler etkili olmuştur. 1980-1985 yılları arasında ise, yıllık nüfus artış hızı hem toplamda, hem de şehirde azalırken, kır nüfusunda artış saptanmamıştır.

Son on yılda Türkiye'nin nüfusu 1.2 kat artış göstermiştir. Aynı dönemde, Kırıkkale ilinin nüfusu 1.1 kat artış göstermiş ve 2000 yılında 383.508' e yükselmiştir. 1990-2000 döneminde Kırıkkale ilinin yıllık nüfus artış hızı ‰9.3' tür. 1990 yılında Kırıkkale ili ülke nüfusu içinde ‰0.62' lik bir paya sahip iken,2000 yılında ‰0.57' lik bir paya sahiptir.Bu da Kırıkkale ilinin nüfus artış hızının ülke ortalamasından daha düşük olduğunu göstermektedir.¹³

Kırıkkale nüfusunun büyük bölümü şehir merkezinde yaşamaktadır. 1990-2000 döneminde şehir nüfusu ‰15.9' luk bir artış hızı ile büyürken, köy nüfusu yıllık ‰-7.6' lık bir hızla azalmaktadır. Bu dönemde şehir ve köy nüfusundaki bu artış ve azalışlara bağlı olarak şehirde yaşayan nüfusunun oranı artarken, köyde yaşayan nüfusun oranı azalmıştır. 2000 yılında Kırıkkale nüfusunun %74.4' ü şehirde yaşamaktadır.¹³

Kırıkkale il merkezinin şehir nüfus artış hızı ‰10.1' dir. Şehir nüfus artış hızının en fazla olduğu ilçe ‰55.2 ile Keskin iken, en az olduğu ilçe ‰-19.9 ile Çelebi ilçesidir. Kırıkkale' ye bağlı bulunan tüm bucak ve köylerin yıllık nüfus artış hızı da ‰- 8.6' dır.¹³

Bir kilometrekareye düşen kişi sayısı olarak ifade edilen nüfus yoğunluğu, il genelinde 85 ve il merkezinde 721 iken, ilçelere göre 20 ile 71 kişi arasında değişmektedir.¹³

2.1.2.2.1. Cinsiyet ve Yaş Yapısı

Devlet İstatistik Enstitüsünün verileri değerlendirildiğinde il genelinde erkek nüfusun kadın nüfus oranından daha yüksek değere sahip olduğu anlaşılmıştır. 1990 yılında her 100 kadın için 104 erkek bulunmakta iken 2000 yılında 105 erkek bulunduğu tespit edilmiştir.¹³

Kırıkkale ilinin nüfus yapısı incelendiğinde 15 yaşın altındaki kuşaklarda yaş küçüldükçe nüfusunda azalmakta olduğu görülür. Bu durum ilde doğum sayısının

azaldığının da bir göstergesidir. Nüfus yapısında dikkat çeken bir başka özelliğe ileri yaşların nüfusundaki azalmanın düzenli oluşudur. Kırıkkale iline ait nüfus yapısı bu durumla gelişmiş ülkelerin nüfus yapısına benzer bir özellik göstermektedir.¹³

İl nüfusu özürsüzlük durumuna göre değerlendirildiğinde, özürsüzlü nüfusun %59' nu erkeklerin oluşturduğu görülmektedir. Fiziksel özürsüzlüler %39' luk pay ile ilk sırada yer alırken, %6 ile en az paya konuşma özürsüzlüler sahiptir.¹³

Kırıkkale nüfusuyla ilgili dikkat çekici bir başka nokta ise hane halkı büyüklüğünün azalmakta oluşudur. 1990 yılında hane halkı büyüklüğü 5.4 kişi iken, 2000 yılında 4.9 kişiye düşmüştür. İlçeler içerisinde Yahşihan 4.2' lik ortalama hane halkı büyüklüğü ile en düşük, Sulakyurt ilçe merkezi 7.5' lik ortalama hane halkı büyüklüğü ile en yüksek değere sahiptir.

2.1.2.2.2. Eğitim Durumu

Cumhuriyetin ilk yıllarında Anadolu genelinde olduğu gibi Kırıkkale' de de okuma-yazma oranının düşük değerlere sahip olduğu tespit edilmiştir. Zamanla eğitim-öğretim kurumlarının yaygınlaşması ile ilde okur-yazar oranı da artmıştır. 1990' da %84 iken, 2000' de okuma-yazma bilenlerin oranı %89' a yükselmiştir.

İl genelinde okuma yazma bilenlerin cinsiyetleri arasında önemli bir fark gözlenmektedir. Bu oran erkek nüfus için %95 iken, kadın nüfus için %83' tür. İl merkezinde okuma-yazma bilenlerin oranı %91' dir. Okuma-yazma oranı ilçe merkezlerine göre incelendiğinde en yüksek oranın %94 ile Yahşihan ilçe merkezinde olduğu görülür. Bu ilçeyi %92' lik oranıyla Delice ilçe merkezi izler. Diğer ilçe merkezlerinde bu oran %87' nin üzerindedir. Köylerde okur-yazar oranı erkek nüfus için %92, kadın nüfus için %75' tir.

1990-2000 döneminde özellikle lise ve yüksek öğretim mezunlarında önemli gelişmeler olmuştur.¹³ İlde toplam 225 okulda 66.356 öğrenci, 2968 öğretmen gözetiminde eğitim ve öğretimini sürdürmektedir. Ayrıca ilde 2 adet özel eğitim okulu mevcuttur.

Yaygın eğitim faaliyetlerine de önem verilerek Halk Eğitim Merkezlerinin düzenlediği çeşitli meslek dallarındaki kurslarla 10.000' e yakın kursiyer eğitiminden geçirilerek meslek sahibi yapılmıştır.

Kırıkkale 'de bünyesinde 7 Fakülte, 3 Yüksekokul, 3 Enstitüsü bulunan Kırıkkale Üniversitesi' de 1992 yılından bu yana hizmet vermektedir.

2.1.2.2.3. Sağlık Şartları

Kırıkkale il genelinde sağlık hizmetlerinin yeterli seviyede olduğu söylenemez. Ancak il genelinde, 4 adet Devlet Hastanesi, 1 adet Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi, 41 adet Sağlık ocağı, 47 adet sağlık evi, 1 adet Verem Savaş Dispanseri, 1 adet Halk Sağlığı Laboratuvarı, 7 adet 112 Acil Yardım İstasyonu bulunmaktadır.

Söz konusu sağlık kuruluşlarında' da 139 uzman hekim, 153 pratisyen hekim, 21 diş hekimi, 254 hemşire, 182 ebe, 464 sağlık memuru, 58 eczacı olmak üzere 1271 sağlık personeli görev yapmaktadır.⁶⁵

Kırıkkale sağlık hizmetleri yönünden Bölgesel Merkez olan Ankara' ya büyük ölçüde bağımlı durumdadır. Hemen her gün ciddi tıbbi vakalar Ankara' ya sevk edilmektedir. Bu sorun ancak Kırıkkale iline yeterli sağlık personelinin gönderilmesi ve gerekli tıbbi cihazların temini ile çözümlenebilecektir.

2.1.2.3. Kırıkkale İlinin Ekonomik Özellikleri

İldeki ekonomik faaliyetlerle ilgili özelliklere geçmeden önce bu alanda nüfusa ait verileri değerlendirmekte yarar vardır.

Nüfusun yaş ve cinsiyet yapısı, iş gücüne katılma düzeyini etkileyen önemli faktörlerdir. Kırıkkale ilinde 12 ve daha yukarı yaştaki nüfus içinde iş gücüne katılma oranı %46 olup, cinsiyete göre önemli farklılıklar göstermektedir. İş gücüne katılma oranı erkek nüfus için %63, kadın nüfus için %28' dir. İş gücüne katılma oranı bu özelliği ile ülkemizdeki genel yapıya uygun bir durum göstermektedir.¹³

1990–2000 yılları arasında istihdam edilen nüfus içerisinde erkek nüfusun yıllık artış hızında bir azalma görülürken (%0-1.7), kadın nüfusun yıllık artış hızında %03.7' lik artış tespit edilmiştir.¹³

2000 Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına göre Kırıkkale' de işsizlik oranı %13.1 olarak tespit edilmiştir. Bu oranda %15' lik pay erkek nüfusa ait iken %8.7' lik payda kadın nüfusa aittir. İşsizlik oranının il-ilçe merkezlerinde farklı oranlara sahip olduğu da görülmüştür. İl merkezinde %21 olan işsizlik oranı, ilçe merkezlerinde %32.1'dir.¹³ Kalkınmada öncelikli iller arasında olduğundan yatırımlarda teşvik amaçlı %100 varan indirimler söz konusudur. Ekonomik gelişmişlik düzeyi olarak 3. derecedeki iller sınıfında yer alıyor.

2.1.2.3.1. Tarım

Kırıkkale genelinde tarım sektöründe çalışan nüfusun faal nüfus içerisindeki oranı %52' dir. Aynı zamanda tarımsal faaliyetler, işçi, memur ve emekli sınıfında yer alan nüfusun geçimini destekleyici bir rolde oynamaktadır.

İldeki tarıma elverişli arazi 306.506 hektar olup il yüzölçümünün %66.2' sini teşkil etmektedir. Sulanabilme imkanına sahip olan tarım arazisi miktarı 38.399 hektardır.⁶⁶ Sulu tarım imkanlarının kısıtlılığı nedeniyle bağ, bahçe ve meyve arazisi oranı oldukça düşüktür. İl genelinde tarımsal sulamaya imkan tanıyan bir adet baraj ve iki adet gölet bulunmaktadır.⁶⁶

Genel olarak il topraklarında hububat üretimi yapılmakla birlikte baklagiller ve endüstriyel bitki üretimi de yaygınlaşmaya başlamıştır. İlde üretilen en önemli tarımsal ürünler ise şunlardır: Buğday, Arpa, Ayçiçeği, Nohut, Karpuz, Kavun, Üzüm, Şekerpancarı, Kuru fasulye, Yeşil Mercimek.

2.1.2.3.2. Hayvancılık

İlimizde hayvancılık faaliyeti kırsal kesimde önemli bir geçim kaynağıdır. İl' de besicilik yapanların dışında modern çiftlik ve mandralar bulunmamaktadır.⁶⁷

2.1.2.3.3. Ormancılık

İl' deki ormanlık alan toplam arazinin %10.8' i olup 16.526 hektar koru ormanı ve 33.004 hektar baltalık orman bulunmaktadır.⁶⁶ Bu durum ilimizin orman yönünden oldukça fakir olduğunun bir göstergesidir.

İl' de ağaçlandırma ve erozyon önleme çalışmaları da yürütülmekte olup bu kapsamda 1996-2000 döneminde 4.565.000 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. 14.424 hektarlık alanı ise Yeşil Kuşak projesi kapsamındadır. Proje tamamlandığında 39 milyon çam, sedir, akasya, mahlep gibi çeşitli türde fidan dikimi gerçekleştirilmiş olacaktır

2.1.2.3.4. Madencilik

Kırıkkale, Maden Tetkik ve Araştırma Enstitüsü' nün yaptığı araştırmalara göre maden çeşitliliği itibariyle zengin, rezerv itibariyle fakir olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle ilde madencilik alanında ileriye yönelik herhangi bir yatırım mevcut değildir.⁶⁴

2.1.2.3.5. Sanayi

Kırıkkale' nin kentleşmesi ve sanayileşmesi 1925 yılında temeli atılan Mühimmat Fabrikası ile başlar. Savunma Sanayi Ağırlıklı M.K.E. Fabrikalarının haricinde 1987 tarihinde üretime geçen TÜPRAŞ Kırıkkale Rafinerisi kamuya dayalı sanayileşme hareketinin son halkasını oluşturmuştur. Ancak bu tesislere bağlı olarak gelişen yan sanayi ise, ildeki özel sektöre yeterince bir canlılık kazandıramamıştır.⁶⁸

1980'li yıllardaki özelleştirme hareketinde hangi kuruluşların özelleştirme kapsamında yer alacağı konusunda yaşanan belirsizlik M.K.E. Kurumunu da etkilemiştir. Bu belirsizlik sonucunda M.K.E. Kurumuna yönelik yatırımlar azalmış, şehrin ekonomik ve sosyal gelişmesini etkileyecek nitelikte istihdam azalmasına sebep olmuştur.⁵⁶ Sonuçta Kırıkkale 1985' e kadar göç alan bir il iken bu gelişmelerden sonra göç veren il konumuna gelmiştir. 1986' da TÜPRAŞ Rafinerisinin kurulması bile nüfustaki azalmayı engelleyememiştir. 1992 yılında Kırıkkale Üniversitesinin kurulması, Organize Sanayi Bölgesi gibi entegre projelerin süratle gelişmeye başlaması ilin geleceği hakkında olumlu düşüncelerin oluşması, nüfus azalışının durması üzerinde etkili olmuş ve tekrar şehirde ekonomik ve sosyal canlılık oluşmaya başlamıştır.⁵⁶

Ülkelerin ekonomik kalkınmasında sanayi sektörünün bir lokomotif rolü oynadığı bilinmektedir. Kırıkkale' nin ekonomik gelişme seyrinde de benzer durum söz konusudur. Kırıkkale' deki kişi başına düşen gayri safi milli hasılanın komşu illerle karşılaştırıldığında 1997 yılı itibariyle Ankara' dan sonra 2.091.828 Bin.TL. ile ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Kırıkkale' nin G.S.M.H.' sı Türkiye genelinde %0.6 oranında bir paya sahiptir.⁵⁶

Kırıkkale kamu ağırlıklı bir sanayi şehridir. Özel sektör pek gelişmemiştir. Kamu kuruluşlarının başında gelen M.K.E.K.' da 4867, TÜPRAŞ Rafinerisinde 1248 kişi, ÇELBOR A.Ş.' de 207 kişi istihdam edilmiştir. 376 iş merkezinin bulunduğu Küçük Sanayi Sitesi, ilin ekonomik yapısında önemli yer tutmaktadır. Orta ve büyük ölçekli özel sanayi kuruluşlarında ise 7000' e yakın işçi istihdam edilmektedir.⁶⁶

2.1.2.3.6. Ulaşım

Ülkemizin, Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerindeki 43 ili başkent Ankara' ya bağlayan önemli kara ve demiryolu kavşak noktasında Kırıkkale yer

almaktadır. Tarihi ipek yolu üzerinde bulunan il, bugün de önemli üretim ve dağıtım merkezlerinin odağında bulunduğundan ulaşım yönünden merkezi bir konuma sahiptir.

Kırıkkale'de 1925' li yıllarda faaliyete geçen, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına bağlı olan 8 adet istasyon bulunmaktadır. Ankara-Kırıkkale arasında RAYBÜS taşımacılığı düşünülmüş ancak yolcu talebinin olmayışı nedeniyle iptal edilmiştir.

İl' de başta sanayileşme olmak üzere diğer alanlardaki gelişmeler dikkate alınarak Esenboğa (Ankara) hava alanına alternatif olacak bir hava alanının yapımı yönündeki çalışmalarda devam etmektedir.

2.1.2.3.7. Turizm

Kırıkkale tarihi Hititlere kadar uzanan bir çok medeniyetlere beşiklik etmiştir. Uzun bir tarihi geçmişe sahip olan ilin İpek Yolu' nun güzergahında oluşu, Evliya Çelebi' nin Seyahatnamesi' nde Yahşihan ve Sulakyurt ilçelerinden övgüyle söz etmesi tarih ve kültür turizmi açısından önemini anlatmaya yeterlidir.⁶⁴

Yöre yayla ve köy turizmi açısından da önemli bir konuma sahiptir. Aynı zamanda Kırıkkale; Doğu Anadolu ve Kapadokya yol güzergahında önemli bir konaklama merkezidir. İl de arkeolojik kazıların başlatılması ve Yeşil Vadi Projesiyle turizmdeki çekiciliğin artırılması planlanmaktadır.

Kırıkkale'deki başlıca doğal güzellikler ise şunlardır; Kızılırmak ve Vadisi, Pehlivan Yaylası (Balıseyh), Azgın Yaylası (Balıseyh), Hodar Yaylası (Bahşılı), Bedesten Yaylası (Bahşılı), Kamışlı Yaylası (Bahşılı), Koçu Yaylası (Delice), Deliktaş Orman İçi Mesire Yeri (Balıseyh), Karababa Mesire Yeri (Koçubaba-Balıseyh), Kılıçlar Mesire Alanları, M.K.E.K. Yüzme Havuzları, Rafineri Yüzme Havuzu.

2.2. KIRIKKALE'DE SPOR VE SPOR POTANSİYELİ

2.2.1. İlin Spor Tarihçesi

Cumhuriyetin 29 Ekim 1923' te ilan edilmesi ile o zamanki hükümet yetkilileri Türk Sporuna büyük önem vererek, toplumun her kesiminin spor yapabilmesi ve sporun yaygınlaştırılması için imkanlar aramışlardır.⁵⁸

Kırıkkale de sportif faaliyetlerin çok eski tarihlere dayandığı belgelerden, resimlerden ve hayatta bulunan eski sporcu ve yöneticilerden öğrenilmiştir. Kırıkkale spor faaliyetleri bakımından çok hareketli bir şehir olarak kendini göstermektedir.

Kırıkkale’ de spor 1940 yıllarında M.K.E fabrikalarının ayrı ayrı takımlar kurmasıyla daha iddialı bir konum kazanmış ve bu takımlar arasında iddialı karşılaşmalar olmuştur. Bu futbol takımlarında yetişen başarılı futbolcular devrin en büyük kulüplerinden olan Fenerbahçe, Beşiktaş ve Galatasaray gibi takımlarda mücadele etme başarısını göstermiştir.

1967-1968 sezonunda 3.’ üncü Türkiye ligine katılan Kırıkkale spor 1958 yılında kurulan İdmanyurdu ve bir yıl sonra kurulan Kırıkkale Gücü’ nün birleşmesiyle doğmuştur. Muhtelif futbol takımlarının aslarından seçilerek kurulan ve profesyonel bir kuruluş olan Kırıkkale spor 1967 yılında kurulmuş ve üçüncü ligde yer almıştır.²⁸

M.K.E.K. bünyesinde kurulan Kırıkkale spor 1974 yılında 2. lige yükselmiştir. 1978-1979 sezonunda ise şampiyon olarak, 1. Türkiye Ligine yükselen Kırıkkale spor Türkiye’ nin ilk ilçe takımı olmuştur.⁴⁷ 1978-1979 sezonunda 1. Lige yükselen Kırıkkale spor ancak bir yıl 1. Ligde kalmış 1979-1980 sezonunda tekrar 2. Lige düşmüştür. Bir süre 2. ve 3. ligde futbolu sürdüren Kırıkkale spor 2001-2002 sezonundan itibaren 2’ inci Türkiye liginde faaliyetini sürdürmektedir.²

İlde önem verilen spor dallarından biri de bokstur. Kırıkkale’ ye boks sporu 1950’ li yıllar sonunda geldi. O zamandan günümüze değin Kırıkkaleli boksörler Kırıkkale’ nin ismini ülke çapında ve yurt dışında başarılar kazanarak duyurdular. Buna örnek Gençler Dünya Şampiyonu olarak Kırıkkale ve Türkiye’ nin adını Dünya’ da duyuran Serdar Üstüner’ i verebiliriz. Genç nesiller bir savunma sporu olarak girdikleri boksta başarılı olmuşlar ve bunun devamını getirmişlerdir. Kırıkkale’ de özellikle boks sporuna en büyük desteği Mühümmatspor ve Belediye spor vermiş olmakla beraber büyük başarılar imza atmışlardır.²⁸

Kırıkkale geçmişte ve bugün birçok branşta yurt içi ve dışında başarılar imza atmış sporculara sahiptir. Doğru politikaların uygulanması, spora verilen önemin artması ve yeterli imkanların sağlanması ile gün geçtikçe bu başarıların da artacağı düşünülmektedir.

2.2.2. İlin Spor Potansiyeli

2.2.2.1. İldeki Spor Kulüpleri ve Faaliyetleri

Genç bir nüfusa sahip olunmasına rağmen Kırıkkale ili nüfusuna oranla yeterli sayıda spor kulübüne sahip değildir. Kulüp sayısındaki kısıtlanmanın branş çeşitliliğine de yansdığı ve birkaç branş dışında faaliyet gösterilmediği tespit edilmiştir.

Kırıkkale ilinde faaliyet gösteren tescilli spor kulüpleri ve faaliyette buldukları spor branşları aşağıda belirtilmiştir:

Tablo 2:İldeki Kulüp ve Faal Branşlar

KULÜBÜN ADI	FAAL BRANŞLAR
Kırıkkale Spor	Futbol, Atletizm, Basketbol, Güreş
Çelik Spor	Futbol, Atletizm, Basketbol, Güreş, Voleybol, Taekwondo
Türk Metal-iş Gençlik Spor	Futbol, Basketbol, Taekwondo
Kırıkkale Belediye Gücü	Futbol, Boks
Hasandede Belediye Spor	Futbol, Atletizm, Güreş, Taekwondo, Masa Tenisi
Metal B. Yağlı Spor	Futbol, Basketbol, Masa Tenisi
Sağır Dilsiz Spor	Futbol, Atletizm, Güreş, Voleybol
Hacılar Belediye Spor	Futbol, Voleybol, Boks
Mühimmat Spor	Futbol, Basketbol, Boks, Voleybol, Masa Tenisi
Yahşihan Spor	Futbol, Atletizm, Basketbol, Voleybol, Taekwondo
Polis Gücü Gençler Birliği	Futbol, Basketbol, Taekwondo, Voleybol, Boks, Atıcılık
Ahılı Belediye Spor	Futbol, Basketbol, Güreş
İrmak Belediye Spor	Futbol, Atletizm,
Köy Hizmetleri Spor	Futbol, Voleybol
Telekom Spor	Futbol, Basketbol, Voleybol
Petrol-iş Spor	Futbol, Voleybol
Edaş Spor	Futbol, Atletizm, Basketbol, Güreş, Atıcılık, Voleybol
Şentepe Spor	Futbol, Bocce, Voleybol, Taekwondo
Sağlık Spor	Futbol, Basketbol, Taekwondo, Masa Tenisi
Delice Spor	Futbol, Atletizm, Taekwondo, Masa Tenisi
Karakeçili Belediye Spor	Futbol, Basketbol, Taekwondo
İl Spor	Masa Tenisi, Boks, Hentbol, Halk Oyunları, Güreş
Kırıkkale Gücü Spor	Atletizm, Basketbol, Voleybol, M. Tenisi , Yüzme, Tenis, Bisiklet
Kayar İhtisas	Taekwondo, Karate
Kırıkkale Üniversitesi	Basketbol, Voleybol, Hentbol, Taekwondo, Masa Tenisi
K. Savunma İhtisas	Taekwondo
Kırıkkale İdman Yurdu	Basketbol
Tofaş Spor Klübü Şubesi	Basketbol
Keskin Belediye Spor	Futbol, Voleybol, Boks, Güreş, Masa Tenisi, Taekwondo
Şampiyon Savunma	Taekwondo

37

2.2.2.2. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Bünyesindeki Spor Tesisleri

*Başpınar Futbol Stadyumu; 1990 yılında yapımına başlanan 70x105 ebatlarında, drenajlı, çim zeminli, tel örgülü, %60 beton tribün bitmiş şekilde hizmet vermekte.

*Olimpik Yüzme Havuzu; 1990 yılında yapımına başlanmış olan olimpik yüzme havuzu inşaatının %35' lik fiziki bölümünü tamamlanmış ve yapımına hızla devam ediliyor.

*17 Ağustos Spor Salonu; 2002 yılı itibariyle salon eksiksiz olarak hizmet vermektedir.

*Vali Behiç Çelik Spor Salonu; 1990 yılında yapımına başlanmış ve 1998 yılında salon sporlarının hizmetine sunulmuştur.

*Cumhuriyet Futbol Sahası; 1997 yılında yapımına başlanan, 70x105 ebatlarında, drenajlı, toprak zeminli, tel örgülü ve 3 adet soyunma odasına sahip futbol sahası 1998 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Keskin İlçe Futbol Sahası; 60x100 ebatlarında, toprak zeminli, 500 kişilik kapalı sistem portatif tribünlü, 4 soyunma odalı futbol sahası 1987 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Keskin İlçe Spor Salonu; Keskin ilçesinde salon sporlarının yapılabilmesi için 1000 kişilik antrenman spor salonunun %70' lik bölümü bitmiş ve 2002 yılı itibariyle yapımı hızla devam ediyor.

*Yahşihan İlçe Futbol Sahası; 70x105 ebatlarında, toprak zeminli, tel örgülü, 250 seyirci kapasiteli, 2 soyunma odalı futbol sahası 1990 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Yahşihan İlçe Spor Salonu; Yahşihan ilçesinde salon sporlarının yapılabilmesi için 500 seyirci kapasiteli antrenman spor salonunun yapılabilmesi için keşif bedeli belirlenmiş ve yapımı için ihtiyaç duyulan 600 milyarlık ödenek beklenmektedir.

*Delice İlçe Futbol Sahası; 1997 yılında yapımına başlanmış 70x105 ebatlarında toprak zeminli, 500 kişilik portatif tribünlü, 4 soyunma odasına sahip futbol sahası 2002 yılı itibariyle hazır hale getirilmiştir.

*Delice İlçe Spor Salonu; Delice ilçesinde salon sporlarının yapılabilmesi için 500 seyirci kapasiteli antrenman spor salonunun yapılabilmesi için keşif bedeli belirlenmiş ve yapımı için 600 milyarlık ödenek beklenmektedir.³⁷

*Sulakyurt İlçe Futbol Sahası; 1997 yılında yapımına başlanmış 60x100 ebatlarında, toprak zeminli, drenajlı, 500 kişilik kapalı sistem portatif tribünlü futbol sahası 2002 yılı itibariyle yapımı tamamlanmış ve amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Karakeçili İlçe Futbol Sahası; 1996 yılında yapımına başlanan 70x105 ebatlarında, çim zeminli, tel örgülü, 500 kişilik kapalı ve 500 kişilik açık sistem portatif

tribünlü, 3 adet soyunma odası bulunan futbol sahası 1999 yılında amatör sporun hizmetine sunulmuştur.

*Bahşılı İlçe Futbol Sahası; 1991 yılında 60x90 ebatlarında etrafı tel örgüyle çevrili, toprak zeminli, 250 kişilik açık sistem portatif tribünlü, 5 soyunma odalı futbol sahası 1997 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Hasandede İlçe Futbol Sahası; 70x105 ebatlarında, toprak zeminli, tel örgülü, 200 kişilik portatif tribünlü ve 2 soyunma odasına sahip futbol sahası amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Büyükyazlı İlçe Futbol Sahası; 70x105 ebatlarında, toprak zeminli, drenajlı, 500 kişilik açık sistem portatif tribünlü, 3 soyunma odalı futbol sahası 1989 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Hacılar Futbol Sahası; 70x105 ebatlarında, toprak zeminli, drenajlı, 250 kişilik açık sistem portatif tribünlü, 3 soyunma odalı futbol sahası 1990 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Ahalı Futbol Sahası; 70x105 ebatlarında, toprak zeminli, drenajlı, 250 kişilik portatif tribünlü, tel örgülü futbol sahası 2002 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Çelebi İlçe Futbol Sahası; 70x105 ebatlarında, toprak zeminli, drenajlı 500 kişilik portatif tribünlü futbol sahası 2001 yılında amatör futbolun hizmetine sunulmuştur.

*Balışeyh İlçe Futbol Sahası; Merkeze 20 km. uzaklıkta bulunan ilçede hiçbir spor tesisi bulunmamaktadır. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne yer temin edilmesi ve 30 milyar ödenek verilmesi halinde sahanın yapımına başlanacaktır.

*Çerikli Futbol Sahası; Merkeze 52 km. uzaklıkta bulunan beldede hiçbir spor tesisi bulunmamaktadır. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne yer tayin edilmesi ve 30 milyar ödenek verilmesi halinde sahanın yapımına başlanacaktır.³⁷

*Irmak Futbol Sahası; Merkeze 20 km. uzaklıkta bulunan beldede hiçbir spor tesisi bulunmamaktadır. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne yer temin edilmesi ve 30 milyar ödenek verilmesi halinde sahanın yapımına başlanacaktır.³⁷

2.2.2.3. İlerdeki Özel Kurum ve Kuruluşlara Ait Spor Tesisleri

*Fikret Karabudak Stadı; 70x105 ebatlarında, drenajlı, çim zeminli, kapalı ve açık tribüne sahip M.K.E.K. ait profesyonel futbol müsabakalarının oynandığı şehir stadyumu.

*Açık Yüzme Havuzu; M.K.E. kurumuna ait 90-2,40cm ve 90-3,40cm olan işletmeciliğini M.K.E.K.'nin yaptığı iki adet açık yüzme havuzu ve spor alanları.

*Bülent Altınışık Stadı; 70x105 ebatlarında, drenajlı, çim zeminli, kapalı ve açık tribüne sahip Keskin Belediyesine ait Keskin Sporun müsabakalarını oynadığı ilçe stadı.

*Kırıkkale Üniversitesine ait ışıklandırılmış spor alanları ile bir halı saha, Emniyete ait bir halı saha bulunmaktadır.

*Ayrıca ilde işletmesi şahıslara ait olan; 5 adet halı saha 6 adet taekwondo salonu, 3 adet bardo salonu, 3 adet vücut geliştirme-fitness salonu, Kırıkkale halkının hizmetine sunulmuştur.

*Hacılar Belediyesine ait açık yüzme havuzu ve spor alanları 1 adet.

*Milli Eğitime bağlı Kırıkkale Lisesi ve Anadolu Lisesine ait birer kapalı spor salonu. Diğer bazı okullarında mevcut açık spor alanları bulunmaktadır.³⁷

Yukarıda saydığımız her bir spor tesisi Kırıkkale halkına hizmet vermek amacıyla işletilmektedir. Ancak her kesimin faydalanabileceği tesislerin daha da yaygınlaştırılması için kamu kurumları ve özel kuruluşların desteğinin de artırılması gerekmektedir.

2.2.2.4. İlerdeki Faal Branşlara Göre Sporcu Dağılımı

Genç nüfusu nedeniyle güçlü bir spor potansiyeline sahip olması beklenen Türkiye'nin yeterli oranda ihtiyaçlara cevap verememiş olması; il bazında da aynı görüntüyü karşımıza çıkarmaktadır. Kırıkkale ilinde nüfusa oranla küçük bir kesimin spor yapabildiği görülmektedir.

İl nüfusuna göre lisanslı olarak sporla uğraşan sporcu sayısı, ildeki kulüp sayısı gibi yetersiz konumdadır. İl nüfusunun yaklaşık 383 bin olduğu göz önüne alınırsa bu nüfusun %1' i kadar bile olmayan sporla uğraşan 2716 kişi çok küçük bir rakam teşkil etmektedir. Kırıkkale genelindeki branşlara göre sporcu dağılımı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 3: İldeki Faal Branşlar ve Sporcu Sayıları

BRANŞLAR	ERKEK	BAYAN	TOPLAM
Atıcılık-Avcılık	10	1	11
Atletizm	22	9	31
Badminton	101	15	116
Basketbol	200	28	228
Beyzbol	19	12	31
Bilardo	25	1	26
Boks	107	-	107
Jimnastik	-	1	1
Dagcılık	74	12	86
Futbol	484	-	484
Güreş	72	-	72
Halter	17	-	17
Hentbol	67	68	135
Herkes İçin Spor	2	6	8
Karate	35	9	44
Masa Tenisi	90	23	113
Satranç	203	42	245
Su Altı- Su Kayığı	16	3	19
Taekwondo	574	80	654
Voleybol	149	88	237
Vücut Geliştirme,Fitness	3	-	3
Yüzme-Atlama-Su Topu	3	-	3
Halk Oyunları	21	24	45
Toplam	2294	422	2716

2.2.2.5. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Bünyesinde Yürütülen Spor Branşları ve Sporcu Sayıları

Genç nüfusa sahip Kırıkkale ilinde Gençlik Spor İl Müdürlüğü bünyesinde spor yapan 2232 kişi bulunmaktadır.³⁷

Kırıkkale' de spor tesislerinin artırılması ve sporculara yeterli desteğin verilmesi ile daha başarılı sporcuların yetişmesine ve sporcu sayısının artmasına imkan sağlanmış olacaktır. Kırıkkale'deki spor branşlarındaki faaliyet gösteren sporcu sayıları aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 4: Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Bünyesinde Yürütülen Spor Branşları ve Sporcu Sayıları

İlin Adı : KIRIKKALE Adı	Lisanslı Kulüp Sporcu		Faal Kulüp Sporcu		Lisanslı Ferdi Sporcu		Faal Ferdi Sporcu		Lisanslı Kulüp-Ferdi Sporcu		Faal Kulüp-Ferdi Sporcu		Sporcu Kartlı Sporcu	
	B	E	B	E	B	E	B	E	B	E	B	E	B	E
ATICILIK VE AVCILIK	1	9	1	9	1	10	1	11	1	10	1	11	1	1
ATLETİZM	6	17	6	17	3	5	3	5	9	22	9	31	1	7
BADMİNTON	15	100			1				15	101	0	0		0
BASKETBOL	28	200	8	10					28	200	8	10	18	106
BEYZBOL	12	19	4	13					12	19	4	13	17	0
BİLARDO					1	25	1	25	1	25	1	25	26	0
BOKS		85		85		22		22	0	107	0	107	107	15
CİMNASTİK					1		1		1	0	1	0	1	2
DAĞCILIK	3	32	3	32	9	42	9	42	12	74	12	74	86	0
GÜREŞ	3					69		69	0	72	0	72	10	12
HALTER		17		17					0	17	0	17	17	5
HENTBOL	68	66	7	25		1			68	67	7	25	32	5
HERKES İÇİN SPOR	6	2	6	2					6	2	6	2	8	0
KARATE	9	32	9	32		3		3	9	35	9	35	44	13
MASA TENİSİ	9	18			14	72		72	23	90	113	0	0	2
SATRAHÇ	9	22	9	22	33	181	33	181	42	203	245	42	203	6
SUALTIÇAN KUR,SU KAY,PAL					3	16	3	16	3	16	3	16	19	9
TAEKWON-DO	20	93	20	93	60	481	60	481	80	574	80	574	654	5
ÜNİVERSİTE									0	0	0	0	0	1
VOLEYBOL	88	149	7	11					88	149	237	7	11	22
VÜCUT GEL.,FITNESS						3		3	0	3	0	3	3	0
YÜZME,ATLAMA,SU TOPU						3		3	0	3	0	3	3	75
ZİHİNSEL ENG.									0	0	0	0	0	1
HALK OYUNLARI					24	21	24	21	24	21	45	24	21	15
TOPLAM	274	864	80	368	148	946	134	813	422	1810	2232	214	1181	193
														391
														584

2.3. TÜRKİYE GENELİNDE SPOR POTANSİYELİ

2.3.1. Türkiye’de GSGM Bünyesinde Yürütülen Spor Branşları ve Sporcu Sayıları

Yetmiş milyona yaklaşan nüfusuna rağmen, lisanslı sporcu sayısının 183.025 olması Türkiye’ de spora yeterli önemin verilmediğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Sporun kitlelere yaygınlaştırılması açısından, spor yatırımlarının yükselmesi, tesislerin herkesin faydalanabileceği şekilde artırılması gerekmektedir. Böylece sporla uğraşan kesim artacak ve başarılı sporcuların yetişmesi için gerekli zemin hazırlanmış olacaktır. Bugün Türkiye’ deki spor potansiyelini sayılarla ifade etmeye çalıştığımızda ortaya olumsuz bir tablo çıkmaktadır. Basit rakamlarla baktığımızda; 10 milyonluk Belçika’da 1.5 milyon lisanslı sporcu, Almanya’ da 80 milyon nüfusa 24 milyon sporcu yine 10 milyon nüfuslu Portekiz’ de 2 milyon lisanslı sporcu varken, ülkemizde acıdır ki, 70 milyonluk nüfusta 500 bin sporcu vardır. Yapılan bir araştırmaya göre, ülkemizde 7-14 yaş arası 13 milyon çocuğumuz bulunmakta ve bunların %55 spor yapmak istemektedir. Fakat biz bu büyük istek ve talebin %8’ ine sürekli spor yapabilme imkanı sağlayabilmekteyiz. Türkiye’ de spor branşlarında faaliyet gösteren sporcu sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5: Türkiye'de G.S.G.M. Bünyesinde Yürütülen Spor Branşları ve Sporcu Sayıları

Adı	Lisanslı Kulüp Sporcu		Faal Kulüp Sporcu		Lisanslı Ferdi Sporcu		Faal Ferdi Sporcu		Lisanslı Kulüp-Ferdi Sporcu		Faal Kulüp-Ferdi Sporcu		Sporcu Kartlı Sporcu	
	B	E	B	E	B	E	B	E	B	E	B	E	B	E
ATÇILIK VE AVCILIK	191	2001	191	1958	46	714	46	707	237	2715	2952	2665	2902	10
ATLETİZM	2337	4434	2337	4434	408	919	408	919	2745	5353	8098	5353	8098	609
BADMİNTON	461	704	33	56	78	139	4	12	539	843	1382	68	105	74
BASKETBOL	5175	20841	801	2739	6	9	3	1	5181	20850	26031	2740	3544	891
BEDENSEL ENG.	15	242	3	45	2	13			17	255	272	47	50	1
BEYZBOL	67	155	29	50	22	125	1	10	89	280	369	60	90	4
BİLARDO	9	406	9	406	12	1960	12	1950	21	2366	2387	21	2356	2
BİNİCİLİK	176	362	176	362	45	58	45	58	221	420	641	221	420	1
BİSİKLET	49	715	49	691	22	187	22	170	71	902	973	71	861	3
BOKS	246	3484	246	3483	165	2626	165	2624	411	6110	6521	411	6107	6
BRİÇ	41	535	41	535	19	133	19	133	60	668	728	60	668	1
BUZ SPORLARI	96	170	6	29	17	6	2	2	113	176	289	8	31	0
CİMNASTİK	477	264	477	264	94	62	94	62	571	326	897	571	326	505
DAĞCILIK	362	1201	362	1201	344	1204	344	1204	706	2405	3111	706	2405	3111
ESKRİM	97	184	5	11	6	27		1	103	211	314	5	12	6
GELENEKSEL	11	653	11	653		93		93	11	746	757	11	746	14
GOLF	45	107	45	107	42	139	42	139	87	246	333	87	246	0
GÖRME ENG.	3	35	2	24	8	43		1	11	78	89	2	25	10
GÜREŞ	144	5751	27	1111	82	2760	8	650	226	8511	8737	35	1761	15
HALTER	62	592	62	592		23		23	62	615	677	62	615	29
HENTBOL	3780	8058	360	705		4		1	3780	8062	11842	360	706	112
HERKES İÇİN SPOR	158	614	156	613	76	444	75	441	234	1058	1292	231	1054	821
İŞİTME ENG.	87	777	16	83	3	20		2	90	797	887	16	85	12
İZCİLİK	128	124	128	124	31	109	31	109	159	233	392	159	233	282
JUDO,KURASH,AIKIDO,WUS-HU	1191	3366	1188	3366	428	2223	428	2222	1619	5589	7208	1616	5588	69
KANO VE RAFTING	4	38	4	38		3		3	4	41	45	4	41	0
KARATE	1671	5812	1671	5812	684	2762	684	2761	2355	8574	10929	2355	8573	88
KAYAK	365	1336	42	161	99	260	5	38	464	1596	2060	47	199	1
TOPLAM	17448	62961	8477	29653	2739	17465	2438	14338	20187	80026	100213	10915	43991	3503
														5836
														9339

Adı	Lisanslı Kulüp Sporcu		Faal Kulüp Sporcu		Lisanslı Ferdi Sporcu		Faal Ferdi Sporcu		Lisanslı Kulüp-Ferdi Sporcu		Faal Kulüp-Ferdi Sporcu		Sporcu Kartlı Sporcu	
	B	İ	B	İ	B	İ	B	İ	B	İ	B	İ	B	İ
KURBK	215	735	215	735	215	735	215	735	215	735	215	735	950	0
MASA TENİSİ	689	2483	47	301	3	69	3	69	2784	3520	128	586	714	244
OKÇULUK	152	244	27	66	27	66	27	66	310	489	179	310	489	18
OTC.YE.MOTOR	2	6	2	26	2	26	2	26	32	36	4	32	36	0
SATRANÇ	662	2699	791	4882	791	4880	791	4880	7581	9034	1453	7579	9032	102
SOFTBOL		5		2		2		2	7	7	0	0	0	1
SUALTILCAN KUR.SU KAY.PAL.	522	1171	10	67	10	67	10	67	1238	1770	532	1238	1770	0
TAEKWON-DO	5108	15568	3206	12606	3132	12482	3132	12482	28174	36488	8128	27809	35937	669
TENİS	693	960	93	148	93	148	93	148	1108	1894	786	1108	1894	239
TRİATLON	5	63	8	43	8	43	8	43	106	119	13	106	119	0
ÜNİVERSİTE									0	0	0	0	0	4476
VOLEYBOL	8731	11310	3	5	1	1	1	1	11315	20049	1389	1540	2929	989
YÜCÜT GEL..FITNESS	28	391	40	657	38	645	38	645	1048	1116	66	1036	1102	91
YELKEN	465	2056	45	164	45	164	45	164	2220	2730	510	2220	2730	2
YUZME,ATLAMA,SU TOPU	1391	2597	96	295	96	295	96	295	2892	4379	1487	2892	4379	2673
ZİHNSEL ENG.		12	4	38		38		38	50	54	4	50	54	41
HALK OYUNLARI	43	37	50	47	50	47	50	47	84	177	93	84	177	125
TOPLAM	36154	103298	7161	36412	6733	33271	6733	33271	139710	183025	25898	91267	117165	19009

2.3.2. Türkiye Genelinde İllere Göre Spor Branşlarının ve Tesislerinin Dağılımı

Spor tesislerine Türkiye çapında bakıldığında bu tesislerin hem nitelik hem nicelik bakımından yeterli olmadığı görülmektedir. Sağlıklı bir neslin yetişebilmesi için spor tesislerinin yapımının artırılması ve işletmeciliğinde toplumun ihtiyaçları göz önünde bulundurularak her kesiminin yararlanabileceği şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Tek tip ve tek branşa yönelik tesisler yerine; çok amaçlı, pek çok branşın kullanımına uygun tesisler yapılmalıdır.

Yetmiş milyona ulaşan Türkiye’ de 15.119 adet spor tesisinin yeterli olmayacağı ortadadır. Türkiye’ deki illere göre spor tesislerinin dağılımını aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6: Türkiye genelinde illere göre spor branşlarının ve tesislerinin dağılımı

İl ve İlçe	GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE AIT SPOR TESİSLERİ																										TOPLAM			
	AÇIK VE KAPALI SPOR TESİSLERİ													SPORA HAZIRLIK YAPILAN TESİSLER																
	Futbol Tesisleri	Futbol Stadyumları	Futbol Salonları	Yüzme Havuzları	Tennis Sahaları	Atletizm Pazarları	Aktörlerin Pazarları	Atletizm Salonları	Atletizm Alanları	Aktörlerin Alanları	Yüzme Havuzları	Tennis Sahaları	Atletizm Alanları	Atletizm Salonları	Atletizm Alanları	Yüzme Havuzları	Tennis Sahaları	Atletizm Pazarları	Atletizm Salonları	Atletizm Alanları	Aktörlerin Alanları	Yüzme Havuzları	Tennis Sahaları	Atletizm Pazarları	Atletizm Salonları					
ADANA	1	4	14	7	4	1	7	1	1	1	292	3	1	1	4	4	4	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
AĞRI	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	41
AĞRI	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	41
AĞRI	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	41
AĞRI	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	41
AKSARAY	2	2	3	6	1	1	1	1	1	1	80	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	83
AMASYA	1	3	1	8	1	1	1	1	1	1	99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	125
BANKA	2	4	7	11	2	1	2	2	1	4	11	4	1	3	1	22	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	87
BANKA	1	13	16	17	1	1	1	1	1	1	31	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	97
ANTALYA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
ANTALYA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
ARTVİN	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	21
AYDIN	1	3	8	32	1	1	1	1	1	1	241	1	1	3	1	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	300
BALIKESİR	1	5	2	1	27	1	1	1	1	1	279	4	1	4	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	334
BARTIN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	32
BATMAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18
BEYOĞLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	105	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	122
BEYOĞLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	105	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	122
BEYOĞLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	105	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	122
BEYOĞLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	105	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	122
BEYOĞLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	105	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	122
BEYOĞLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	105	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	122
BEYOĞLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	105	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	122
BİTLİS	2	1	2	5	1	1	1	1	1	1	11	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	32
BOĞAZCI	1	2	10	1	1	1	1	1	1	1	329	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
BOĞAZCI	1	2	10	1	1	1	1	1	1	1	329	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
BOĞAZCI	1	2	10	1	1	1	1	1	1	1	329	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
BOĞAZCI	1	2	10	1	1	1	1	1	1	1	329	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
BOĞAZCI	1	2	10	1	1	1	1	1	1	1	329	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
BOĞAZCI	1	2	10	1	1	1	1	1	1	1	329	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
BOĞAZCI	1	2	10	1	1	1	1	1	1	1	329	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	357
BURSA	1	7	1	7	18	1	1	1	1	1	16	1	1	3	8	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36
BURSA	1	7	1	7	18	1	1	1	1	1	16	1	1	3	8	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36
BURSA	1	7	1	7	18	1	1	1	1	1	16	1	1	3	8	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36
BURSA	1	7	1	7	18	1	1	1	1	1	16	1	1	3	8	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36
BURSA	1	7	1	7	18	1	1	1	1	1	16	1	1	3	8	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36
BURSA	1	7	1	7	18	1	1	1	1	1	16	1	1	3	8	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36
BURSA	1	7	1	7	18	1	1	1	1	1	16	1	1	3	8	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1	1	1	1	206	2	1	1	6	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	257
CHANKALE	1	2	2	24	1	1	1</																							

RESMİ VE ÖZEL KURUMLARA AİT SPOR TESİSLERİ																													
İLİN ADI	Stadyum (Cm)	Stadyum (Toprak)	Siald (Cm)	Siald (Toprak)	Futbol Sahası (Cm)	Futbol Sahası (Toprak)	Spor Salonu	Yüzme Havuzu (Açık)	Yüzme Havuzu (Kapalı)	Koşu Alanı (Yüzme Havuzu)	İzmitlihi Tesisi (Açık)	İzmitlihi Tesisi (Kapalı)	Kapalı Alan Podiyumu	Atletik Tesisi	Okulok Tesisi	Okulok Tesisi (Futbol-Atletik)	Tennis Sahası	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti Sentezli	Karabukuk Çayırı Sahası	Çift Öymen Alanı	Keşifhanı	Futbol Sporları Tesisi	Keşifhanı	Teknik	Teknik	Şahy-Atlet	TOPLAM	
ADANA					8	8	18	14	2	2						18	4												92
ADYAMAŞ																													
AFTON	3		1	3	3	3	6			1																		29	
AĞRI																												3	
AKSARAY	2			2	7	9																						72	
AMASYA					3	1	7																					12	
ANKARA	6		3	5	4	66				3																	136		
ANTALYA	20		19	17	2																							83	
ARDAHAN																												7	
ARTVİN																												6	
AYDIN	1		1	1	8	1																						24	
BALIKESİR					3	9	14	1																				42	
BAŞKINTI																												8	
BAYINDIR					2	1	1																					5	
BAYBURT					1	1	1																					4	
BİLEÇİK																												14	
BİNGÖL																												14	
BİTLİS	1		1	1	2																							7	
BOLU	1		2	25	9	14	5	1																				117	
BURDUR					2	2	1																					118	
BURSA	6		5	7	17	9	5	1																			13		
CANAKKALE					2	18	7																					72	
CANIKLI	1				2	13																						210	
ÇORLU	1		1	1	9	4																						75	
DEĞİRLİ					5	35	8	1																				29	
DIYARBAKIR	1		1	2	7	3																						96	
DÜZCE																												33	
EDİRNE	3				10	10	1	1																				285	
ELAZIĞ					3	7	13																					76	
ERZİNCAN					5	2	7																					21	
ERZURUM	3		5		10	16																						339	
ESKİŞEHİR	1				6	3	13	1																				170	
GAMTEPE	3		4	18	5	1																						78	
GİRESUN	3				9	2																						94	
GÖNÜŞHANE					1		3	1																				5	
HAKKARİ																												5	
HAYAT	1				1	6	1	2																				13	
İZEL					2		4	9	1																			42	
İĞİR																													
İSPARTA	3		5	49	12			2																				137	

İLİN ADI	Stadyum (cm)	Stadyum (toprak)	Stad (cm)	Stad (toprak)	Pikol Bahar (cm)	Pikol Bahar (toprak)	Spor Salonu	Yüzme Havuzu (ak)	Yüzme Havuzu (kapalı)	Soyun Alanı Yüzme Havuzu	Denklik Testi (ak)	Denklik Testi (kapalı)	Kapalı Alan Programı	Araba Testi	Denklik Testi	Denklik Testi (Fut-Ba-Vol)	Trafik Sahası	Mademci Pisi	Mademci Pisi Sektörü	Karabük Güreş Sahası	Çukuk Oyun Alanı	Kaynık	Kaynık Testi	Yüzme	Teknik	Teknik	Genel Toplam	
İSTANBUL	2	16	11	26	17	3	5	4	4	102	7	1	1	3	2	1	7	1	1	3	2	1	23	2	1	210		
İZMİR	4	27	135	185	6	7	2	1	1	1001	44	1	1	3	2	1	44	2	1	3	2	1	23	2	1	1443		
İKARAS	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7		
KARABÜK	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3		
KARABAH	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5		
KARS	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2		
KASTAMONU	3	2	4	2	1	1	1	1	1	7	3	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	24		
KAYSERİ	1	2	9	32	3	1	1	1	1	130	4	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	193		
KÜLS	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4		
KURUMALE	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7		
MURKARELİ	3	1	1	12	19	1	1	1	1	96	5	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	139		
MURŞEİR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	38		
KOCAELİ	4	1	1	24	14	1	1	1	1	285	4	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	345		
KONYA	5	7	8	16	7	2	1	1	1	10	5	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	82		
KÜTAHYA	1	2	1	6	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	21		
MALATYA	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19		
MANİSA	8	3	22	38	7	1	1	1	1	110	2	6	1	1	1	1	2	6	1	1	1	1	1	1	1	205		
MARDİN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3		
MİĞİLA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	42		
MİSİ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	41		
MEYVEİR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16		
MİĞDE	3	3	5	6	9	1	1	1	1	104	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	156	
MURU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	85	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	88		
OSMANIYE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9		
RIZE	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9		
SAKARYA	2	2	2	2	5	1	1	1	1	14	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	32		
SAMSUN	2	80	10	1	1	1	1	1	1	142	13	1	1	1	1	1	13	1	1	1	1	1	1	1	1	263		
SİRT	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
SİNDİR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	48		
SIVAS	1	3	11	20	1	1	1	1	1	243	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	285	
SİĞIRAK	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
TENDİR	3	1	1	22	4	1	1	1	1	59	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	92		
TOKAT	3	1	1	1	1	1	1	1	1	26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40		
TRABZON	2	5	7	4	1	1	1	1	1	15	4	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	36		
TUNCELİ	1	1	1	6	2	1	1	1	1	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	38	
TAMLUREFA	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	
UEŞAK	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
VAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
YALOVA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	38	
YOZGAT	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
ZONGULDAK	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	3	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
GENEL TOPLAM	110	64	231	712	736	91	27	125	7	3962	177	30	1	40	6	13	42	30	2	40	6	13	21	42	30	16	15	6452

2.4. KİTLE SPORU

2.4.1. Kitle Sporü Kavramı, Anlamı ve Önemi

Kitle sporü, her yaş kesimindeki insan tarafından yeterli organizasyon, malzeme ve uygun çevre ortamı yaratılarak yapılan sportif faaliyetlerdir. Kısaca genç, ihtiyar her kesimin spor ile sağlıklı yaşamasının sağlanmasıdır.⁴¹

Keten' e göre, belirli ölçülerle, toplumun hemen her yaş kademesinde ve yaygın olarak yapılmasına yeterli imkan sağlanan ve vasat olan beden eğitimi ve spor faaliyetlerine "Kitle Sporü" denir.⁴⁴

Bir eğitim faaliyeti olan spor, ortak amaçları dile getirebilme gücünü ve takdir edebilme duygusunu ortaya çıkarmaktadır. Bunların yanı sıra spor, anlayış ve sorumluluk taşıyabilme ve iş birliği içinde düzen sağlamak kabiliyetini de geliştirmektedir. Sebatsız ve enerjik olmayı sağlaması, sosyal gruba ve topluma mensubiyeti değerlendirebilme gücünü ferde kazandırmakta, fert ile toplum ilişkilerini daha ahenkli kılmaktadır. Aynı zamanda spor, kişiliğin geliştirilmesinde önemli katkıda bulunmaktadır.²⁶

Spor veya sportif olay, fert ve toplum ilişkilerini geliştirdiği gibi, toplumun yüceltilmesinde önemli bir araç olarak da değerlendirilmektedir. Sportif faaliyet fert ve toplum ilişkilerini geliştirip sosyal bütünleşmeye katkıda bulunduğu gibi, kültürel kimliğin canlı hale gelmesine de yardımcı olmaktadır.²⁶

Sportif olay toplumda manevi bakımdan yalnızlığı da önlemektedir. Spor olayının her çeşidi ferdi toplumla, en azından diğer fert ve gruplarla buluşturmaktadır. Fert, sportif olaya katılmakla manevi yalnızlığının doğuşunu hazırlayan sakıncaları da giderebilir. İş hayatında görülen ve daha sonra genelleşerek sosyal hayata yansıyan amaçsızlık ve monoton çalışma şartlarının doğurduğu kötümser ve bunalımlı tutumların giderilmesinde spor ve diğer boş zaman faaliyetlerine ihtiyaç vardır.²⁶

Spor hareketleri spor düşünürü HANS LENK' e göre, kendine özgü bir dünyanın, belirli bir sosyal kurumun bir parçasıdır. Sporun unsurları geleneklerden, dinsel davranışlardan, işten günlük davranışlardan ve savaştan çıkmıştır ya da bunlar tarafından teşvik edilmiştir. Sporun artan önemi, spor yapma oranının artışından ve yoğunluğundan, gittikçe artan çeşitliliğinden, rezaptif spora duyulan ilgiden ve toplumda sporun genel olarak gittikçe artan değerinden anlaşılmaktadır.⁷³

İş, serbest zaman ve spor birbirleriyle yakın ilişki içindedirler. Bir kitlesel olgu olarak spor, çalışma yaşamında meydana gelen değişikliklerden ayrı düşünülemez ve böylece de serbest zamanın farklılaşması ve artmasıyla yakından ilgilidir. Spor, günümüzde giderek artan bir oranla serbest zaman sporu halini almış ve yine gittikçe artan ölçüde bir kitle fenomeni durumuna gelmiştir. 1955 yılında aşağı yukarı her Alman yurttaşının onda biri spor kulübüne üye iken, bugün bu rakam 1/3' e çıkmıştır.⁷³

Spor, endüstri toplumlarında sosyal sınıfları ne olursa olsun tüm insanları kapsayan, özgül gereksinimleri doyuran kitlesel bir olgudur.⁷³

Kitle sporu yada yeni ve yaygınlaşan adı ile "Herkes İçin Spor" elit sporu ile tam ters bir konumdadır. Kitle sporu kavramının ana fikri 'herkes için spor' dur. Elit sporcu ise hayatını sürekli spor faaliyetine göre düzenlemek zorunda olan, performans kazanmak ve korumak için belirli kurallara mutlak bir biçimde bağımlı bulunan, tasarım, hayal gücü ve insiyatifi kısıtlanmış bir beden aktivitesi içinde olan kişidir. Kitle sporu kavramının ana fikri olarak kastedilen herkes için spor fikri 1966 yılında Avrupa Topluluğu Kültürel İşbirliği Konseyi' nce ortaya atılmış ve yaygınlaşmıştır.³³

Herkes için spordan kastedilen yaşam boyu spordur. Elit spordan farklıdır ve elit spor gibi ne başlama yaşı vardır ne de bitirme yaşı. Çünkü sağlık ve zindelik için yapılır. Halbuki elit spor verim çalışmasıdır. Daha güçlünün, daha iyinin belirlendiği, rekorların kırıldığı bir üstünlük mücadelesidir. Herkes için spor veya yaşam boyu spor ilkesinden kastedilen kitle sporunda ise durum tam tersidir. Yarışmacılık ilkesinin olmadığı yaşam boyu sporda ise ne başlama yaşı vardır ne de bitirme yaşı. "Dieckert" in özlü ifadesiyle kitle sporunda insanlar, elit sporunda sonuçlar önem taşır." Dieckert' in belirttiği, elit sporcu için hayat sporun bir fonksiyonu iken, kitle sporcusu, sporu, hayatın bir fonksiyonu olarak görür, bunda varlığını zenginleştirici bir anlam bulur.³³

Herkes için spor kavramı içindeki maksat, kişinin kendi isteğiyle beden eğitimi, oyun, jimnastik, eğlenceli faaliyetlerle, fiziki moral, toplumsal gelişimi sağlamak, dinlenme ve eğlenmesine yardımcı olmaktır.³⁵

Kitle sporunun daha sağlıklı olmaya, üretimi artırmaya ve elit sporcu sayısının artırılmasına katkılarının olduğu bilinmektedir. Günümüz dünyasında bu özelliklerin gelişmesinde kitle sporunun azımsanmayacak ölçüde katkıları vardır. Kitle

sporuyla performans sporunun iç içe geçtiklerini ve performans sınırlılıklarını görmek isteyen kitle sporcularının bir süre sonra performans sporcusu olabilecekleri belirtilir.⁵⁰

Kitle sporunun teşviki ve yaygınlaştırılmasında, kitle iletişim araçlarının önemli katkısı olduğu bilinmektedir. Eğitim amaçlı spor programlarını izleyen çocukların ve ailelerin bilinçlendiği; hangi amaçla olursa olsun (sağlık için, rekreatif amaçlı vb.) sporla uğraşan ailelerin çocuklarının birer elit sporcu potansiyeli olduğu kabul edilmelidir. Yaygınlaşan kitle sporu, elit sporcuların; elit sporcular kitle sporunun yaygınlaşmasının aracı durumundadır.

2.4.2. Kitle Sporunun Gelişimi

Günlük insan hayatında teknolojinin giderek ilerlemesi, boş zamanların artışı, makineleşme, sanayileşme vb. gelişmeler kitle sporunun ortaya çıkmasına neden olmuştur.⁶¹

Modern toplumların en belirgin özelliği olan sosyal farklılaşma, artan iş bölümü ile sosyal bütünleşme arasındaki uyumun sağlanmasında spor aktif bir ajandır.²⁶

Sporun ve bilhassa seyire dayanma özelliğinin sosyal hayattaki etkinliği o derece fazladır ki, bazı görüşlere göre, adeta demokrasinin çimentosu durumundadır ve demokrasiyi pekiştiren bir özellik taşır.³⁴

Sporun kitlelere ulaştırılmasında öne çıkan ilk çalışmalar sporu seyretme şeklinde ele alınmış, ülkede sporun yayılması, kalkınması için en başta spor tesislerine ihtiyaç olduğu vurgulanmış böylece sporun geniş kitlelere ulaştırılmasında birtakım fikirler ortaya atılarak il merkezlerinde stadyum ve spor salonları kurarken, diğer taraftan da bu tesislere seyircileri çekerek büyük halk kitlelerini oralarda toplayabilecek çalışmaların gerekli olduğu ortaya çıkmıştır.⁴⁹

Ülkemizde kitle sporunu teşvik etmek gayesiyle yapılan ilk resmi atılım 22 Mayıs 1922 senesinde gönüllü kuruluşlarca kurulan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (T.İ.C.İ.) tarafından yapılmıştır.⁶⁰ T.İ.C.İ.'nin kuruluş amacı "Sağlıklı bir toplum yetiştirmek, ulusun ve bireylerin küçük yaştan itibaren öğrenmeye alıştırmak" gayesine dayanarak 1922' den 1936 senesine kadar faaliyet göstermiştir. Daha sonra 1936' da Türk Spor Kurumu (T.S.K.) ve 1938' de Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (B.T.G.M.) ile toplumu kitle sporuna imkanlar doğrultusunda teşvik etmeye çalışmışlardır. 1960' lı yılların başında düzenlenen anayasanın 49. Maddesinde "Devlet herkesi beden ve ruh sağlığı içerisinde yaşayabilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak zorundadır" hükmü getirilerek kitle sporunun devlet politikası içerisinde yer

alması sağlanmıştır. Anayasanın bu hükmüne dayanarak hükümetler hazırladıkları beş yıllık kalkınma planlarında, bu konuya yer vermişlerdir.⁸ 1982 Anayasasının 59. Maddesinde çok açık olarak "Devlet her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder" denmektedir.⁷⁷ Devlet politikası içerisinde kitle sporunun teşvik konusu amir bir hüküm niteliğindedir.

Teknolojik gelişmelerle birlikte, toplumlar için önemi hızla artan spor olgusunun, giderek herkes için spor kavramını ortaya çıkarması; hükümetleri de bu doğrultuda politikalar geliştirmeye, kitle sporunu destekleyici ve teşvik edici tedbirler almaya zorlamış; bu gelişmeler sonucunda Türkiye' de de beş yıllık kalkınma planlarında kitle sporu ile ilgili hükümler yer almıştır. Özellikle altıncı beş yıllık kalkınma planı döneminde beden eğitimi ve spor ile boş zamanların değerlendirilmesi konusunda uygulanacak spor politikaları ve ilkeleri başlıkları altında kitle sporunun teşvik edilmesini kapsayan maddelere yer verilmiştir.

Ülkemizde uzunca bir zamandır gerek bazı federasyonların gerekse bazı gönüllü kuruluşların çalışmaları şeklinde organize edilen herkes için spor faaliyetlerinin kurumlaştırılması gereği 8-11 Mayıs 1990 tarihinde yapılan Spor Şurasında tekrarlanmış ve 12 Haziran 1990 tarihinde Herkes İçin Spor Federasyonu (H.İ.S.F.) resmen kurulmuştur.⁷⁷

Türkiye'de "Herkes İçin Spor" fikrinin ortaya çıkışı Atatürk ile olmuştur. Atatürk "Türk sosyal bünyesinde spor hareketlerini düzenlemekle görevli olanlar Türk çocuklarının spor hayatını yükseltmeyi düşünürken, sadece gösteriş için herhangi bir müsabakada kazanmak emeliyle bir spor politikası oluşturmazlar, asıl amaç bütün her yaştaki Türk için beden eğitimi sağlamaktır" demiştir. Her yaştaki Türk için beden eğitiminin sağlanması düşüncesi, günümüzün "Herkes İçin Spor" anlayışının çok önceleri Atatürk tarafından ifade edilmiş olduğunu göstermektedir.⁷⁷

Herkes için spor federasyonunun kuruluş amacı; vatandaşlarımızın yaşı, cinsiyeti, sosyal statüleri ne olursa olsun milli geleneklerine saygı göstererek, ekonomik gelişmelerine kültürel zenginliklerine ve sportif aktivitelerine katılmalarına fırsat verebilmek ve bu alanla ilgili kişiler ve kurumlar ile yapılacak işbirliği ile bu işlerini gerçekleştirmektedir.⁷⁷

Sporun yaygınlaştırılması için devlet tarafından alınacak tedbirlerin yanı sıra, fertlerin bir araya gelerek kendi iradeleriyle dernekler kurmaları ve

teşkilatlanmaları da sporun teşviki için gereklidir. Fertlerin bir araya gelerek mesela, spor kulüpleri kurmaları için gerekli yasaların önceden çıkmış bulunması ve fertlerin bunlara uymaları gereklidir.²⁶

Spor faaliyetlerinin teşvik görmesi için bir önemli faktör de spor alt yapısının durumudur. Eğer spora tahsis edilen araç, gereç, malzeme ve tesis yeterliyse spor teşvik ediliyor demektir. Alt yapının yanı sıra, eğitilmiş farklı vasıfta ve sayıda personele de en azından fiziki bir değer taşıyan tesisler kadar gerek duyulabilir. Her şeyi devletten beklemek yerine çeşitli kamu ve özel kuruluşlar sorumluluk duygusu içinde imkanlarını seferber etmeleri gerekir. Geçici başarılar yerine, kalıcı başarılar için harcamalar yapılmalıdır.²⁶

Yapılan tesislerin her kademede ihtiyaç duyacağı personel de tesislerle birlikte düşünülmelidir. Bu yapılmadığı takdirde tesisleri faal halde tutacak personel sağlanamaz. Fiziki yatırımlarla beraber insan gücü planlamasını ve beşeri ihtiyaçları birlikte hesaba katmazsak, kaynak israfına yol açar ve atıl kapasite yaratabiliriz.²⁶

Tesislerin ve spor alt yapısının doluluk oranı, günde kaç kişi tarafından ne kadar süre ile faydalanılabildiği de önem taşımaktadır. Mesela Bulgaristan ve Romanya'da bir salondan günde 16 saat faydalanıldığı 1990 Spor Şurası görüşmelerinde ifade edilmiştir.²⁶

Spor tesisleri planlanırken ve yapılırken yöre insanının öncelikli spor branşlarının tespit edilmesi ve ihtiyaca göre tesis yapılması kitleyi spora çekmede ve sporun yaygınlaştırılmasında önemli bir faktördür. Ayrıca yörede yetişen başarılı sporcuların artması ödüllendirilmesi sporu cazip hale getirecektir. Bununla beraber bölgede iyi hizmet veren başarılı spor adamları ve teknik adamların olmasının da halkın spora yönelmesinde büyük etkisi olduğunu görmekteyiz.

Spor tesislerinde dikkat edilecek bir noktada sporcu sağlığı kadar seyirci sağlığının da hesaba katılarak tesislerin yapımında, tasarımında seyir gelenlerin de düşünülmesi gerektiğidir. Tesislerin birçok spor dalına hitap eder şekilde çok amaçlı yapılmasıyla beraber müsabaka kadar idman ve antrenmana elverişli konaklama imkanı olan tesisler olarak yapılması sporun yaygınlaştırılması ve kitleleri çekmesi açısından önem taşımaktadır.

Günümüzde kitle sporu ülkelerin ekonomik durumları ve buna bağlı olarak sosyal yaşantının gelişmişlik seviyesi ile şekillenmektedir. Ekonomik ve sosyal refahı yakalamış ülkelerde spor alt yapısı tesisleri, gelir seviyesinin bireyler arasındaki

farklılıkları, kitle haberleşme araçlarının etkinliği, kültür seviyesinin yüksekliği, müesseselerin spora bakış açıları gibi faktörler etkin olurken; ekonomik gelişmeyi sağlayamamış toplumlarda eski çağlardaki coğrafi yapı ve iklimin halen spor branşlarının seçiminde ne denli etkili olduğunu görmekteyiz.²⁴

Sporun kitlelere yayılması ve uygulanabilmesi için eğitim seviyesinin de etkisi büyüktür. Eğitim seviyesi yüksek olan toplumlara mensup kişiler spor ile uğraşmaları halinde hem bedensel hem de psikolojik olarak rahatlama içerisine girecekleri bilinmektedir.²⁴

Yukarıdaki açıklamalarda belirtildiği gibi kitle sporunun yaygınlaştırılmasında ve hangi branşların hangi yörelerde teşvikinin uygun olduğunun belirlenmesinde coğrafi yapı, sosyo- ekonomik gelişmişlik ve eğitim düzeyi, kitle iletişim araçlarının durumu, ayrıca devlet ve hükümet politikaları önemli rol oynar.

2.5. TÜRKİYE' DE SPOR TESİSİ POLİTİKASINA GENEL BAKIŞ

2.5.1. Spor Yönetimi ve Gelişimi

Spor yönetimi, sportif hareketleri belirlenen amaçlara ulaştırmak için insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili bir biçimde kullanarak, belirlenen politikaları ve alınan kararları uygulamaktır. Yani spor yönetimi, sportif hizmetleri önceden belirlenen hedeflere ulaştırmak için, mevcut insan ve madde kaynaklarını bu hedefler doğrultusunda en etkili verimli olarak kullanılmasını sağlamaktır. Bu tanımlardan da anlaşıldığı gibi spor yönetimi, kamu yönetimi tarafından tespit edilen sportif hareket ve hizmetlerin genel ve özel amaçlarını gerçekleştirmek, devletin spor politikalarını uygulamakla yükümlüdür.¹⁴

Türkiye' de “biçimsel” anlamda spor yönetiminin ilk gönüllü spor birliğinin kurulduğu 1898 yılından, devletin sporu yönettiği 1980 yılına uzanan seksene aşkın yıllık bir evrimi, “gönüllü spor birlikleri” yönetim modelinden “sporda devlet yönetimi” modeline uzanan yönetsel-örgütsel gelişme süreçlerinin de “İstanbul Futbol Birliği” (1903-1910), “İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi” (1910-1913), “Fetret Devri” (1913-1920), “Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı” (1922-1936), “Türk Spor Kurumu” (1936-1938), “BTGM ve Mükellefiyet” (1938-1946) ve “Devletçi BTGM Yönetimi” (1946-1980) gibi, kimi birbirini tamamlayan, kimi öncel ardılarıyla çelişen çeşitli evreleri vardır. Bu gelişmelerin bir bölümünün örgüt-içi sorunlardan kaynaklandığını,

ama, ulusal spor yönetiminin evriminin, toplumdaki ekonomik, siyasal, kültürel vb. parametrelerin gelişmesini izlediği bir gerçektir.³⁰

Hem dünya hem Türkiye spor yönetimi için değişmeyecek bir gerçek orta yerde durmaktadır; sporun güncel-ivedi gereksinmesi, sporcudan başlayarak yukarıya doğru demokratik biçimde örgütlenen, yukarıdan aşağıya da bürokratizm ve merkezilikten arınmış biçimde işleyen bir uluslararası ve ulusal spor yönetimi modeline duyulan gereksinmedir.³⁰

2.5.2. Spor Tesisi Politikaları

Ülkemizde spor, hizmet sektörü olarak büyük ölçüde kamu kuruluşlarını ilgilendirirken, üretim ve tüketim sektörleri boyutlarıyla daha çok özel sektör kuruluşlarının ilgisini çekmektedir. Toplumumuzun sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmişlik düzeyi, spor hizmetlerine yönelik taleplerin müteşebbislerin ilgisini çekecek ölçülerde olmaması nedeniyle, özel sektör kuruluşları henüz spor hizmetleri alanına kaynak aktarma konusunda çekimser kalmaktadır.³⁸

Bu nedendir ki, toplumun büyük bir bölümü halen ihtiyaç duyduğu spor hizmetlerinin devlet eliyle yürütülmesini beklemektedir. Ancak, devlet adına toplumda spor hizmeti yürütmekle görevli olan kurum ve kuruluşlar, finansal kaynakların yetersizliği ve çeşitli nedenlerden dolayı bu hizmetleri beklenen ölçülerde gerçekleştirememişlerdir.³⁸

Spor hizmetlerinin verimliliği, hizmetlerin topluma etkin ve yaygın bir şekilde arz edilmesine bağlıdır. Bu güne kadar yapılan spor yatırımları, sporun aktif olarak yapılabileceği tesisler yerine, ağırlıklı seyir sporuna imkan veren tesisler üzerinde yoğunlaşmıştır. Ayrıca bir spor tesisini kurmak için belirli standart ve uygulanacak politikalar tespit edilmediğinden genellikle bir yandan atıl kapasiteler yaratılmakta, öte yandan tesis ihtiyacı olan bölgelere tam anlamıyla karşılık verilememektedir. Tesislerin ülke seviyesindeki dağılımı oldukça dengesizdir. Herhangi bir ilde planlanan spor tesisine ait teklif, tutarlı bir araştırma projesi ve keşfi olmaksızın yapılmamalıdır. Tesislerin muhtelif yerlerde ve çok sayıda yapılmasına başlanması bir çok tesisin yıllar sonra tamamlanmasına, bu işe maliyetlerin yükselmesine ve devlet kaynaklarının israf edilmesine sebep olmaktadır.³⁸

Bir çok tesisin nizami ve sıhhi olarak yapılmaması yanında ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte olmaması ve spor işletmeciliği anlayışından uzak bir tarzda

yönetilmesi, tesislerden beklenen yararın asgari bir seviyeye ulaşmasına engel teşkil etmektedir.³⁸

Türkiye’ de tesislerin mevcut kapasitelerinin ancak %20’ sinden faydalanılmaktadır. Bu da sonuçta tesis yatırım politikasında en önemli meselenin, mevcut tesislerden tam kapasite ile faydalanmayı sağlayıcı tedbirler almak olduğunu göstermektedir. Faydalanılmayan kapasitelerin doğması hukuki, idari ve finansman sorunlarından kaynaklandığı gibi bunda eğitici ve öğretici elemanların yetersizliğinin de rolü vardır.³⁸

Spor hizmetleri üreten işletmelerde, kullanılan aletlerin ve üretim sisteminin ergonomik açıdan uygun olup olmadığı fiziki yönden ele alınması gereken en önemli faktörlerdir.³⁸

Her ülke kendi spor politikasını kendi toplumunun sahip olduğu kültür değerlerini ve sosyal yapılarını göz önünde bulundurarak belirlemelidir. Spor tesis politikalarını belirlemede ana tema; spor tesislerinin yetersizliği, tesislerin genellikle seyre dönük oluşu, etkili bir plan ve program yapılmadan, tesislerin yöresel özelliklere uygun ve çok maksath yapılmadığını belirterek; spor tesis politikalarının çağdaş düşünce ve gelişmelerle beraber dikkate alınarak belirlenmesi gereklidir.

Bir ülkede kalkınma; idari, iktisadi, siyasi, sağlık ve sosyal, kültürel ve ahlaki öğelerin o ülke insanların ihtiyaçlarına cevap verecek düzeyde değerlendirilmesine bağlıdır. Ülkemizde genel politika olarak benimsenen ve sosyal devlet anlayışı taşıyan bu düşünce doğrultusunda devlet, sporu vatandaşlarına bir kamu hizmeti olarak götürmektedir.¹⁶

Spor düzenli ve disiplinli olarak uygulandığında, bireye ve topluma yukarıda değindiğimiz doğrultuda sosyal değer kazandırmaktadır. Zaman içerisinde mevcut imkanların, spor yapmak isteyen toplumun ihtiyaçlarına cevap vermemesi durumu, devletlerin politikaları içerisinde spor konusunu almalarını zorunlu hale getirmiştir.¹⁶ Bu amaçla ülkeler özellikle ihtiyaca yönelik spor tesisi yapma ve işletilmesine önem vererek spordaki başarının da artmasını sağlamışlardır.

Spor branşlarında kural ve uygulama bakımından farklılık görüldüğü gibi yapıldığı mekanlar itibariyle farklılıklar vardır. Spor tesisleri günümüzde çok gayeli ve tek gayeli olmak üzere iki şekilde planlanır.¹⁰ Tesislerin plan ve yapımında dikkat edilmesi gereken; yörenin spor potansiyeli, halkın eğilimli olduğu spor branşı, nüfus, coğrafi yapı, iklim ile ekonomik koşullar gibi bir çok unsur vardır.

Ülkeler “doğru yerde doğru tesis yapmak” uygun hizmet getirmek suretiyle sporda başarıyı elde etmişlerdir.⁴⁰

Türkiye’ de bu doğrultuda bir gelişim VI. Beş yıllık Kalkınma Planı çerçevesinde şöyle bir dile getirilmiştir: En küçük yerleşim birimindeki spor tesisinden ülke çapındaki olimpik tesis yapımına kadar tüm planlamalarda ülkenin nüfusu gibi ölçütler göz önünde bulundurularak; gelişen ve değişen ihtiyaçlara göre spor saha ve tesisleri gerçekleştirilmelidir. Ayrıca spor tesisi yapımında yerleşim merkezleri yakınında bulunan orman, göl, nehir, deniz kenarları da değerlendirilmelidir.¹⁹

Türkiye’ de genel hatları itibariyle spor tesisi politikaları bu şekilde belirlenmiş ayrıca toplumların sosyal ve kültürel yapısıyla birlikte ekonomik yapıları göz önüne alınarak spor yatırımları yönlendirilmiştir. Fakat geçmişte olduğu gibi bugün de aksaklıklar hala mevcuttur. Bugünkü uygulamalar göstermektedir ki kağıt üzerinde alınan kararlar hala yeterince hayata geçirilememiştir.

2.5.2.1. Planlı Dönemde Sporla İlgili Belirlenen Amaçlar

Plan, amaçla arasında denge unsuru oluşturan bir belge olarak, önceden tespit edilen hedeflere ulaşmada yol, yöntem ve usullerin doğru seçilmesinde gereklidir. Bu manada Anayasa “iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma plana bağlanır, kalkınma bu plana göre gerçekleştirilir” (M.129) hükmü ile devlete, kalkınma planı hazırlama ve ülkeyi bu plan çerçevesinde şevk ve idare etme görevini vermiştir. Plan yapma yetkisi de 1960 yılında kurulan Devlet Planlama Teşkilatı’ na (D.P.T.) verilmiştir.¹⁴

1963 yılından itibaren Ülkemizde planlı kalkınma dönemine girilmiştir.⁷⁷ Planlı döneme geçilen 1963 yılından 2002’ ye kadar yedi kez kalkınma planı hazırlanmıştır. Bu yedi kalkınma planından yalnızca I. Beş Yıllık Kalkınma planında spor konusuna ayrıca yer verilmemişken, diğer planlarda spor konusu ayrıntılarıyla ele alınmıştır.

Kalkınma planlarında yer alan yatırımlar için izlenen yol şöyledir; Proje tespiti ve kaynak tahsisi yapılır. Yatırımlar için devlet kaynakları değerlendirilerek, Beden Terbiyesi Spor Genel Müdürlüğü Tesisler Daire Başkanlığının bu raporları komisyonlarda incelenir ve program oluşturularak D.P.T.’ nin kontrolüne sunulur. Ülkenin ekonomik durumuna göre, spor da öncelikler sırasına göre ele alınmaktadır.⁵²

Spor, ilk kez ikinci planda yer almış olmasına rağmen, bu plan dönemine kadar Türkiye’ de sporla ilgili meydana gelen gelişme ve eğilimlerin seyrini tespit etmede fayda vardır.¹⁴

B.T.G.M., 1938-1943 yılları arasında sporu bir eğitim unsuru olarak görmüş, gençliği ve halkı spor yapmaya sevk edecek zorlayıcı faaliyetlerde bulunmuştur. Bu faaliyetlere paralel olarak toplumun genel spor bilgisi ve spora duyduğu ilgi artırılmaya çalışılırken, B.T.G.M. halk sporu faaliyetlerinden seyir sporunu düzenleyen bir spor teşkilatı durumuna gelmiştir. Bunun sonucunda futbolda profesyonellik kabul edilmiş, ancak amatör sporun korunması için yeterli tedbirler alınmamıştır.¹⁴

Bu durum neticesinde, kulüplerin futbol dışındaki spor dallarına olan ilgileri azalırken, sporcu yetiştirme fonksiyonları yetersiz kalmıştır. Ayrıca, spor yatırımlarının genellikle seyir sporuna yönelik büyük ve masraflı tesislere kaydırılması ve bu tesislerin müsabaka günleri dışında boş tutulması bakımından; böylece spor yatırımlarının yanlış yönde kullanılması itibariyle kaynak israfına sebebiyet verilmiştir.¹⁴ Sonuç olarak denebilir ki Türkiye’ de planlı döneme kadar spor alanında hedeflenen amaçlara ulaşılmamıştır.

Kalkınma Planı dönemlerinin bütün hepsinde temel ilke ve politika; sıhhatli sağlam bir toplum yaratmak için tedbirler alarak bunları uygulamaya geçirmektir. Bunu gerçekleştirme yolunun da sportif faaliyetlerle sağlanacağı belirtilmiştir.

2.5.2.1.1. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1963-1967)

Planlı kalkınma döneminin başlangıç yılı olan 1963’ ten 1967 yılına kadar olan dönemi kapsayan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında gençliğin boş zaman faaliyetlerine ve spora yer verilmemiştir.⁴³ Bunun nedenini, planlı döneme yeni geçilmiş olduğu için, aksaklıklar olabileceğine bağlamak mümkündür.⁵²

Buna rağmen bu plan döneminde, 1960 yılında Spor Toto Teşkilatı’ nın kurulmuş olması spor konusu için önemli bir adımdır.⁵²

2.5.2.1.2. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1968-1972)

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planının ilkeler bölümünde “Gençliğin boş zamanlarını, verimsiz ve olumsuz sonuçlara sürükleyen faaliyetlerden kurtaracak yapıcı

bilgi ve kabiliyetler kazandırıcı meşguliyetlerle değerlendirme imkanı sağlanacaktır” şeklinde ifade edilmiştir.⁴³

İkinci Beş Yıllık Planında şu hususlara yer verilmiştir;

-Sağlam ve sıhhatli bir kuşak yetiştirilmesinde spor ana eğitim araçları arasında kabul edilmelidir.

-Devletin sporla ilgili faaliyetleri, sporu topluma yönelten, okul ve halk sporuna öncelik veren, bir nitelik kazanacaktır.

-Ağırhğın seyir sporu yerine kitle sporuna verildiği bir yatırım politikası izlenecektir.

-Spor kulüplerinin çok sayıda kişiye hizmet veren kuruluşlar haline getirilmesi teşvik edilecektir.⁷⁷

-Beden eğitiminin yanı sıra kişilere farklı yetişme imkanı veren, çeşitli spor dallarının, dengeli gelişmesi teşvik edilecek; güreş, atıcılık, okçuluk ve binicilik gibi geleneksel spor dalları desteklenecektir.⁵²

-Spor tesislerinin, yurt üzerindeki ve çeşitli spor dallarına göre dağılımındaki dengesizlikleri ortadan kaldıracak bir yatırım politikası izlenecektir.⁵²

2.5.2.1.3. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1973-1977)

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde de spor faaliyetlerinin topluma yaygınlaştırılması için, eğitim kurumlarında spora ağırlık verilmesi gerekliliğine değinilmiş ve kitlesel sporun gelişmesi için çeşitli tedbirler almıştır.

Kalkınma planının İlkeler ve Tedbirler bölümünde gençliğin kamu kuruluşlarına ait eğitim, kültür, spor ve sosyal tesislerden tam kapasite ile yararlanabilmesi amacıyla mevcut tesislerin kullanılması imkanlarının araştırılması ve tam kullanımını sağlayıcı bir sistemin geliştirilmesi, Gençlik ve Spor Bakanlığınca spor hizmetleri gençliğe çeşitli spor dallarında dengeli olarak spor yapma imkanları verecek şekilde yaygınlaştırılması, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve diğer örgütlerce yürütülen⁴³ sporun geliştirilmesinde eğitimin ve eğitim kurumlarının etkili bir araç olarak kullanılmasını esas kabul eden plan, bu sebeple, okul içi beden eğitimi ve spor faaliyetlerine önem verilmesini ve bunun için okullarda beden eğitimi ders saatlerinin artırılmasını; yeterli sayıda ve nitelikte spor adamı yetiştirilmesini; spor araç ve gereçlerinin yurt içinde imal edilmesini; spor yatırımlarının dağılımında dengesizlikten giderilmesini ve kamu eliyle yapılmış ve yapılacak olan tesislerin spor kulüplerine

kiralanmasını; özellikle çok sayıda kişinin katılabileceği (atletizm, yüzme ve jimnastik gibi) temel spor dalları ile güreş ve geleneksel spor dallarının desteklenmesini; profesyonelliğin teşvik edilmemesini ve kamu kuruluşlarına ait profesyonel kulüplerin amatörlüğe dönüştürülmesini ön görmektedir.³⁶

2.5.2.1.4. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1979-1983)

Beden eğitimi ve sporun, toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılmasına ilişkin ilke ve önlemler geliştirilmesine karşın, dönem içinde yeterli gelişmeler sağlanamamış ve kitle sporuna dönük tesislerin yaygınlaşması sınırlı kalmıştır. Burada da siyasi iktidarlar, toplum ihtiyacından doğan amacı, görmezden gelmişlerdir.

-Profesyonel futbol ve seyir, uygulamada önceliğini ve ağırlığını korumaya devam etmiştir.

-Temelde sporcu kaynağı, çeşitli düzeylerdeki eğitim kurumları ve spor kulüpleridir. Ancak, Türkiye’ de eğitim kurumları sporcu yetiştirmede yeterli bir kaynak olmamıştır. Okullarda beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve yeterli düzeye ulaştırılması sağlanamamıştır.

-Spor kulüpleri, toplumun tüm kesimlerinin spor yapmalarına imkan sağlamak için kurulmaları gerekirken, tersine küçük bir azınlığın spor yaptığı büyük bir kitlenin seyirci olarak ilgilendiği kuruluşlar biçiminde gelişmişlerdir.

-Üçüncü planda ve programlarda belirtilmesine karşın, kamu kuruluşlarına dayalı profesyonel kulüplerin, amatörlüğe dönüştürülmesi gerçekleştirilememiştir. Profesyonel spor faaliyetlerin de bulunan amatör kulüplerin, şirketleşmesi sağlanamamıştır. Okullarda ve kamu kuruluşlarındaki spor saha ve tesislerin ortak kullanımı gerçekleştirilememiştir.¹⁷

Bu plan döneminde, daha önceki üç plan dönemlerinden farklı olarak sporcuların toplumsal güvenlik kapsamına alınıp, sigortalanmaları konusuna yer verilmiştir.

Yüksek öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor dersleri verilmesi için; 1982 yılında, Beden Eğitimi ve Spor birimleri kurulması hedefi gerçekleştirilmiştir.

Bu dönemde, daha önceki üç plan döneminde de hep üzerinde durulan kitle sporuna ağırlık verilmesi konusunda, önemli bir aşama kaydedilmiş ve illerde üst kademe yöneticilerinin de katıldığı “sağlıklı yaşam koşulları” düzenlenmiştir.⁵²

2.5.2.1.5. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1985-1989)

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde özellikle sporun teşkilatlanması hususunda getirilen yenilikler göze çarpmaktadır;

-İşçi sayısının belli bir nispeti kadar sporcu istihdam eden (kamu ve özel sektör) kuruluşlarının spor tesisleri yapımına teşvik edilmesi.

-Basit ve ekonomik spor tesislerinin özel idare ve belediyelerinin işbirliği ve katkılarıyla yapımın sağlanması, böylece spor faaliyetlerinin semtlere ve köylere kadar yaygınlaştırılması³⁶.

-Şehir imar planlarının hazırlanışında spor alanlarına ve yeşil alanlara ağırlık verilerek, mevcut planlarda bu maksatla tahsis edilmiş yerlerden süratle istifade yoluna gidilmesi.

-Spor malzemelerinin imalatı teşvik edilecek, yurt içinde imali mümkün olmayan ve imali pahalı olan spor malzemelerinin ithali için muafiyet imkanlarının sağlanması.³⁶

-Bedenen ve ruhen sağlıklı bir toplumun gelişmesinde, beden eğitimi ve spor faaliyetleri büyük unsurdur. Beşinci plan döneminde beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve amatör sporun teşviki esastır.

-Beden eğitimi ve spor alanında, gerekli insan gücünün yetiştirilmesine ağırlık verilecek, üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümünden mezun olanların, beden eğitimi öğretmeni olarak vazife yapmaları sağlanacak, her spor dalında antrenör yetiştirilmesine ehemmiyet verilecektir⁵².

-Amatör sporda, istenilen seviyeye ulaşmak için geleneksel spor dallarının daha da geliştirilmesine ve milletler arası seviyede başarı gösterecek sporcuların geliştirilmesi için tedbirler alınacak, bu husustaki teşebbüsler desteklenecektir.

-Okullarda spor ve spor eğitimine ağırlık verilecektir. İş yerlerinde, beden eğitiminin yapılması sağlanacaktır. Spor tesisleri, süratle tamamlanacak ve yaygınlaştırılacaktır.

-1984 sonu itibari ile 3074 sayılı "Akaryakıt Tüketim Fonu" ndan pay ayrılmaya başlanmıştır. 1985 yılında bu fondan sağlanan 5 milyar lira ile semt sahaları gerçekleştirilmiştir.

-"Türk Sporunu Teşvik Fonu" ndan yatırımlar için pay alınmıştır.

-26.05.1986 tarihinde, B.T.G.M., Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olmuş ve yeni spor kanunu düzenlenmiştir.

-Spor yatırımında bulunan özel sektöre, vergide bağışıklık ve D.P.T. tarafından özel kredi imkanı getirilmiştir. Bu tarihler arasında V. Beş Yıllık Kalkınma Planında belirlenen amaçlar, iktidarlar tarafından uygulamaya konulmuştur.⁵²

2.5.2.1.6. Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1990-1994)

Altıncı beş yıllık Kalkınma Planı döneminde beden eğitimi ve sporla ilgili öngörülen ilke ve politikalar, bir önceki planı tekrarlar mahiyette olduğu anlaşılmaktadır.

-Sağlıklı bir nesil yetiştirilmesinde beden eğitimi ve spor, temel eğitim araçlarından kabul edilecek, beden ve ruh sağlığını geliştirmek gayesiyle, sporun günlük faaliyetleri içine girmesi için, her yaştaki kişilerin seyirci durumundan kurtarılarak, aktif spor yapmalarını sağlayacak imkanlar arttırılacak ve amatör sporda, uluslar arası seviyede başarı gösterecek sporcuların yetiştirilmesi ve desteklenmesine önem verilecektir.

-Beden eğitimi ve spor alanında, eğitim, sağlık, bilim ve teknolojik yeniliklerin takibi ve uygulanması konularına öncelik verilecektir. Spor dalları itibariyle, master plan çalışmaları yapılacaktır.

-Spor tesisleri, çok yönlü kullanılabilir şekilde yapılacak ve bütün tesislerin tam kapasiteyle kullanılmasını sağlayacak düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

-Özellikle şehir imar planlarının hazırlanmasında yeşil alan, spor tesisleri ve çocuk oyun alanları için kişi başına düşen alan büyüklüğünün, gelişmiş ülke standartlarına uygun olması sağlanacaktır¹⁸.

-Spor yapmak isteyen herkese açık kalmak kaydıyla düşük maliyetli ve basit spor tesislerinin, mahalli idarelerin katkılarıyla semtlere ve köylere kadar yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilecektir.

-Geleneksel spor dallarının, daha da geliştirilmesi için gereken tedbirler alınacaktır.

-Spor eğitim, sağlık araştırma merkezleri arşiv ve dokümantasyon bölümleriyle de desteklenerek yaygınlaştırılacak, bu merkezlerde kullanılacak araç ve gereçlerin standardizasyonu sağlanacaktır.

-Spor istatistiklerinin, uluslar arası standartlara uygun ve düzenli hale getirilmesi sağlanacaktır. Bu dönem kitlelere yaygınlaşmadan çok, profesyonellik ve spor mevzuatı hakimiyetini sağlamakla gelişmiştir.

-Farklı olarak kabul edilecek görüş ise, sporla ilgili mevzuatın yeniden düzenlenerek profesyonelliğe müsait olan spor dallarında, profesyonelliğin teşvik edilmesi.¹⁸

2.5.2.1.7. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1996-2000)

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında boş zaman faaliyetleri Üçüncü bölümde “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi” ana başlığı altında “Boş Zamanların Değerlendirilmesini başlığıyla ele alınmış ve “Boş zamanların değerlendirilmesini yaşamın bir parçası haline getirmek temel ilkedir” ifadesi kullanılmıştır.⁴³

-Milli Eğitim Bakanlığı ve Gençlik Spor Genel Müdürlüğü’ ne bağlı kamp yerleri ile mahalli idarelere bağlı tesislerde gençlik kampı uygulamalarına devam edilecek.²⁰

-Kitlelere sunulan hizmetlerin sayı ve nitelik olarak geliştirileceği ifade edilmektedir.²¹

-Vakıf ve mahalli idareler tarafından yürütülen faaliyetlerin desteklenmesi, çok amaçlı tesislerin mahalli idareler yardımı ile uydu kentlere ve kırsal kesime kadar yaygınlaştırılması çabaları sürdürülecek.²¹

-Gençlerin eğitim, sağlık, çalışma hayatı, sosyal güvenlik, istihdam ve serbest zaman değerlendirme konularındaki sorunların çözümüne yönelik önlemlerin alınacağı ifade edilmektedir.²¹

-Serbest zamanların değerlendirilmesine ilişkin kaynak ve zaman israfını önleyici organizasyon çalışmaları yapılması ve eğitici insan gücü açığının kapatılmasına değinilmiştir.²²

-Mahalli idareler, gençlere kültür, sanat, spor, folklor ve okuma alışkanlığı kazandırıcı faaliyetleri düzenleyici ve teşvik edici programlar hazırlayacaktır.²³

Sonuç, olarak Türkiye’ de Herkes İçin Spor Felsefesi kanunlarla iyi irdelenmiş olmasına rağmen, uygulayıcılar tarafından istenilen seviyeye getirilemedi. Ayrıca toplumun büyük bir kesimi hala sağlık ve egzersizin yararları konusunda bilinçli

değillerdir. Hatta eğitim kurumlarımızda bile, spora ayrılacak vakit değerlendirilemeyen zaman olarak nitelendirilmektedir.⁷⁷

2.5.3. Yasalarla Belirlenen Spor Amaçları

Günümüz ülkelerini bağlayan, yatırımı olan, resmi bir spor politikasından söz edilmese de yine de böyle bir politikanın varlığını milletler arası spor temaslarında görmek mümkündür. Çünkü milletler arası kuruluşların spor faaliyetlerine koydukları kurallar ister istemez bu politikayı oluşturmuş ve devletler içinde yatırım getirmiştir. Türk spor politikasını; Devlet politikası ve Hükümet politikası olarak ikiye ayrılması mümkündür.⁵²

2.5.3.1. Anayasa ve 3289 Sayılı GSGM Kanunu Açısından Spor

Türkiye’ de sporla ilgili devlet politikasının ana hatları Anayasa ve G.S.G.M. kanunu ile belirlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti’ nin kuruluşundan günümüze kadar 1924, 1961 ve 1982 yıllarında olmak üzere üç Anayasa yapılmıştır. 1924 ve 1961 Anayasalarında sporla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Spor ilk defa 1982 Anayasası’ nda yer almıştır.¹⁴

1961 Anayasası, spor konusunda özel bir hüküm içermemiş olmakla birlikte 49. maddedeki “sağlık hakkı” başlıklı düzenlemesinde; “Devlet herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesi ve tıbbi bakım görmesini sağlamakla görevlidir” hükmü vardır. Devlet, yoksul veya dar gelirli ailelerin sağlık şartlarını uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirleri alır.⁵²

1982 Anayasası “Gençlik ve Spor” konusunda “Gençliğin Korunması (M.58) ve Sporun Geliştirilmesi (M.59)” başlıkları altında iki hüküm içermektedir.⁷² Gençliğin korunması başlıklı ilk hüküm, devlete, gençlere alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korunmak için gerekli tedbirleri almakla, sporun geliştirilmesi başlıklı ikinci hüküm ise, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler almak ve sporun kitlelere yayılmasını teşvik etmek ve başarılı sporcuyu korumak yükümlülükleri vermiştir.¹⁴

Bu hükümler doğrultusunda Anayasanın sporu, vatandaşların geliştirilmesinde bir eğitim ve sağlık vasıtası olarak gördüğü ve değerlendirdiği anlaşılmaktadır.¹⁴

Öte yandan Anayasanın 5. maddesi, temel amaç ve görevlerin yerine getirilmesinde devleti, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamakla yükümlü tutmaktadır. Bu manada, devletin spor kurum ve fonksiyonlarını işletmek ve ülke düzeyinde yaygınlaşmasını sağlamak mecburiyetinde olduğu görülmektedir. Diğer bir ifadeyle devlet, vatandaşın maddi ve manevi varlığını üstün tutmada önemli bir eğitim ve sağlık aracı olarak kabul ettiği sporu, yine vatandaşın yararına ve onun istek ve ihtiyaçları doğrultusunda sunmak durumundadır. O halde spor, devlet ve vatandaşlar için hem hak, hem de vazife anlamına gelmektedir.¹⁴

Anayasadan sonra devletin spor politikasına yön veren en önemli unsur devletin sporu yönetmekle görevlendirdiği kuruluşların kanunlarıdır.

Sportif faaliyetlerin spora yayılması fikrinde 3530 sayılı “Beden Terbiyesi Kanunu” ile mesafe alındığı söylenebilir. Nitekim 3530 Sayılı Kanunun 4. maddesinde “Gençler için kulüplere girmek ve boş zamanlarında beden terbiyesine devam etmek mecburidir. Hangi yaştaki vatandaşların ne kadar müddetle ve hangi mevsimlerde spor mükellefiyeti altında bulunacakları ve ne gibi müesseselerde spor hareketlerinin uygulaması gerekeceği İcra Vekilleri Heyetince tayin olunur” denilmektedir.⁷⁷

1938 yılında yürürlüğe giren 3530 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri hakkındaki kanun; sporun değişen ve gelişen şartlara uyum sağlamasını temin maksadıyla 1986 yılında 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri hakkında kanun adıyla yenilenecek, Türkiye’ de spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinden sorumlu tutulmuştur.¹⁴ 1991 yılından itibaren sporun sevk ve idaresi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün başlıca görevleri “Vatandaşın fizik, moral, güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, jimnastik ve spor

faaliyetlerini idare etmek, spor faaliyetlerini gruplandırarak, düzenlemek, yönetmek ve gelişmesini sağlamak, sporcu, idareci, antrenör, monitör, spor elemanları ve hakemleri yetiştirmek, eğitmek, sayılarını artırmak, eğitim merkezleri kurmak, beden eğitimi ve spor faaliyetleri için gerekli olan saha, tesis malzemeleri yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettiirmek ve bu tesisleri vatandaşının hizmetine sunmak” tır.⁶⁹

3530 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü kanununun 21. maddesi ile yürürlüğe giren ve 1986 yılından itibaren 3289 sayılı kanunla yeniden işlerlik kazandırılan Tesis Yapma Mükellefiyeti başlıklı 26. madde: Memur ve işçi sayısı 500’ den fazla olan kuruluşlar ve fabrikalar, öncelikle kendi personeline beden eğitimi ve spor yaptırmak için ilgili yönetmeliğinde belirtilecek esaslara göre spor tesisleri yapmaya ve antrenör tutmaya mecburdurlar. Yönetmeliğinde belirtilen süre içerisinde gerekli spor tesislerini inşa etmeyen ve antrenör tutmayan fabrika ve kuruluşlar, sürenin bitiminde ve müteakip her yıl, tebliğ tarihinde çalıştırdıkları her işçi ve memur için o tarihte yürürlükte bulunan brüt asgari ücretin üçte biri tutarındaki bir cezayı en geç bir ay içinde ödemek zorundadırlar. Bu süre içinde ödenmeyen cezalar, 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil olunur. Tahsil olunan bu paralar her ay ve üç ayda bir Türk Sporunun Teşvik Fonuna intikal ettirilir.¹⁴

Belediyeler, şehir planlarını hazırlarken spor tesislerine tahsis edecekleri yerlerin tespitinde, il veya ilçe danışma kurulu ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün görüş ve teklifini esas alırlar.¹⁴

Nazım imar planlarında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün muvafakatı olmaksızın, spor tesisleri ile ilgili kısımları üzerinde değişiklik yapılamaz.¹⁴

Toplu konutlar, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, eğitim kurumları ile fabrika projelerine spor alanı ve tesisi konulması zorunludur.¹⁴

Görüldüğü üzere 3530 sayılı kanun ile 1938’ lerde yürürlüğe giren ve 3289 sayılı kanun ile 1986’ dan itibaren ceza-i müeyyidede getirilen bu madde, bugün hala işlerlik kazanamamış ve amacına ulaşamamıştır.⁷⁷

Ayrıca 1930 yılında çıkan 1580 sayılı Belediye Kanunuyla “Gençler için mahallin ihtiyaçlarına uygun stadyumlar kurmak ve işletmek (md.15/54) görevi de belediyelere verilmiştir. Yine aynı konuda “Oyun ve spor yerleri yapmak” (md.15/46) hükümleri bulunmaktadır.⁵

1969 yılından sonra kaldırılan ve 1986 tarihinden itibaren 3289 sayılı kanunla yeniden yürürlüğe giren belediyeler ve il özel idarelerinin bir sen evvelki gelir toplamlarının ayrı ayrı %1' ini beden terbiyesi ve spor faaliyetleri için tahsis etmeleri ve bu tahsilatın tamamının mahallin spor ihtiyaçlarına harcanmasına (M.14) ilave olarak belediyelerin şehir planlarında spor tesislerine tesis edecekleri yerlerin tespiti ile planlar üzerinde değişiklik yapılması halinde Genel Müdürlüğün görüş, teklif ve muvafakatini almaları, büyük çaplı projelere spor saha ve tesisi konulması (M.26) hükmü ile sporun mahalli bir hizmet olduğu ve bunun mahallindeki kuruluşlarca getirilmesi gereği kabul edilmekte, böylece Türk Spor Yönetiminde ademi merkezîyetçiliğe doğru yönelişe göz yumulmaktadır.¹⁴

2.5.4. Hükümet Politikaları İle Belirlenen Spor Amaçları

Spor konusunda belirlenen hükümet politikaları, devlet politikasından yola çıkarak belirlenmektedir. Çünkü hükümetler, devletin idari çatısını oluştururlar ve devletin siyasi düşüncesinin dışı yansımasıdır.⁵²

Hükümet politikaları incelendiğinde, milli spor politikasını, her yaştaki Türk vatandaşının spor yapması tedbirlerini almak, sporu; eğitim kurumlarıyla işbirliği yapan, bu kurumları amaç olarak kullanarak yaymak ve boş zamanların sporla değerlendirilmesine ortam hazırlamak olarak sınırlamak mümkündür.⁵²

Hükümet politikalarının milletler arası spor politikası ise, sporu kitlelere yaydıktan sonra, bu çokluk içinden çıkacak olan başarılı sporcular ile milletler arası temaslarda, Türkiye' yi başarıyla temsil etmek ve dünya gençleriyle Türk gençlerinin sosyal, kültürel alışverişlerini sağlayarak Türkiye adını dünya ülkelerine duyurmak en genel amaçtır.⁵²

2.5.4.1. Siyasi Parti Programlarında Yer Alan Sporla İlgili Amaçlar

Türkiye Cumhuriyeti' nin kuruluşundan günümüze kadar tüm konularda olduğu gibi Türk sporunda da sevk ve idare kurulan hükümetler tarafından yürütülmüştür. Hükümetlerin ekonomik politikaları ile paralellik arz eden spor politikaları, bu özelliklerini, her hükümet tarafından hazırlanan ve genellikle parti programlarının görüşlerini yansıtan programlarında da göstermişlerdir.¹⁴

Bazı Siyasi Partilerin parti programlarında yer alan sporla ilgili düşünceleri alfabetik sıraya göre aşağıda belirtilmiştir;

** Adalet ve Kalkınma Partisinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Ülkemizin geleceğini emanet edeceğimiz gençlerin toplumsal ve milli değerlerin özünü kaybetmeden günümüz şartlarına uygun olarak geleceğe hazırlanması, toplumumuz için hayati önem taşır.

Dünyanın ve Türkiye' nin gelişen ve değişen şartları dikkate alınarak, yeni bir spor politikası oluşturulacaktır.¹

** Anavatan Partisinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Gençliğimizi bilgili, vatan ve milletin birlik bütünlüğünü, müdrik, örf ve ananelerimize saygılı, herkese karşı sevgi, saygı ve müsamaha besleyen Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı medeni bir insan olarak yetiştirmeliyiz.

Gençlerimizin ruh, fikir ve beden yönünden mükemmel şekilde gelişmelerini sağlamak hedefimizdir. Bu maksatla normal eğitim ve öğretime ilaveten, okul içinde ve okul dışında, fikir,kültür ve sanat, spor ve folklor faaliyetlerinin yapılmasını sağlayacak tedbirler büyük öneme haizdir. Bütün okullarda başlıca spor faaliyetlerinin yapılmasına imkan verecek tesislerin kurulması öncelik taşımaktadır.⁴

** Büyük Birlik Partisinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Her yaştaki fertlerin beden ve ruh sağlığı ile kabiliyetlerini geliştirmek için spor yapmalarına imkan sağlamak, bunun için gerekli alt yapıyı oluşturmak devletin görevidir.⁶

** Cumhuriyet Halk Partisinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

CHP, sporu insana verdiği değerini ifadesi olarak sağlıklı bir toplum yetiştirmenin, önemli bir aracı olarak görür. Bu anlamda Parti Programında "Türk Sporunda Kültürel Reform Projesi" başlığı altında sporu ele almışlardır.

Sporla Kültürel Reform Projesi sporun doğru tanımını yapmayı, evrensel önemini ortaya koymayı ve dünya üzerindeki gelişmiş uygulamasıyla ülkemiz arasında entegrasyonu sağlamayı hedeflemektedir.

Çocuklara spor kültürü her yönüyle aktarılacak ve aynı zamanda ekstra harcamalara (özel kıyafet, araç, gereç vb.) ihtiyaç duymaksızın her hangi mekanda, tüm çocuklar keyifli ve zevkli beden eğitimi etkinlikleri yapabileceklerdir. Böylece ülke sporunda çok sağlam alt yapı oluşması sağlanacaktır.

Temel hedef, sayıları 20 milyonu geçeceği öngörülen, Türkiye' nin geleceği genç neslimizin gerçek spor kültürüyle buluşturulmasıdır. Projenin misyonu, nüfusunun %65 genç olan ülkemize spor olgusunu doğru bir biçimde yerleştirerek

bambaşka bir dünya görüşüyle tanıştırap spor kültürü sayesinde ufuklarını açmaktır. Ana hatları ile Sporda kültürel Reform Projesi' nin amacı; kendi vücudunun değerini bilen, yaşamın kıymetini anlamış ve ona sahip çıkan, başkalarının yaşam haklarına saygı duyan, kendine güvenen, öğrenmiş olduğu prensiplerle dünya ile rekabet edebilecek, çalışmaya inanan, gelişime açık bir dünya insanı yaratmaktır.⁷

** Demokrat Partinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Partimiz sporu gerçek anlamda millet olmamızın ve milletin kaynaşmış bir kitle olması için faaliyet alanı olarak görmektir. Spor, milletimizin iftihar edeceği başarılar için, bireylerin kendini gerçekleştirme yönünde bir unsur olarak, değerlendirilmelidir. Bu yönde alt yapı faaliyetleri ile birlikte, kuruluşların rehberlik faaliyetlerine de önem vererek, herkesin istidatını geliştirmesi için, erken yaşlarda başlamasına imkan sağlanacaktır.

Partimiz, ata sporlarını geliştirmek ve her spor dalında uluslararası seviyeye ulaşmak için her türlü tedbiri alır. Sporda, asıl olarak amatörlüğe önem vermekle birlikte, profesyonel spor dallarının, özerk bir yapıya kavuşmasından yanadır.¹¹

** Demokratik Sol Partinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Demokratik Sol Parti olarak sporu sosyal yapının vazgeçilmez bir olgusu olarak görüyoruz. Bu anlamda sporun yurttaşlarımızca bir yaşam biçimi olarak benimsenmesi için gerekli önlemler alınacaktır. Devlet spor hizmetlerinde öncelikle yönlendirici ve denetleyici olmalıdır. Özel ve yerel yönetimlerin spora daha fazla kaynak ayırması ve sporun içinde yer alması teşvik edilecektir. Teknolojideki hızlı gelişme insan bedeninin daha az kullanılması sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Yurttaşlarımızın spora daha fazla zaman ayırması sağlanacak ve sağlıklı toplumu oluşturabilmek için spora daha fazla kaynak ayrılacaktır. Olimpiyat oyunları düzenleme hedefimiz devletimizin vazgeçilmez politikasıdır. Yerel yönetimlere ait Gençlik ve Spor projeleri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü' nce onaylandıktan sonra uygulanması öncelikli olarak ele alınacaktır. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi sporun etkisinden ve gücünden azami oranda yararlanılacaktır.

Ülkemizde sponsorluğun yerleşmesi ve geliştirilmesi desteklenecektir. Temel spor dalları olan atletizm, yüzme, jimnastik branşları ile 3 tarafı denizle çevrili ülkemizde su sporlarına, çocuklarımızın erken yaşta başlatılması sağlanacak,

yaygınlaştırılacak ve bu branşların ulusal ve uluslararası yarışma ve organizasyonlarının daha fazla yapılmasına öncelik verilecektir.

Spor kulüplerinin birer spor eğitimi kurumu ve spor okulu gibi hizmet üretebilmeleri, finans kaynaklarının artırılması ve idari ve mali yönden güçlü hâle gelmelerini sağlamak için dernekler statüsünden çıkarılarak yasal bir düzenleme yapılmasını kaçınılmaz bir zorunluluk olarak görüyoruz.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü' nün günümüzün ihtiyaçlarına ve uluslararası spor yapılarına uygun olarak yeniden yapılandırılması gerekli görülmektedir. Bu nedenle Gençlik ve Spor Teşkilatının yapısal değişimine olanak sağlayacak mevzuat düzenlemesi gerçekleştirilecektir.

Uluslararası spor kuruluşları ve sporda ileri gitmiş ülkelerle ilişkiler geliştirilecek ve bu kuruluşlar ile ülkelerdeki gelişmelerin zaman geçirilmeden ülkemize adaptasyonu sağlanacaktır. Beden Eğitimi ve Spor derslerinin saati ile ders dışı spor etkinliklerinin süreleri artırılabilecektir.

Ülkemizin nüfusunun %10' unu engelli yurttaşlarımız oluşturmaktadır. Spor tesislerinde engellilerin spor yapmasına, tesislere kolayca girip çıkabilmelerine ve toplumla ilişkilerini geliştirmeleriyle ilgili hizmet ve düzenlemeler yapılacaktır. Engelli sporcuların eğitimine ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyetlerine her türlü maddî ve manevî destek verilecektir.

Spor tesislerinin yapımında ve yatırım programlarının hazırlanmasında yörenin iklim şartları, nüfus yoğunluğu, toplumsal talep ve ekonomik koşullar esas alınacaktır.¹²

** Doğru Yol Partisinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Türk sporu, içinde bulunduğu çözülme ve çöküntüden kurtarılmalıdır. Bu gayeyle, spor okullara sokulmalı ve kitlelere mal edilmeli, geniş kesimlerde spor ahlakının oluşması sağlanmalıdır. Camiye, okula, kışlaya olduğu gibi, spora da siyaset sokulmamalıdır.

Gençliğe ve spora, büyük kaynak transferi yapılacaktır. Tüm yerleşim birimlerine, mutlaka bir spor tesisi kurulacaktır. İlk planda, 5 yılda 200 kapalı spor salonu ve yüzme havuzu yapılacaktır. Spor adamı açığını giderecek, bir büyük evrensel atılım gerçekleştirilecektir.

Spor üniversitesini biz kuracağız. Bu üniversite, spor ve gençlik konusunda zirveleşmiş bilim adamları, spor öğretici, antrenör ve monitörleriyle, dünya

çapında sağlık, tedavi, dinlenme merkezleriyle bir olimpiyatı yapabilecek kapasitedeki her branştaki açık-kapalı spor ve sağlık tesisleriyle, en gelişmiş spor araç gereçleriyle, Türkiye' nin en büyük spor kompleksi haline getirilecektir. Her lisanslı sporcu, özel beslenme ve sağlık yardımından yararlanacaktır.¹⁵

** Genç Partinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Yurdun her köşesinde ve toplumun her kesiminde spor çalışmalarına halkın etkin katılımının sağlanmalıdır. İnsan kişiliği ve sağlığı ile toplumsal ilişkiler için beklenen yararın yanında profesyonel spora da kaynak yaratmak amacıyla geniş kitlelerin katılacağı amatör sporlara destek çalışmaları sürdürülmelidir.

Sağlıklı bir toplum yaratılması amacıyla özellikle ilköğretimden başlamak üzere bireylerin yetenekleri doğrultusunda spor faaliyetlerine katılmaları özendirilmelidir.

Sporun gelişmesi için gerekli maddi koşulların özel girişimciler tarafından karşılanması, profesyonel spor kulüplerinin kar amaçlı şirketler olarak faaliyet göstermesi, spor tesisi için gerekli arazilerin temini hususunda gerekli tedbirler alınması, yasal düzenlemeler ve vergi teşvikleri yoluyla sağlanmalıdır.

Bireysel ve takım sporlarında uluslararası arenada başarılı olabilmek için planlı, programlı ve disiplinli çalışmalar yapılmalı, olimpiyatlar ve dünya kupaları gibi önemli spor organizasyonlarının ülkemizde yapılması hedeflenmektedir.³¹

** Liberal Demokrat Partinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Spor, aynı kültür, sanat ve bilimde olduğu gibi devletin müdahalesi dışına çıkarılacaktır. Sporun her alanındaki devlet kurumları kaldırılacaktır.

Spora çok küçük yaşlarda başlanması ve sporda Olimpiyat ruhunun hakim kılınması sağlanacaktır. Amatör spor kulüplerinin, okul ve üniversiteler bünyesinde, bunlar dışında, vakıf gibi kar amaçlı olmayan sivil toplum kuruluşları bünyesinde olması sağlanacaktır. Bu kuruluşların bir araya gelerek oluşturacakları, devletten bağımsız, amatör sporları düzenleyecek, geliştirecek ve koordine edecek, amatör spor kulüpleri birliğinin oluşturulması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Sporun gelişmesi için gerekli yönetsel ve maddi koşulların özel girişimciler tarafından karşılanması (sponsorluk) vergi muafiyetleriyle teşvik edilecektir. Profesyonel spor kulüplerinin kar amaçlı şirketler halinde faaliyet gösterebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Spor kulüplerinin oluşturacağı spor kulüpleri birliğinin, federasyonların görevlerini üstlenerek, devletten bağımsız

çalışma, oyun kuralları, hakemlik,yayın hakları ve gelir kaynaklarını (dünyadaki örnekleri gibi) düzenleyen kuruluşlar halinde çalışmalarını sağlanacaktır. Spor tesisleri için gerekli araziler, belediyelerce şehir planlarında öngörülerek, birlik veya kulüplere bedeli karşılığında verilecektir.⁵³

** Milliyetçi Hareket Partisinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Türk toplumunun her ferdinin, özellikle Türk gençliğinin beden ve ruh sağlığını geliştirmek için, milli bir spor politikasının uygulanmasını, sosyal devlet anlayışının gereği sayarız.

Milli spor politikasında,gerekli insan gücünün yetiştirilmesine ağırlık verilecek, sporun tüm yerleşim birimlerine yaygınlaştırılması sağlanacak ve spor alan ve tesislerinin kurulması, plan ve disiplin içinde sürdürülecektir.

Milli spor politikasında an' anevi sporlarımızdan olan güreş, binicilik, okçuluk ve atıcılığa önem verilecek ve Türk gençliğine benimsetilmesi için tedbirler geliştirilecektir.

Okullarda ve kamu kuruluşlarında, spor ve spor eğitimine ağırlık verilecek ve sporun kitlelere yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Amatör spor teşvik edilecek ve başarılı sporcular, milli övünç ve gurur vesilesi olarak devletçe desteklenecektir.⁵⁴

Gençlerin suç işlemeye ve kötü alışkanlıklara yönelmelerini önlemek için aile müessesesinin kuvvetlendirilmesine, gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri sosyal ve kültürel zeminlerin oluşturulmasına önem verilecek, spor ve sosyal faaliyet imkanları geliştirilecektir.⁵⁵

** Saadet Partisinin Sporla İlgili Belirlediği Amaçlar;*

Gençlik bir milletin geleceğidir. Gençliğin ahlaklı, bilgili, sağlıklı yetişmesi ve hayata hazırlanması için tüm kurum ve kuruluşlar hizmet verecektir. Ayrıca bunun için sivil toplum kuruluşları da teşvik edilecektir.

Genç nüfusumuzun çokluğuyla spor dallarında kazandığımız uluslararası başarılar doğru orantılı değildir. Partimiz, spor faaliyetlerine gerekli önemi verecektir. Bu amaçla spor için gerekli alt yapı hazırlanacaktır. Sporun yaygınlaşması için mevzuattan ve bürokrasiden kaynaklanan engeller kaldırılacak, spor alanında faaliyet gösteren başta spor kulüpleri olmak üzere kuruluşlar ve sporcular teşvik edilecektir. Geleneksel sporlarımızın yeniden ihya edilmesi için ulusal ve uluslar arası organizasyonlar desteklenecektir.⁵⁷

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Çalışmanın yapılmasındaki temel unsur halkın spora karşı yönelimiyle birlikte bu yönelimin spor tesisleri ile işletmeciliğinin pratik olarak yansıyor yansımadağının ortaya çıkarılması ve böylece spor tesislerinin planlanmasında, yapımında ve işletmeciliğinde daha verimli ve etkili bir sportif hizmetin verilebilmesine katkıda bulunmaktır.

Bu araştırmanın amacına uygunluğu nedeniyle tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Tarama araştırmaları mevcut olguların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı amaçlar.⁴²

3.2. EVREN - ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın evrenini, Kırıkkale il merkezinde bulunan halk kitlesi oluşturmaktadır. Kırıkkale il merkezinde yaşayan halkın nüfusu 208.381 bin kişiden oluşmaktadır. Evrenin büyük olması sebebiyle araştırmanın amacına uygun nitelikte yapılabilmesi için 1/100 ölçeğine göre küçültülerek 2080 kişi örneklem grubu olarak seçilmiştir.

Örneklem grubuna tesadüfi örneklem (random) yöntemiyle ulaşılmıştır. Örneklem grubunun büyük olması nedeniyle 2500 anket hazırlanıp uygulamaya geçilmiştir. Değerlendirmeye alınan objektif ve sağlıklı anket sayısı 2163 adettir.

3.3. VERİ TOPLAMA VE ÇÖZÜMLEME

Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. I. bölüm kişisel tanıtıcı bilgilerden, II. bölüm ise halkın spor konusundaki eğilim ve tercihlerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket 31 sorudan oluşmaktadır.

Anketteki sorular; daha önce yapılmış bu konuyla ilgili çalışmalar ile yakın araştırmaların incelenmesiyle kitle sporunun yaygınlaştırılmasına yönelik literatür taraması yapılarak, halkın spora ilgi ve tutumlarıyla birlikte sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel durumları da gözönüne alınarak bu anket geliştirilmiştir.

Anketin gyenerliğini tespit etmek amacıyla halkın içinden random yolu ile seçilen 137 kişiye 03.07.2002 - 07.07.2002 tarihlerinde ön test uygulanmıştır. 15 gün aradan sonra 24.07.2002 - 28.07.2002 tarihlerinde aynı kişilere anketler tekrar uygulanarak ön test - son test çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada seçmeli sorularda aynı seçeneklerin seçildiği görülmüş ve derecelendirmeli sorular da seçeneklere verilen değerlerin ön test ve son test puanlarının karşılaştırılması sonucu fark bulunamamıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programına girilmiş anketin i gyenerliği için de Cronbach Alpha uygulanmıştır. Bu hesaplama sonucu anketin i gyenerliği (EK-II) Alpha =,9037 çıkmıştır.

Daha sonra uzman kişilerinde görüşleri alınarak uygulamaya hazır duruma getirilen anket EK-I' de sunulduğu gibi gerekli izinler alındıktan sonra 01.08.2002 - 25.08.2002 tarihleri arasında örneklem grubuna araştırmacı tarafından uygulanmıştır. zmlenmeler evreni temsil ettiği düşünülen 2163 kişiden toplanan anket üzerinde yapılmıştır.

Anketlerden elde edilen bilgiler bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS paket programı yardımıyla sayısal değerlere dönüştürülmüştür. Sayısal değerler istatistiksel yöntemin özelliği kriter alınarak bulgulara veri oluşturmak üzere kullanılmıştır.

Bu araştırmada, anket ve demografik bilgilerden veri toplayabilmek için kullanılacak istatistiksel yöntemler, frekans, yüzde, olabilirlik testi (likelihood ratio), bağımsızlık testi X^2 (chi-square) ve standart sapmadan oluşmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. ÖRNEKLEM GRUBUN DEMOGRAFİK ÖZELİKLERİ

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	İl Merkezi	2064	95,4
	İlçe Merkezi	65	3,0
	Bucak ve Köy	34	1,6
Toplam		2163	100,0

Örneklem grubumuzu oluşturan Kırıkkalelilerin sayısı toplam olarak 2163 kişidir. Görüşülenlerin %95,4'ü Kırıkkale il merkezinde otururken, %3'ü ilçe merkezinde ve %1,6'sı ise Bucak ve Köylerde yaşamaktadır. Araştırmamız Kırıkkale ilinde sporun yaygınlaştırılması için uygulanacak Spor Tesis ve Politikalarının incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu sebepten dolayı ağırlık şehir merkezine verilmiştir. Şehir merkezi dışarısında ikamet edenlerde şehirde çalışanlar ve dolayısıyla gündüzleri şehir merkezinde bulunanlardır. Bunlar Kırıkkale Şehir merkezine yakın ilçe, köy ve bucaklarda oturanlardır.

4.1.1. Cinsiyet

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Erkek	1287	59,5
	Bayan	876	40,5
Toplam		2163	100,0

Çalışmamızın saha araştırması kısmında örneklem grubumuzu tesadüfi örneklem tespiti yöntemiyle oluşturduk. Bu örneklem tespitinde görüşülenlerin cinsiyetlerine fazla önem vermedik. Fakat tabloda da görüldüğü gibi örneklem grubumuzun %59,5'i erkek ve %40,5'i bayanlardan oluşmuştur. Bu da bize kısmen de olsa erkek ve bayanlar arasında adil bir dağılımın gerçekleştiğini göstermektedir.

Tablo 3: Örneklem Grubun Spor Yapma ile Cinsiyet İlişkisi					
			Spor Yapıyor musunuz		
			Evet	Hayır	Toplam
Cinsiyetiniz	Erkek	Sayı	937	350	1287
		Cinsiyetiniz	72,8%	27,2%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	64,8%	48,9%	59,5%
		Toplam	43,3%	16,2%	59,5%
Cinsiyetiniz	Bayan	Sayı	510	366	876
		Cinsiyetiniz	58,2%	41,8%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	35,2%	51,1%	40,5%
		Toplam	23,6%	16,9%	40,5%
Toplam		Sayı	1447	716	2163
		Cinsiyetiniz	66,9%	33,1%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	66,9%	33,1%	100,0%

$X^2=50,07$

S.D.=1

$P<0,05$

$C=49,68$

Diğer taraftan spor faaliyetlerine katılma durumları göz önüne alındığında erkeklerin daha fazla spor faaliyetlerine katıldığını görmekteyiz. Erkeklerin spor yapma oranı %72,8 iken kadınlarda bu oran %58,2'dir. Buradan da anlaşılacağı üzere erkekler bayanlara göre daha çok sportif faaliyetlere katılmaktadırlar. Öte yandan spor yapanların %64,8'ini erkekler oluştururken geri kalan %35,2'sini bayanlar oluşturmaktadır. Ülkemizde sporun yaygınlaştırılması için bayanlarında daha çok sportif faaliyetlere katılımlarının sağlanması gerekmektedir. Bunun için bayanların öncelikli yaptıkları spor dallarına ait tesislerin yapılması ve yaygın hale getirilmesi, bayanların spora teşvik edilmesi gerekmektedir. Cinsiyetle spor yapma arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($P<0,05$) bu iki grup arasındaki ilişki miktarı ise %49,68'dir.

4.1.2. Yaş

Tablo 4: Örneklem Grubunun Yaşı			
		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	12-17	492	22,7
	18-25	653	30,2
	26-35	535	24,7
	36-45	361	16,7
	46-65	106	4,9
	65 ve üstü	16	,7
	Toplam		2163

Örneklem grubumuzda her yaşta insanlar mevcuttur. Başlangıç yaş grubu olarak 12 yaşı aldık ve insanların gelişim dönemlerini göz önüne alarak yaşları grupladık. 12-17 yaşları arasındakiler örneklemimizin %22,7'sini, 18-25 yaşları arasında yer alanlar örneklemimizin %30,2'sini, 26-35 yaşları arasında yer alanlar örneklemimizin %24,7'sini, 36-45 yaşları arasındakileri örneklem grubumuzun

%16,7'sini ve 46-65 yaşları arasında yer alanlarda örneklem grubumuzun %4,9'unu oluşturmuşlardır.

			Yaşınız						
			12-17	18-25	26-35	36-45	46-65	65 ve Üstü	Toplam
Spor Yapıyor mısınız	Evet	Sayı	431	460	326	180	44	6	1447
		Yaşınız	87,6%	70,4%	60,9%	49,9%	41,5%	37,5%	66,9%
		Toplam	19,9%	21,3%	15,1%	8,3%	2,0%	,3%	66,9%
	Hayır	Sayı	61	193	209	181	62	10	716
		Yaşınız	12,4%	29,6%	39,1%	50,1%	58,5%	62,5%	33,1%
		Toplam	2,8%	8,9%	9,7%	8,4%	2,9%	,5%	33,1%
	Toplam	Sayı	492	653	535	361	106	16	2163
		Yaşınız	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	22,7%	30,2%	24,7%	16,7%	4,9%	,7%	100,0%

$X^2=191,94$

S.D.=5

$P<0,05$

$C=20,36$

Yaş gruplarına göre durumu değerlendirdiğimizde 12-17 gurubundakiler diğer yaş gruplarına göre daha fazla spor yapmaktadırlar (%87,6). En az spor yapanlar ise 46 yaş ve yukarındakilerdir. Tablo 5'de de görüldüğü gibi spor yapma oranı yaşlar itibariyle doğrusal orandadır. Yaş küçüldükçe spor yapma oranı artarken, yaş yükseldikçe bu oran düşmektedir.

Spor yapma ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($P<0,05$). Ayrıca bu iki faktör arasında ilişki miktarı %20,36'dır.

4.1.3. Medeni Durum

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Bekar	1248	57,7
	Evlü	875	40,5
	Dul	24	1,1
	Boşanmış	16	,7
Toplam		2163	100,0

Örneklem grubumuzun %57,7'si bekarlardan oluşurken, %40,5'i evlilerden oluşmaktadır. Ayrıca %1,1 oranında da dul bulunmaktadır. Eşlerinden boşananların oranı ise %0,7'dir. Bekarların çok büyük bir bölümü 12-17 yaş gurubundaki örneklem kitle olup, bu kitle genellikle öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 7: Örnek Kitlenin Medeni Durum İle Spor Yapma İlişkisi					
			Spor Yapıyor musunuz		
			Evet	Hayır	Toplam
Medeni Durumunuz	Bekar	Sayı	974	274	1248
		Medeni Hal	78,0%	22,0%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	67,3%	38,3%	57,7%
		Toplam	45,0%	12,7%	57,7%
	Evli	Sayı	453	422	875
		Medeni Hal	51,8%	48,2%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	31,3%	58,9%	40,5%
		Toplam	20,9%	19,5%	40,5%
	Dul	Sayı	13	11	24
		Medeni Hal	54,2%	45,8%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	,9%	1,5%	1,1%
		Toplam	,6%	,5%	1,1%
	Boşanmış	Sayı	7	9	16
		Medeni Hal	43,8%	56,3%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	,5%	1,3%	,7%
		Toplam	,3%	,4%	,7%
Toplam	Sayı	1447	716	2163	
	Medeni Hal	66,9%	33,1%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam	66,9%	33,1%	100,0%	

$X^2=16,60$ S.D.=3 $P<0,05$ C=16,58

Spor yapma ile medeni hal arasında anlamlı bir ilişki vardır ($P<0,05$). Ayrıca bu iki faktör arasında %16,58'lik bir oranda da ilişki görülmüştür. Tablomuzda bekarların daha çok spor yaptıkları ortaya çıkmıştır. Spor yapanların %67,3'ü bekar, %31,3'ü evli, %0,9'u dul, %0,5'i de boşanmıştır. Diğer taraftan sadece boşanmış olanlar içinde spor yapma oranı diğerlerine göre daha düşüktür. Boşanmış olanların %43,8'i, dul olanların %54,2'si, evli olanların %51,8'i, bekar olanlarında %78'i spor yapmaktadır.

Tablo 8: Spora İlgili Duyuma İle Medeni Hal Arasındaki İlişki					
			Spora İlgili Duyuyor musunuz		
			Evet	Hayır	Toplam
Medeni Durumunuz	Bekar	Sayı	1177	71	1248
		Medeni Hal	94,3%	5,7%	100,0%
		Spora İlgili Duyuma Durumu	59,7%	36,8%	57,7%
		Toplam	54,4%	3,3%	57,7%
	Evli	Sayı	763	112	875
		Medeni Hal	87,2%	12,8%	100,0%
		Spora İlgili Duyuma Durumu	38,7%	58,0%	40,5%
		Toplam	35,3%	5,2%	40,5%
	Dul	Sayı	19	5	24
		Medeni Hal	79,2%	20,8%	100,0%
		Spora İlgili Duyuma Durumu	1,0%	2,6%	1,1%
		Toplam	,9%	,2%	1,1%
	Boşanmış	Sayı	11	5	16
		Medeni Hal	68,8%	31,3%	100,0%
		Spora İlgili Duyuma Durumu	,6%	2,6%	,7%
		Toplam	,5%	,2%	,7%
Toplam	Sayı	1970	193	2163	
	Medeni Hal	91,1%	8,9%	100,0%	
	Spora İlgili Duyuma Durumu	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam	91,1%	8,9%	100,0%	

$X^2=46,24$ S.D.=3 $P<0,05$ C=42,16

Medeni durum ile spora ilgi duyma arasında anlamlı bir ilişki vardır ($P<0,05$). Aynı zamanda bu iki faktör arasında %42,16'lık bir ilişki miktarı bulunmaktadır. Spora ilgi duyanların %59,7'si bekarlar, %38,7'si evliler, %1'i dul olanlar ve %0,6'sı boşanmış olanlardır. Öte yandan bekarların %94,3'ü spora ilgi duyarken, evlilerin %87,2'si spora ilgi duymaktadır.

4.1.4. Eğitim

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Okur-Yazar	56	2,6
	İlkokul	128	5,9
	Ortaokul	377	17,4
	Lise	971	44,9
	Üniversite	547	25,3
	Lisansüstü	84	3,9
Toplam		2163	100,0

Örneklem gurubumuzun %2,6'sı okur-yazar, %5,9'u ilkokul, %17,4'ü ortaokul, %44,9'ü lise, %25,3'ü üniversite ve %3,9'u lisansüstü düzeyde eğitime sahiptirler. Buradan da anlaşılacağı üzere örneklem gurubumuzun hakim çoğunluğu lise mezunlarıdır. Bunun yanında ikinci hakim grup üniversite mezunları yada üniversitede okuyan öğrencilerdir. Burada tahsil durumunu sorduğumuz kitle mensupları aslında mezun durumda oldukları eğitim kademesini söylemeleri gerekirken şu anda öğrencisi oldukları eğitim kademelerini belirtmişlerdir. Yani bir üniversiteden mezun olan biri kendi tahsil durumunu üniversite olarak belirtirken, halen üniversitede öğrenim gören biride kendisinin tahsil durumunu üniversite olarak belirtmiştir. Aynı şekilde tahsil durumunu lise olarak belirten kitlenin içinde lise mezunları olduğu gibi halen lise öğrencisi olanlarda vardır.

Tablo 10: Tahsil Durumu İle Spora İlgili Duyuma Arasındaki İlişki					
			Spora İlgili Duyuyor musunuz		
			Evet	Hayır	Toplam
Tahsil Durumunuz	Okur-Yazar	Sayı	41	15	56
		Tahsil Durumu	73,2%	26,8%	100,0%
		Spora İlgili Duyuma Durumu	2,1%	7,8%	2,6%
		Toplam	1,9%	7,7%	2,6%
	İlkokul	Sayı	103	25	128
		Tahsil Durumu	80,5%	19,5%	100,0%
		Spora İlgili Duyuma Durumu	5,2%	13,0%	5,9%
Toplam		4,8%	1,2%	5,9%	
Ortaokul	Sayı	343	34	377	
	Tahsil Durumu	91,0%	9,0%	100,0%	
	Spora İlgili Duyuma Durumu	17,4%	17,6%	17,4%	
	Toplam	15,9%	1,6%	17,4%	
Lise	Sayı	892	79	971	
	Tahsil Durumu	91,9%	8,1%	100,0%	
	Spora İlgili Duyuma Durumu	45,3%	40,9%	44,9%	
	Toplam	41,2%	3,7%	44,9%	
Üniversite	Sayı	515	32	547	
	Tahsil Durumu	94,1%	5,9%	100,0%	
	Spora İlgili Duyuma Durumu	26,1%	16,6%	25,3%	
	Toplam	23,8%	1,5%	25,3%	
Lisansüstü	Sayı	76	8	84	
	Tahsil Durumu	90,5%	9,5%	100,0%	
	Spora İlgili Duyuma Durumu	3,9%	4,1%	3,9%	
	Toplam	3,5%	4%	3,9%	
Toplam	Sayı	1970	193	2163	
	Tahsil Durumu	91,1%	8,9%	100,0%	
	Spora İlgili Duyuma Durumu	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam	91,1%	8,9%	100,0%	

$X^2=46,85$

S.D.=5

$P<0,05$

$C=36,59$

Tahsil durumu ile spora ilgi duyma arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($P<0,05$). Ayrıca bu iki faktör arasında %36,59 oranında bir ilişki tespit edilmiştir. Tablomuzda da görüldüğü gibi her eğitim grubuna mensup denekler spora ilgi duymaktadır. Eğitim grupları temel alındığında her eğitim grubunun yarısından fazlası spora ilgi duymaktadır. Ayrıca lise düzeyi tahsil grubundakiler diğer tahsil grubuna göre spora daha fazla ilgi duymaktadır.

Tablo 11: Tahsil Durumu ve Spor Yapma İlişkisi					
			Spor Yapıyor musunuz		
			Evet	Hayır	Toplam
Tahsil Durumunuz	Okur-Yazar	Sayı	34	22	56
		Tahsil Durumu	60,7%	39,3%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	2,3%	3,1%	2,6%
		Toplam	1,6%	1,0%	2,6%
	İlkokul	Sayı	62	66	128
		Tahsil Durumu	48,4%	51,6%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	4,3%	9,2%	5,9%
Toplam		2,9%	3,1%	5,9%	
Ortaokul	Sayı	258	119	377	
	Tahsil Durumu	68,4%	31,6%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	17,8%	16,6%	17,4%	
	Toplam	11,9%	5,5%	17,4%	
Lise	Sayı	659	312	971	
	Tahsil Durumu	67,9%	32,1%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	45,5%	43,6%	44,9%	
	Toplam	30,5%	14,4%	44,9%	
Üniversite	Sayı	375	172	547	
	Tahsil Durumu	68,6%	31,4%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	25,9%	24,0%	25,3%	
	Toplam	17,3%	8,0%	25,3%	
Lisansüstü	Sayı	59	25	84	
	Tahsil Durumu	70,2%	29,8%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	4,1%	3,5%	3,9%	
	Toplam	2,7%	1,2%	3,9%	
Toplam	Sayı	1447	716	2163	
	Tahsil Durumu	66,9%	33,1%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam	66,9%	33,1%	100,0%	

$X^2=22,58$

S.D.=5

$P<0,05$

$C=21,34$

Örnek grubun tahsili ile spor yapma arasında anlamlı bir ilişki vardır ($P<0,05$). Aynı zamanda bu iki faktör arasında %21,34 gibi bir ilişki miktarı bulunmaktadır. Spor yapanların %45,5'i lise mezunlarıdır, %25,9'u da üniversitelilerdir. Spor yapma en çok bu iki eğitim gurubunda toplanmıştır. Diğer taraftan her eğitim grubu mensubu insanlar spor yapmaktadır. Eğitim gurupları dikkate alındığında bu guruplarının tümünde spor yapanların oranı daha fazladır.

4.1.5. Mesleki ve Ekonomik Durum

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Öğrenci	888	41,1
	Emekli	63	2,9
	Çiftçi	11	,5
	İşçi	154	7,1
	Ev Hanımı	234	10,8
	Serbest Meslek	107	4,9
	Memur	526	24,3
	Sanayici	17	,8
	Esnaf	58	2,7
	Çalışmıyor	103	4,8
	Diğer	2	,1
Toplam		2163	100,0

Görüştüğümüz kitlenin mesleklerine baktığımızda öğrencilerin çoğunlukta oldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra %24,3 oranında memurlarla da görüşülmüştür. %10,8'lik kısmı ev hanımları oluştururken, %7,1'lik kısım işçi, %4,9'luk kısım serbest meslek, %2,9'luk kısım emekli, %2,7'lik kısım esnaf ve %4,8'lik kısım ise işsizlerden oluşmaktadır. Öğrencilerin fazla çıkmasının sebebi ise genç nüfusun çalışmamızdaki ağırlıklı kısmı oluşturması ve spora ilgi bakımından bu kitlenin daha çok sporla ilgilenmesidir.

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Memur	490	22,7
	Emekli	712	32,9
	İşçi	340	15,7
	Serbest Meslek	244	11,3
	Sanayici	34	1,6
	Esnaf	186	8,6
	Çiftçi	152	7,0
	Diğer	5	,2
Toplam		2163	100,0

Görüşülenlerin baba meslekleri incelendiğinde emekli olanların çoğunlukta olduğu görülmüştür (%32,9). Ayrıca görüştüğümüzün %22,7'sinin babasının mesleği de memurdur. Baba meslekleri göz önüne alındığında babalarının meslekleri emekli ve memur olanlar daha çok öğrencilerden oluşmaktadır. Diğer taraftan baba mesleği emekli olanlar daha çok işçi emeklisidir. Kırıkkale bilindiği üzere Makine Kimya Endüstrisi Kurumu işçileri ve emeklilerinden oluşmaktadır. Son yıllarda işçilerin sayısı azalırken emeklilerin sayısı artmıştır. Bu durumda tabii olarak bizim çalışmamıza da yansımıştır.

Tablo 14: Görüşülenlerin Meslekleri İle Spor Yapma Durumları Arasındaki İlişki					
			Spor Yapıyor musunuz		
			Evet	Hayır	Toplam
Mesleğiniz	Öğrenci	Sayı	756	132	888
		Mesleğiniz	85,1%	14,9%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	52,2%	18,4%	41,1%
		Toplam	35,0%	6,1%	41,1%
	Emekli	Sayı	25	38	63
		Mesleğiniz	39,7%	60,3%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	1,7%	5,3%	2,9%
		Toplam	1,2%	1,8%	2,9%
	Çiftçi	Sayı	5	6	11
		Mesleğiniz	45,5%	54,5%	100,0%
		Spor Yapma Durumu	,3%	,8%	,5%
Toplam		,2%	,3%	,5%	
İşçi	Sayı	98	56	154	
	Mesleğiniz	63,6%	36,4%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	6,8%	7,8%	7,1%	
	Toplam	4,5%	2,6%	7,1%	
Ev Hanımı	Sayı	87	147	234	
	Mesleğiniz	37,2%	62,8%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	6,0%	20,5%	10,8%	
	Toplam	4,0%	6,8%	10,8%	
Serbest Meslek	Sayı	64	43	107	
	Mesleğiniz	59,8%	40,2%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	4,4%	6,0%	4,9%	
	Toplam	3,0%	2,0%	4,9%	
Memur	Sayı	306	220	526	
	Mesleğiniz	58,2%	41,8%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	21,1%	30,7%	24,3%	
	Toplam	14,1%	10,2%	24,3%	
Sanayici	Sayı	11	6	17	
	Mesleğiniz	64,7%	35,3%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	,8%	,8%	,8%	
	Toplam	,5%	,3%	,8%	
Esnaf	Sayı	31	27	58	
	Mesleğiniz	53,4%	46,6%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	2,1%	3,8%	2,7%	
	Toplam	1,4%	1,2%	2,7%	
Çalışmıyor	Sayı	64	39	103	
	Mesleğiniz	62,1%	37,9%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	4,4%	5,4%	4,8%	
	Toplam	3,0%	1,8%	4,8%	
Diğer	Sayı		2	2	
	Mesleğiniz		100,0%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu		,3%	,1%	
	Toplam		,1%	,1%	
Toplam	Sayı	1447	716	2163	
	Mesleğiniz	66,9%	33,1%	100,0%	
	Spor Yapma Durumu	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam	66,9%	33,1%	100,0%	

$X^2=28,11$

S.D.=10

$P<0,05$

$C=29,13$

Görüşülenlerin meslekleri ile spor yapma ilişkisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($P<0,05$). Ayrıca bu iki faktör arasında %29,13 miktarında bir ilişki bulunmaktadır. Meslek grupları içerisinde en fazla spor yapanlar öğrencilerdir. En az spor yapan grup ise ev hanımlarıdır. Ev hanımlarının %37,2'si spor yaparken, %62,8'i spor yapmamaktadır. Öğrencilerin ise %85,1'i spor yapmaktadır. Genel olarak diğer meslek gruplarında ise spor yapanların oranları yapmayanlara göre fazladır.

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	180 Milyon ve Altı	139	6,4
	181 Milyon ve 250 Milyon	178	8,2
	251 Milyon ve 350 Milyon	446	20,6
	351 Milyon ve 500 Milyon	577	26,7
	501 Milyon ve 750 Milyon	568	26,3
	751 Milyon ve Üstü	255	11,8
Toplam		2163	100,0

Örnekleme grupta 751 milyon ve üzerinde maaş alanların oranı %11,8 , 501 milyon ve 750 milyon arasında maaş alanların oranı %26,3 , 351 milyon ve 500 milyon arasında maaş alanların oranı %26,7 , 251 milyon ve 350 milyon arasında maaş alanların oranı %20,6 , 181 milyon ve 250 milyon arasında maaş alanların oranı %8,2 ve 180 milyon ve altında maaş alanların oranı ise %6,4'dür. Maaş oranlarını toplumsal tabakalaşma açısından değerlendirdiğimizde; alt tabaka gelir düzeyinde %35,2'lik bir kısım bulunurken, orta tabaka gelir grubunda örneklem grubumuzun %53'ü toplanmıştır. Diğer taraftan üst tabaka gelir grubuna %11,8'lik bir kitle girmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere alt tabaka mensupları daha çok askeri ücretin altında veya biraz üzerinde çalışan işçiler ve memurlardan oluşmuştur. Orta tabaka ise genellikle memurlardan ve üst düzey vasıflı işçilerden oluşmaktadır. Üst düzey tabaka ise sanayici ve üst düzey yöneticilerden teşekkül etmektedir.

Tablo 16: Spor Yapma Durumu ve Gelir Düzeyi İlişkisi					
		Spor Yapıyor musunuz			
		Evet	Hayır	Toplam	
Gelir Düzeyiniz Nedir	180 Milyon ve Altı	Sayı Gelir Düzeyi Spor Yapma Durumu Toplam	92 66,2% 6,4% 4,3%	47 33,8% 6,6% 2,2%	139 100,0% 6,4% 6,4%
	181 Milyon ve 250 Milyon	Sayı Gelir Düzeyi Spor Yapma Durumu Toplam	114 64,0% 7,9% 5,3%	64 36,0% 8,9% 3,0%	178 100,0% 8,2% 8,2%
	251 Milyon ve 350 Milyon	Sayı Gelir Düzeyi Spor Yapma Durumu Toplam	252 56,5% 17,4% 11,7%	194 43,5% 27,1% 9,0%	446 100,0% 20,6% 20,6%
	351 Milyon ve 500 Milyon	Sayı Gelir Düzeyi Spor Yapma Durumu Toplam	404 70,0% 27,9% 18,7%	173 30,0% 24,2% 8,0%	577 100,0% 26,7% 26,7%
	501 Milyon ve 750 Milyon	Sayı Gelir Düzeyi Spor Yapma Durumu Toplam	402 70,8% 27,8% 18,6%	166 29,2% 23,2% 7,7%	568 100,0% 26,3% 26,3%
	751 Milyon ve Üstü	Sayı Gelir Düzeyi Spor Yapma Durumu Toplam	183 71,8% 12,6% 8,5%	72 28,2% 10,1% 3,3%	255 100,0% 11,8% 11,8%
Toplam	Sayı Gelir Düzeyi Spor Yapma Durumu Toplam	1447 66,9% 100,0% 66,9%	716 33,1% 100,0% 33,1%	2163 100,0% 100,0% 100,0%	

$$X^2=31,56$$

$$S.D.=5$$

$$P<0,05$$

$$C=30,84$$

Örnek kitlenin gelir düzeyi ile spor yapma arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur ($P<0,05$). Aynı zamanda bu iki faktör arasında %30,84 oranında bir ilişki miktarı mevcuttur. Tabloda da görüldüğü üzere gelir durumları spor yapmada belirleyici değildir. Her gelir gurubuna mensup insanlar boş vakit buldukça spor yapmaktadır. Genel olarak spor aktiviteleri yüksek miktarlarda paralar harcanarak yapılan aktiviteler değildir. Bunun için spor yapmak ayrıcalıklı bir faaliyet değil, kitleye yayılmış bir faaliyet türüdür. Durum böyle iken kitle sporunun yaygınlaştırılması için yeterli tesislerin yapılması ve bu tesislerden halkımızın rahatça faydalanabilmesi sağlanmalıdır.

4.2. ÖRNEKLEM GRUBUN SPORA YATKINLIĞI

4.2.1. Spor Yapma Durumu

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Evet	1447	66,9
	Hayır	716	33,1
Toplam		2163	100,0

Kırıkkale’de görüştüğümüz örneklem grubumuzun %66,9’u spor yaptıklarını belirtmişlerdir. %33,1’lik kısım da spor yapmadıklarını söylemişlerdir. Tablo 5 de görüldüğü üzere spora ilgi duyanlar daha çok genç yaşlarda olanlardır. Spor yapma yaş ile doğrusal orantıdadır. Diğer taraftan spor yapmada çeşitli etkenlerde söz konusudur. Kırıkkale’de halkın spora bakış açısı, tesislerin durumu ve ildeki spor politikaları halkın spor yapmasını etkileyen etmenler arasındadır.

4.2.1.1. Örneklem Grubun Yaptığı Spor Branşları

		Sayı	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde(%)
Geçerli	Atletizm	82	3,8	5,7
	Basketbol	238	11,0	16,4
	Bisiklet	42	1,9	2,9
	Boks	46	2,1	3,2
	Cimnastik	70	3,2	4,8
	Futbol	449	20,8	31,0
	Güreş	13	,6	,9
	Hentbol	23	1,1	1,6
	Joging	185	8,6	12,8
	Karate	33	1,5	2,3
	Masa Tenisi	49	2,3	3,4
	Tenis	17	,8	1,2
	Voleybol	110	5,1	7,6
	Yüzme	73	3,4	5,0
	Badminton	7	,3	,5
	Halter	2	,1	,1
	Bilardo	5	,2	,3
Avcılık	2	,1	,1	
Taekwondo	4	,2	,3	
Toplam		1450	67,0	100,0
Cevapsız		713	33,0	
Genel Toplam		2163	100,0	

“Spor Yapıyorsunuz” sorusuna evet yapıyorum şeklinde cevap verenlerin yaptığı spor branşları yukarıdaki tablomuzda görülmektedir. Spor yapanlar arasında her türlü spor branşı ile uğraşan insanlar mevcuttur. Fakat öncelikli olarak %31 oranında futbol, %16,4 oranında basketbol, %12,8 oranında jogging, %7,6 oranında voleybol, %5,7 oranında da atletizm branşlarında sporla uğraşılmaktadır. Türkiye deki genel spor

uğraşlarına bakıldığında da öncelikli olarak bu branşlar ön plana çıkmaktadır. Bu branşların popülaritesi diğer branşlara göre daha fazladır.

Tablo 19: Cinsiyetlere Göre Hangi Spor Branşlarının Yapıldığı			Cinsiyetiniz		
			Erkek	Bayan	Toplam
Hangi spor branşının yapıyor sunuz	Atletizm	Sayı	50	32	82
		Cinsiyetiniz	5,3%	6,2%	5,7%
		Toplam	3,4%	2,2%	5,7%
	Basketbol	Sayı	147	91	238
		Cinsiyetiniz	15,7%	17,7%	16,4%
		Toplam	10,1%	6,3%	16,4%
	Bisiklet	Sayı	22	20	42
		Cinsiyetiniz	2,3%	1,9%	2,9%
		Toplam	1,5%	1,4%	2,9%
	Boks	Sayı	46		46
		Cinsiyetiniz	4,9%		3,2%
		Toplam	3,2%		3,2%
	Cimnastik	Sayı	17	53	70
		Cinsiyetiniz	1,8%	10,3%	4,8%
		Toplam	1,2%	3,7%	4,8%
	Futbol	Sayı	432	17	449
		Cinsiyetiniz	46,1%	3,3%	31,0%
		Toplam	29,8%	1,2%	31,0%
	Güreş	Sayı	11	2	13
		Cinsiyetiniz	1,2%	,4%	,9%
Toplam		,8%	,1%	,9%	
Hentbol	Sayı	6	17	23	
	Cinsiyetiniz	,6%	3,3%	1,6%	
	Toplam	,4%	1,2%	1,6%	
Joging	Sayı	59	126	185	
	Cinsiyetiniz	6,3%	24,6%	12,8%	
	Toplam	4,1%	8,7%	12,8%	
Karate	Sayı	22	11	33	
	Cinsiyetiniz	2,3%	2,1%	2,3%	
	Toplam	1,5%	,8%	2,3%	
Masa Tenisi	Sayı	30	19	49	
	Cinsiyetiniz	3,2%	3,7%	3,4%	
	Toplam	2,1%	1,3%	3,4%	
Tennis	Sayı	5	12	17	
	Cinsiyetiniz	,5%	2,3%	1,2%	
	Toplam	,3%	,8%	1,2%	
Voleybol	Sayı	38	72	110	
	Cinsiyetiniz	4,1%	14,0%	7,6%	
	Toplam	2,6%	5,0%	7,6%	
Yüzme	Sayı	35	38	73	
	Cinsiyetiniz	3,7%	7,4%	5,0%	
	Toplam	2,4%	2,6%	5,0%	
Badminton	Sayı	4	3	7	
	Cinsiyetiniz	,4%	,6%	,5%	
	Toplam	,3%	,2%	,5%	
Halter	Sayı	2		2	
	Cinsiyetiniz	,2%		,1%	
	Toplam	,1%		,1%	
Bilardo	Sayı	5		5	
	Cinsiyetiniz	,5%		,3%	
	Toplam	,3%		,3%	
Avcılık	Sayı	2		2	
	Cinsiyetiniz	,2%		,1%	
	Toplam	,1%		,1%	
Taekwondo	Sayı	4		4	
	Cinsiyetiniz	,4%		,3%	
	Toplam	,3%		,3%	
Toplam	Sayı	937	513	1450	
	Cinsiyetiniz	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam	64,6%	35,4%	100,0%	

$X^2=44,82$

S.D.=18

$P<0,05$

$C=52,78$

Örneklem grubun yaptığı spor branşları ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($P<0,05$). Ayrıca bu iki faktör arasında %52,78 oranında bir ilişki bulunmaktadır. Tablomuzda göre, erkekler öncelikle %46,1 oranında futbol, %15,7 oranıyla basketbol, %6,3 oranıyla da jogging yapmaktadırlar, kadınlar ise %24,6 oranıyla jogging, %17,7 oranıyla basketbol, %14 oranıyla voleybol, %10,3 oranıyla cimnastik sporlarını yapmaktadırlar. Kadınlar ile erkekler arasındaki bu farklılıkların sebepleri çeşitlidir. Öncelikle kadınlar daha çok bireysel ve fazla fiziki kuvvet gerektirmeden yapılan spor branşlarına yönelmişken erkeklerde bu tersidir. Ayrıca kadınların salon sporlarına daha fazla ilgi gösterdiği de söylenebilir. Kadın ve erkeklerin yaptıkları spor branşları temel alınarak kitle sporunu yaygınlaştırmak için her iki cinsiyet grubunun spor yönelimleri doğrultusunda spor tesisleri yapılması gerekmektedir. Ülkemizde özellikle kadınların spora daha çok teşvik edilmesi gerekmektedir. Bunun içinde kadınların ilgi ve alakalarına uygun olarak spor tesislerinin yapılması gerekir. Böylece kadınlar daha çok spor yapabilirler ve kitle sporunun yaygınlaşması sağlanabilir.

4.2.1.2. Spor Yapılmamasının Sebepleri

		Sayı	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)
Geçerli	Yeterli Spor tesisinin olmayışı sebebiyle	167	7,7	23,2
	Boş vaktimi spor dışı faaliyetlerle geçirmeyi seviyorum	164	7,6	22,8
	Rahatsızlığım sebebiyle spor yapamıyorum	94	4,3	13,1
	Boş vaktim yok	223	10,3	31,0
	Ekonomik nedenlerden dolayı	69	3,2	9,6
	Diğer	2	,1	,3
	Toplam	719	33,2	100,0
Cevapsız		1444	66,8	
Toplam		2163	100,0	

“Spor yapıyor musunuz” sorusuna “hayır” yapmıyorum şeklinde cevap verenlerin spor yapmama nedenleri tablomuzda da görüldüğü şekilde öncelikli olarak %31 oranında boş vakitlerinin olmaması, %23,2 oranında yeterli spor tesislerinin olmayışı sebebiyle, %22,8 oranında boş vakitlerini spor dışı başka faaliyetlerle geçirmeyi tercih etmesi, %13,1 oranında çeşitli rahatsızlıkları nedeniyle spor yapmadıkları ve %9,6 oranında da ekonomik etkenlerden dolayı spor yapmadıklarını söylemişlerdir. Boş vakitlerini spor dışı faaliyetlerle geçirenler için sporun

yaygınlaştırılması, halkın spora yönlendirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan tesis eksikliği yüzünden spor yapamayan insanların içinde spor tesislerini yaygınlaştırılması gerekmektedir. Spor tesislerinin yaygınlaştırılması durumunda spor dışı faaliyetlerle boş vakitlerini geçirenlerin bir kısmı boş vakitlerini sporla uğraşarak geçirmeye yönelecektir.

4.2.2. Spora İlgi duyma Durumu

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Evet	1970	91,1
	Hayır	193	8,9
Toplam		2163	100,0

Örneklem grubumuzun %91,1'i spora ilgi duymaktadır. Sadece %8,9 oranında spora ilgi duymayan kitlemiz vardır. Spora yüksek oranda ilgi duyulduğu halde spor yapma oranının düşük olması dikkat çekicidir.

Spora İlgi Duyuyor musunuz		Yeterli Spor tesisinin olmaması sebebiyle	Boş vaktimi spor dışı faaliyetlerde geçirmeyi seviyorum	Rahatsızlığım sebebiyle spor yapamıyorum	Boş vaktim yok	Ekonomik nedenlerden dolayı	Diğer	Toplam
Evet	Sayı	149	88	73	175	58	2	545
	Spora İlgi Duyuyor musunuz	27,3%	16,1%	13,4%	32,1%	10,6%	4%	100,0%
Hayır	Sayı	18	76	21	48	11		174
	Spora İlgi Duyuyor musunuz	10,3%	43,7%	12,1%	27,6%	6,3%		100,0%
Toplam	Sayı	167	164	94	223	69	2	719
	Spora İlgi Duyuyor musunuz	23,2%	22,8%	13,1%	31,0%	9,6%	3%	100,0%
Toplam		23,2%	22,8%	13,1%	31,0%	9,6%	3%	100,0%

$X^2=64,4$

S.D.=5

$P<0,05$

$C=62,4$

Deneklerin spora ilgi duyma ile spor yapmamaları arasındaki ilişki tablosu anlamlı bir tablodur ($P<0,05$) ve anlamlılık oranı da %62,4'dür.

Tablomuzda spora ilgi duyanların spor yapmama nedenlerini araştırdık. Spora ilgi duyanların %27,3'ü yeterli spor tesisinin olmaması nedeniyle spor yapamamaktadırlar. Görüşülenlerin %32,1'i spora ilgi duydukları halde spor yapamamasının nedeni olarak boş vaktinin olmayışını göstermektedirler. Diğer taraftan

görüülenlerin %16,1'i spora ilgi duydukları halde boş vakitlerini spor dışı faaliyetlerle geçirmeyi tercih etmelerinden ötürü spor yapmadıklarını belirtmişlerdir. Öte yandan %10,6 oranında bir örneklem grubu da spora ilgi duydukları halde ekonomik durumları münasebetiyle spor yapmadıklarını belirtmektedirler.

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Radio-Tv	1635	75,6
	Kulüp	94	4,3
	Yazılı Basın	261	12,1
	Okul	81	3,7
	Diğer	92	4,3
Toplam		2163	100,0

Örneklem grubumuz ilgi duydukları spor branşı ile ilgili haberleri büyük çoğunlukla raydo - televizyon gibi iletişim araçları vasıtasıyla almaktadırlar(%75,6). Diğer taraftan yazılı basın aracılığıyla gazete ve dergi gibi iletişim araçlarıyla da ilgi duyulan branşa ait haberler takip edilmektedir(%12,1). Yine okul, kulüp gibi diğer kurum ve kuruluşlar aracılığıyla da ilgi duyulan spor branşlarına ait bilgiler kitemiz tarafından takip edilmektedir(%8).

4.2.2.1. İlgi Duyulan Spor Branşına Yatkinlık Durumu

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	İyi bir izleyiciyim	896	41,4
	Sağlık için spor yapıyorum	728	33,7
	Amatör lisanslı sporcuym	367	17,0
	Profesyonel sporcuym	65	3,0
	Spor adamı-yöneticisiyim	28	1,3
	Diğer	79	3,7
Toplam		2163	100,0

Örneklem grubumuz tablodan da görüldüğü üzere ilgi duydukları spor branşlarına daha çok izleyici olarak katılmaktadırlar(%41,4). Örneklem grubumuzun %33,7'si sağlık için spor yaptığını belirtirken, %17'lik grubumuz amatör lisanslı sporcu olduklarını belirtmektedirler. Profesyonel sporcu olduklarını belirtenlerin ise oranı %3'dür. Tablomuzu genel olarak değerlendirdiğimizde kitemizin yarısından fazlası ilgi duydukları spor branşını fiili olarak yapmaktadır. İzleyici durumda olan kitle mensuplarının ilgi duydukları spor branşına daha çok fiili olarak katılmalarının sağlanması gerekmektedir. Bu da yine Kırıkkale'de sporun halka yaygınlaştırılması ve spor tesis ve politikalarının iyi bir şekilde düzenlenmesi ile mümkündür.

4.2.2.2. İlgi Duyulan Spor Branşının Yapılmasına Engel Teşkil Eden Etmenle

	Sayı	Yüzde (%)
Geçerli		
Sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olmaması	973	45,0
Bölgede başarılı spor idarecilerinin bulunmaması	92	4,3
Bulduğumuz bölgenin çevre ve iklim şartları	87	4,0
Yerel kurumların sporu desteklememesi	110	5,1
Ailevi sebeplerden dolayı spor yapılamaması	156	7,2
Gelenek ve görenekler	107	4,9
Maddi imkansızlıklar	210	9,7
İyi hizmet veren spor kulüplerinin bulunmaması	157	7,3
Yoğun iş temposu	266	12,3
Diğer	5	,2
Toplam	2163	100,0

Kırıkkale’de görüşülen kitlenin ilgi duydukları spor branşını yapmasına engel teşkil eden çeşitli etmenler mevcuttur. Fakat göze çarpan en önemli etken %45 oranında sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olmaması gösterilmesidir. Bu husus kitle sporunun yaygınlaştırılması için önemli bir etkidir. Kırıkkale’de kitle sporunu yaygınlaştırmak için ilk önce spor tesislerinin sayısının ve kalitesinin artırılması gerekmektedir. Bunun için gerek belediyenin gerekse sporu geliştirmekle yükümlü olan kurum ve kuruluşlarının bu konuya özenle yaklaşmaları ve spor tesislerinin sayısını ve kalitesini artırarak kitle sporunun yaygınlaşmasını sağlamaları gerekmektedir. Diğer taraftan görüşülen kitlenin spor yapmasını engelleyen diğer etmenlerde bulunmaktadır. Öncelikli olarak görüşülenler %12,3 oranında yoğun iş temposu, %9,7 oranında maddi imkansızlıklar, %7,3 oranında iyi hizmet veren spor kulüplerinin bulunmaması, %7,2 oranında ailevi sebeplerden dolayı, %5,1 oranında yerel kurumların sporu desteklememesi, %4,9 oranında gelenek ve görenekler, %4,3 oranında bölgede başarılı spor idarecilerinin bulunmaması, %4 oranında da bölgenin çevre ve iklim şartları yüzünden ilgi duydukları spor branşını yapamadıkları görülmektedir.

4.2.3. Çocukların Spora Yönlendirilmesi

	Sayı	Yüzde (%)
Geçerli		
Evet	2158	99,8
Hayır	5	,2
Toplam	2163	100,0

Tabloda da görüldüğü üzere örnek grubun %99,8’i çocuklarını spora yönlendirmek istemektedir. Bunun nedeni ise gözlemlerimize göre ekonomik getiriden ziyade sağlıklı bir yaşamın koşulu olarak sporu görmeleridir.

4.2.3.1. Çocukların Yönlendirilmesi İstenen Öncelikli Spor Branşları

		Sayı	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)
Geçerli	Atletizm	79	3,7	3,7
	Basketbol	605	28,0	28,0
	Bisiklet	27	1,2	1,3
	Boks	65	3,0	3,0
	Jimnastik	56	2,6	2,6
	Futbol	531	24,5	24,6
	Güreş	41	1,9	1,9
	Hentbol	31	1,4	1,4
	Joging	20	,9	,9
	Karate	79	3,7	3,7
	Masa Tenisi	18	,8	,8
	Tenis	99	4,6	4,6
	Voleybol	161	7,4	7,5
	Yüzme	318	14,7	14,7
	Badminton	7	,3	,3
	Halter	3	,1	,1
	Bilardo	11	,5	,5
Avcılık	1	,0	,0	
Taekwondo	6	,3	,3	
	Toplam	2158	99,8	100,0
Cevapsız		5	,2	
Toplam		2163	100,0	

Kırıkkale’de görüşülenlerin %99,8’i çocuklarını spora yönlendirmek istemektedir. Çocuklarını spora yönlendirmek isteyenlere hangi spor branşına yönlendirmek istersiniz şeklindeki sorumuza örneklem kitlemizin %28’i basketbol cevabını verirken, %24,6’sı futbol, %14,7’si yüzme, %7,5’i voleybol, %4,6’sı tenis, %3,7’si atletizm yine %3,7’si karate ve %3 oranında da boks branşlarına çocuklarını yönlendirmek istediklerini belirtmişlerdir.

4.2.4. Yöre İnsanlarının En Çok Yatkın Olduğu Spor Branşları

		Öncelik Sırası 1		Öncelik Sırası 2		Öncelik Sırası 3	
		Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Atletizm	22	1,0	49	2,3	63	2,9
	Basketbol	174	8,0	753	34,8	323	14,9
	Bisiklet	14	,6	33	1,5	38	1,8
	Boks	125	5,8	205	9,5	146	6,7
	Cimnastik	11	,5	22	1,0	39	1,8
	Futbol	1452	67,1	241	11,1	165	7,6
	Güres	75	3,5	165	7,6	152	7,0
	Hentbol	9	,4	13	,6	38	1,8
	Joging	63	2,9	75	3,5	64	3,0
	Karate	29	1,3	127	5,9	121	5,6
	Masa Tenisi	6	,3	21	1,0	31	1,4
	Tenis	7	,3	17	,8	44	2,0
	Voleybol	67	3,1	223	10,3	523	24,2
	Yüzme	76	3,5	159	7,4	304	14,1
	Badminton	9	,4	7	,3	16	,7
	Halter	4	,2	11	,5	26	1,2
	Bilardo	7	,3	10	,5	16	,7
	Avcılık	5	,2	7	,3	13	,6
Taekwondo	8	,4	25	1,2	41	1,9	
Toplam		2163	100,0	2163	100,0	2163	100,0

Örnek kitleye göre Kırıkkale yöresinde yaşayanların yatkın oldukları spor branşları çeşitlilik göstermektedir. Öncelik sırasına göre birinci sırada futbol %67,1 oranında en yatkın oldukları spor branşı olarak görülmektedir. İkinci öncelik sırasına göre ise bölge insanına göre ve yine bölge insanının en yatkın olduğu spor branşı basketbol ve bunun oranı ise %34,8'dir. İkinci öncelik sırasında %11,1 oranında yine futbolda bulunurken, %10,3 oranında da voleybol bulunmaktadır. Üçüncü öncelik sırasına göre ise voleybol %24,2 oranında birinci sırada, %14,9 oranında basketbol ikinci sırada, %14,1 oranında yüzme üçüncü sırada yer almaktadır.

4.3. ÖRNEKLEM GRUBUNA GÖRE KIRIKKALE'DE SPOR

4.3.1. Kırıkkale'de Spora Gereken Önemin Verilip Verilmediği

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Her spor dalına yeteri kadar önem verilmiyor	1577	72,9
	Her spor dalına kısmen önem veriliyor	421	19,5
	Her spor dalına yeterince önem veriliyor	165	7,6
Toplam		2163	100,0

Örnek kitleye göre Kırıkkale'de her spor dalına yeteri kadar önem verilmemektedir (%72,9). Buradan da anlaşılacağı üzere Kırıkkale'de bazı spor dalları

ön plana çıkarken bazıları ise arka plana itilmektedir. Aslen bu problem Türkiye'nin problemidir. Kırıkkale'de ki durum Türkiye'dekinin bir yansımasıdır. Diğer taraftan halkın ilgi bakımından bazı spor branşlarına daha çok ön plana çıkarması da söz konusudur. Öte yandan spor branşının özellikleri de ön plana çıkmasını etkilemektedir. Spor branşının seyirlik bir branş olması veya kişisel gelişim için yapılan bir branş olması spor branşının revaçta olmasını veya olmamasını etkilemektedir.

4.3.2. Kırıkkale'de En Fazla Önem Verilen Spor Dalları

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Atletizm	39	1,8
	Basketbol	200	9,2
	Bisiklet	24	1,1
	Boks	156	7,2
	Jimnastik	13	,6
	Futbol	1488	68,8
	Güreş	43	2,0
	Hentbol	2	,1
	Joging	34	1,6
	Karate	66	3,1
	Masa Tenisi	4	,2
	Tenis	5	,2
	Voleybol	29	1,3
	Yüzme	58	2,7
	Halter	1	,0
	Taekwondo	1	,0
Toplam		2163	100,0

Örnek gruba göre Kırıkkale'de en çok önem verilen spor dalları %68,8 oranında futbol, %9,2 oranında basketbol, %7,2 oranında boks, %3,1 oranında karate, %2,7 oranında yüzme, %2 oranında güreş, %1,8 oranında atletizm, %1,6 oranında jogging, %1,3 oranında voleybol ve %1,1 oranında da bisiklet spor branşlarına öncelikli olarak önem verilmektedir. Tablodan da görüldüğü gibi futbol Kırıkkale'de en çok önem verilen spor branşdır.

4.3.2.1. Kırıkkale’de Ön Plana Çıkan Spor Branşının Ön Planda Olma Sebebi

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Çevre ve iklim şartları	199	9,2
	Ekonomik sebepler	390	18,0
	Yönetici ve spor adamlarının tutumu	211	9,8
	Sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olması	170	7,9
	Göze hitap eden seyirlik bir spor branşı olması	341	15,8
	Spor branşı için eğitim olanaklarının gelişmiş olması	158	7,3
	Medyanın etkisi	292	13,5
	Kültürel yapı	214	9,9
	Ailevi nedenler	58	2,7
	Uluslar arası başarılar	129	6,0
	Diğer	1	,0
Toplam		2163	100,0

Görüşülenlere göre ilde ön plana çıkan spor branşının ön planda olma sebepleri çeşitlilik arz etmektedir. Örnek kitleye göre %18 oranında ekonomik sebepler, %15,8 oranında göze hitap eden seyirlik bir spor branşı, %13,5 oranında medyanın etkisi, %9,9 oranında kültürel yapı, %9,8 oranında yönetici ve spor adamlarının tutumu, %9,2 oranında çevre ve iklim şartları, %7,9 oranında sayı ve kalite bakımından yeterli tesislerin olması, %6 oranında uluslar arası başarılar ve %2,7 oranında da ailevi nedenlerden dolayı ilde bazı spor branşları ön plana çıkmıştır.

4.4. ÖRNEKLEM GRUBUN KIRIKKALE’DEKİ SPOR TESİS VE ORGANİZASYONLARINA BAKIŞI

4.4.1. Kırıkkale’deki Spor Tesislerinin Durumu

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Tesisler sayı ve vasıfları bakımından yeterli değildir	1583	73,2
	Tesisler sayı ve vasıfları bakımından kısmen yeterlidir	251	11,6
	Tesislerin yeterliliği hakkında bilgim yok	294	13,6
	Tesisler sayı ve vasıfları bakımından yeterlidir	35	1,6
Toplam		2163	100,0

Kırıkkale’de örneklem grubun spor yapabileceği tesisler sayı ve nitelik bakımından yeterli değildir(%73,2). Kırıkkale’de tesisler sayı ve vasıfları itibarı ile yeterli düzeye getirilmesi gerekmektedir. Kitle sporunun yaygınlaştırılması için öncelikle Kırıkkale’de spor tesislerine önem verilmelidir.

4.4.1.1. Kırıkkale'deki Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Spor Tesislerinin Durumu ve Bu Tesislerden Yararlanabilme Durumu

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Kamu kuruluşlarının spor tesislerinin olup olmadığı hakkında bilgin yok	702	32,5
	Kamu kuruluşlarının spor tesisleri yeterli oranda mevcut	91	4,2
	Kamu kuruluşlarının spor tesisleri nispeten yeterli durumda	226	10,4
	Kamu kuruluşlarının spor tesisleri yeterli değildir	1144	52,9
Toplam		2163	100,0

Kırıkkale'de Kamu kurum ve kuruluşlarının örnek kitleye göre yeterli olup olmadığı sorusuna %52,9 oranında yeterli olmadığı yönünde cevap almış bulunmaktayız. Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinin yeterli olup olmadığı konusunda bilgi sahibi olmayanlarının oranı da %32,5'dir. Bu durum Kırıkkale'de kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden halkın fazla faydalanamadığını göstermektedir. Aşağıdaki tabloda bu açık bir şekilde zaten görülmektedir. Kitle sporunun yaygınlaştırılması için kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden halkında rahatça faydalanabilmesi gerekir.

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Faydalanamıyoruz	1487	68,7
	Faydalanmak için üyelik gerekiyor	296	13,7
	Bazı kurumların spor tesislerinden faydalanabiliyoruz	278	12,9
	Faydalanabiliyoruz	93	4,3
	Diğer	9	,4
Toplam		2163	100,0

Kırıkkale'de görüştüğümüz kitle %68,7 oranında kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden faydalanamadıklarını belirtmişlerdir. %13,7 oranında bir grup ise kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden faydalanabilmek için üyelik gerektiğini dile getirmişlerdir. Diğer taraftan bazı kurum ve kuruluşların spor tesislerinden faydalanabildiklerini söyleyenlerde vardır. Bunların oranı ise %12,9'dur. Buradan da anlaşılacağı üzere bazı kurum ve kuruluşlar kendi spor tesislerinden halkın yararlanmasına izin verirken bazıları ise izin vermemektedir. Kitle sporunun yaygınlaştırılması açısından tüm kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerini halkın

kullanımına açması gerekmektedir. Bu sporun geliştirilmesi ve desteklenmesi ve yaygınlaşması açısından önemlidir.

		Cinsiyetiniz			
		Erkek	Bayan	Toplam	
İlinizdeki kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden rahatça faydalanabiliyor musunuz	Faydalanamıyoruz	Sayı Cinsiyetiniz Toplam	868 67,4% 40,1%	619 70,7% 28,6%	1487 68,7% 68,7%
	Faydalanmak için üyelik gerekiyor	Sayı Cinsiyetiniz Toplam	178 13,8% 8,2%	118 13,5% 5,5%	296 13,7% 13,7%
	Bazı kurumların spor tesislerinden faydalanabiliyoruz	Sayı Cinsiyetiniz Toplam	183 14,2% 8,5%	95 10,8% 4,4%	278 12,9% 12,9%
	Faydalanabiliyoruz	Sayı Cinsiyetiniz Toplam	53 4,1% 2,5%	40 4,6% 1,8%	93 4,3% 4,3%
	Diğer	Sayı Cinsiyetiniz Toplam	5 ,4% ,2%	4 ,5% ,2%	9 ,4% ,4%
Toplam	Sayı Cinsiyetiniz Toplam	1287 100,0% 59,5%	876 100,0% 40,5%	2163 100,0% 100,0%	

$X^2=5,75$ S.D.=4 $P<0,05$ $C=5,84$

Kırıkkale’de bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden faydalanabilme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur ($P<0,05$). Ayrıca bu iki faktör arasındaki ilişki miktarı da %5,84 çıkmıştır. Tablomuzda da görüldüğü üzere denekler ildeki kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden faydalanamadıkları anlaşılmaktadır(%68,7). Diğer taraftan erkekler %67,4 oranında faydalanamadıklarını belirtirken, kadınlar %70,7 oranında kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden faydalanamadıklarını belirtmişlerdir. Kitle sporunun geliştirilmesi ve yaygınlaşması açısından kamu kurum ve kuruluşlarına önemli görevler düşmektedir. Öncelikle sahip oldukları spor tesislerini halkın kullanımına açmalı ve bunlardan kadınların da rahatça faydalanabilmesi için çeşitli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Spor tesislerini artırmalı ve çeşitlendirmeli	1045	48,3
	Yetenekli sporculara maddi ve manevi imkan sağlanması	256	11,8
	Spor kulüplerinin sayısının artırılması veya desteklenmesi	159	7,4
	Kurumların çalışanlarına spor yapma imkanı sağlanması	125	5,8
	Yöre halkının rahatça spor tesislerinden faydalanmasına imkan sağlamak	453	20,9
	Okulların spor kulüpleri ve olanaklarının artırılması	125	5,8
	Toplam		2163

İldeki sporun teşviki için görüşülen kitlenin kamu kurum ve kuruluşlarından beklentileri şu şekildedir. %48,3 oranında Spor tesislerini artırmalı ve çeşitlendirmeli, %20,9 oranında yöre halkının rahatça spor tesislerinden faydalanmasına imkan sağlanması, %11,8 oranında yetenekli sporculara maddi ve manevi imkan sağlanması, %7,4 oranında spor kulüplerinin sayısının artırılması veya desteklenmesi, %5,8 oranında kurumların çalışanlarına spor yapma imkanı sağlanması ve yine %5,8 oranında okulların spor kulüplerini ve olanaklarını artırması, şeklinde kamu kurum ve kuruluşlarından istenilenler sıralanmıştır. Kamu kurum ve kuruluşlarının sporu geliştirmedeki rolü üzerinde ayrıca bir çalışma da yapılabilir.

4.4.1.2. Kırıkkale’de Spor Branşlarındaki Başarıyı Etkileyen Etmenler

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Bölgede başarılı spor idarecilerinin bulunması	566	26,2
	Yöre insanının spora destek verme arzularının yüksek olması	471	21,8
	Bulduğumuz bölgenin çevre ve iklim şartları	83	3,8
	Yerel kamu kurum ve kuruluşlarının sporu desteklemesi	154	7,1
	Okullarda sporcuyu seçimine ve yetiştirilmesine önem verilmesi	318	14,7
	Sayı ve Kalite olarak yeterli tesislerin olması	224	10,4
	Gelenek ve görenekler	121	5,6
	İyi hizmet veren spor kulüplerinin bulunması	119	5,5
	Ulusal ve yerel medyanın sporu teşvik etmesi	102	4,7
	Diğer	5	,2
Toplam		2163	100,0

Görüşülenlere göre Kırıkkale’de spor branşlarındaki başarıya etki eden etmenlerin başında %26,2 oranında bölgede başarılı spor idarecilerinin bulunması

gelmektedir. Diğer taraftan %21,8 oranında yöre insanının spora destek verme arzularının yüksek olması başarıyı etkileyen etmenler arasında ikinci sırada yer almaktadır. Başarıyı etkileyen etmenlerden üçüncü sırada ise %14,7 oranıyla okullarda sporcu seçimine ve yetiştirilmesine önem verilmesi gelmektedir. %10,4 oranında sayı ve kalite bakımından tesislerin yeterli olması başarıyı etkileyen etmenler arasında dördüncü sırada yer almaktadır.

4.4.2. Kırıkkale'de Öncelikli Yapılması Tercih Edilen Spor Tesisleri ve Spor Tesis Tipi

		Öncelik Sırası 1		Öncelik Sırası 2		Öncelik Sırası 3	
		Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Atletizm	85	3,9	109	5,0	133	6,1
	Basketbol	351	16,2	439	20,3	294	13,6
	Bisiklet	21	1,0	34	1,6	50	2,3
	Boks	44	2,0	62	2,9	69	3,2
	Cimnastik	56	2,6	85	3,9	90	4,2
	Futbol	552	25,5	214	9,9	236	10,9
	Gürey	43	2,0	50	2,3	71	3,3
	Hentbol	29	1,3	29	1,3	37	1,7
	Joging	62	2,9	66	3,1	78	3,6
	Karate	16	,7	45	2,1	52	2,4
	Masa Tenisi	17	,8	24	1,1	56	2,6
	Tenis	163	7,5	208	9,6	213	9,8
	Voleybol	136	6,3	201	9,3	299	13,8
	Yüzme	538	24,9	522	24,1	378	17,5
	Badminton	12	,6	22	1,0	38	1,8
	Halter	7	,3	12	,6	19	,9
	Bilardo	14	,6	12	,6	15	,7
	Avcılık	9	,4	18	,8	12	,6
Taekwondo	8	,4	11	,5	23	1,1	
Toplam		2163	100,0	2163	100,0	2163	100,0

Öncelikli olarak Kırıkkale halkı %25,5 oranında futbol tesislerinin yapılmasını istemektedir. Öte yandan %24,9 oranında da yüzme sporunu yapmak içinde havuzların yapılmasını istemektedir. %16,2 oranında da basketbol tesislerinin yapılmasını isteyen Kırıkkale halkının ikinci öncelik sırasının birinci sırasında ise %24,1 oranıyla yüzme, %20,3'lük oranla ikinci sıra da da basketbol sahalarının yapılması istenmektedir. Yine üçüncü öncelik grubunun birinci sırasında %17,5 oranıyla yüzme gelmektedir. Bu grubun ikinci sırasında %13,8 oranıyla voleybol gelmektedir. Tablomuzda öncelik sırası gözetmeksizin genel olarak bir değerlendirme yaptığımızda kitlemiz birinci sırada %66,5 oranında Yüzme branşının yapılabilmesi için tesislerin yapılmasını istemiştir. İkinci sırada ise kitlemiz %50,1 oranında basketbol tesisleri yapılmasını isterken, üçüncü sırada %46,3 oranında da futbol tesislerinin

yapılmasını istemiştir. Buradan da anlaşıldığı gibi Kırıkkale’de en fazla ihtiyaç duyulan spor tesisi türü yüzme branşına ait tesislerdir. Bu eksikliğin bir an evvel giderilmesi suretiyle kitle sporunun yaygınlaştırılması gerekmektedir.

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Seyircisiz kapalı spor tesisleri	501	23,2
	Resmi yarışmalara yönelik spor tesisleri	711	32,9
	Açık spor tesisleri	598	27,6
	Kompleks tesisler	353	16,3
Toplam		2163	100,0

Örnek kitle %32,9 oranında resmi yarışmalara yönelik spor tesislerinin yapılmasını isterken, %27,6 oranıyla açık spor tesislerinin yapılmasını istemiştir. %23,2 oranında seyircisiz kapalı spor tesisinin yapılmasını isteyenlerin yanı sıra %16,3’lük bir kesim kompleks tesislerin yapılmasını istemişlerdir.

		Cinsiyetiniz			
		Erkek	Bayan	Toplam	
İlinizde yapılmasını tercih ettiğiniz spor tesisi tipini belirtiniz	Seyircisiz kapalı spor tesisleri	Sayı	259	242	501
		Cinsiyetiniz	20,1%	27,6%	23,2%
		Toplam	12,0%	11,2%	23,2%
	Resmi yarışmalara yönelik spor tesisleri	Sayı	415	296	711
		Cinsiyetiniz	32,2%	33,8%	32,9%
		Toplam	19,2%	13,7%	32,9%
	Açık spor tesisleri	Sayı	392	206	598
		Cinsiyetiniz	30,5%	23,5%	27,6%
		Toplam	18,1%	9,5%	27,6%
	Kompleks tesisler	Sayı	221	132	353
		Cinsiyetiniz	17,2%	15,1%	16,3%
		Toplam	10,2%	6,1%	16,3%
Toplam	Sayı	1287	876	2163	
	Cinsiyetiniz	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam	59,5%	40,5%	100,0%	

$X^2=23,54$

S.D.=3

$P<0,05$

$C=23,52$

Kırıkkale’de yapılması tercih edilen spor tesis tipi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir($P<0,05$). Ayrıca bu iki faktör arasında %23,52 oranında bir ilişki belirlenmiştir. Erkekler ve kadınlar öncelikli olarak yapılmasını tercih ettikleri spor tesis tipini resmi yarışmalara yönelik spor tesisleri olarak belirtmişlerdir. Fakat ikinci sırada yapılmasını tercih ettikleri spor tesis tipinde farklılık göstermektedirler. Kadınlar %27,6 oranıyla ikinci sırada yapılmasını tercih ettikleri spor tesisi olarak seyircisiz kapalı spor tesisleri olarak belirtirken, erkekler %30,5 oranıyla

açık spor tesislerini tercih etmişlerdir. Kadınların böyle bir tercihte bulunmasının altında yatan etmenler ise daha çok kültürel boyutlu etmenlerdir.

4.4.3. Kırıkkale’de Halka Yönelik Spor Organizasyonlarının Durumu

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Yeterli derecede spor organizasyonu yok	1596	73,8
	Spor organizasyonları yeterli düzeydedir	86	4,0
	Spor organizasyonları kısmen yeterli	189	8,7
	Bir fikrim yok	292	13,5
Toplam		2163	100,0

Görüşülen grup Kırıkkale’de spor organizasyonlarının yeterli olmadığını belirtmiştir(%73,8). Kitle sporunun yaygınlaştırılması ve teşviki için önemli bir etken olan spor organizasyonlarının Kırıkkale’de ki eksikliği kitle sporunun Kırıkkale’de yaygınlaşmasına imkan vermemektedir. Spor organizasyonları kitle sporunun yaygınlaşması ve teşviki için önemli bir aktivitedir. Bu aktiviteleri yaygınlaştırmak suretiyle kitle sporunun yaygınlaştırılması ve kitle sporuna teşvik sağlanabilir.

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Atletizm	137	6,3
	Basketbol	369	17,1
	Bisiklet	72	3,3
	Boks	47	2,2
	Jimnastik	94	4,3
	Futbol	405	18,7
	Güreş	68	3,1
	Hentbol	26	1,2
	Joging	174	8,0
	Karate	52	2,4
	Masa Tenisi	53	2,5
	Tenis	150	6,9
	Voleybol	132	6,1
	Yüzme	370	17,1
	Badminton	5	,2
	Halter	3	,1
Bilardo	5	,2	
Taekwondo	1	,0	
Toplam		2163	100,0

Kırıkkale’de örneklem grup halka yönelik spor faaliyetlerinden birinci sırada %18,7 oranıyla futbol, ikinci sırada %17,1’lik oranlarla basketbol ve yüzme, üçüncü sırada %8 oranında jogging, dördüncü sırada %6,9 oranıyla tenis, besinci sırada %6,3 oranıyla atletizm ve altıncı sırada %6,1 oranıyla voleybol branşında spor faaliyetlerinin yapılmasını istemektedir.

Tablo 43: İlgi Duyulan Spor Branşında Başlatılacak Çalışmalara Örnek Kitlenin Ne Düzeyde Katılım Göstereceği			
		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Yönetim ve organizasyonlarına katılmak isterim	658	30,4
	Her türlü maddi-manevi destek vererek katılım	245	11,3
	Katılmak istemem	426	19,7
	Aktif sporcu olarak katılmak isterim	821	38,0
	Diğer	13	,6
Toplam		2163	100,0

Örnekleme grubumuzun ilgi duyduğu spor branşında başlatılacak çalışmalara ne düzeyde katılacağı çalışmamızın anket formunda sorulmuştur. Bu soruya verilen cevaplar ise şu şekildedir. Örnek grubun %38,'i aktif sporcu olarak katılacağını, %30,4'ü yönetim ve organizasyonlara katılmak istediğini, %11,3'ü her türlü maddi manevi destek vererek katılacağını, %19,7'si katılmak istemediklerini belirtmişlerdir.

4.5. ÖRNEKLEM GRUBUNA GÖRE TÜRKİYE'DE SPOR

4.5.1. Türkiye'de Spora Gereken Önemin Verilip Verilmediği

Tablo 44: Örnek Kitleye Göre Türkiye'de Spora Verilen Önem			
		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Her spor dalına yeterli kadar önem verilmiyor	1299	60,1
	Her spor dalına kısmen önem veriliyor	639	29,5
	Her spor dalına yeterince önem veriliyor	225	10,4
Toplam		2163	100,0

Örnek kitleye göre Türkiye'de her spor dalına yeterince önem verilmemektedir (%60,1). Diğer taraftan her spor dalına kısmen önem veriliyor şeklinde görüş belirtenlerde vardır bunların oranı ise %29,5'dir. Öte yanda her spor dalına yeterince önem verildiği görüşünü savunanlarda vardır. Bunların oranı ise %10,4'dür. Netice itibariyle yukarıdaki oranlardan da anlaşılacağı üzere Türkiye'de her spor dalına yeterince önem verilmemektedir. Kitle sporunun geliştirilmesi açısından Türkiye'de her spor dalına yeterince önem verilmelidir. Belirli bir spor branşının ön plana çıkarılması suretiyle diğer spor branşlarının ikinci plana itilmesi Türkiye'de kitle sporunun yaygınlaşmasının önüne geçmektedir. Halkın ilgi ve kapasitelerine bağlı olarak yapabileceği spor branşlarına ait tesis politikaların geliştirilmesi suretiyle kitle sporunun yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Tablo 45: Kırıkkale’de Her Spor Dalına Yeteri Kadar Önem Verilip Verilmediği İle Ülkemizde Her Spor Dalına Yeterince Önem Verilip Verilmediği Arasındaki İlişki						
			Kırıkkale’de tüm spor dallarına gereken önem veriliyor mu			
			Her spor dalına yeteri kadar önem verilmiyor	Her spor dalına kısmen önem veriliyor	Her spor dalına yeterince önem veriliyor	Toplam
Ülkemizde tüm spor dallarına gereken önem veriliyor mu	Her spor dalına yeteri kadar önem verilmiyor	Sayı	1105	132	62	1299
		Türkiye	85,1%	10,2%	4,8%	100,0%
		Kırıkkale	70,1%	31,4%	37,6%	60,1%
	Toplam	51,1%	6,1%	2,9%	60,1%	
	Her spor dalına kısmen önem veriliyor	Sayı	353	240	46	639
		Türkiye	55,2%	37,6%	7,2%	100,0%
		Kırıkkale	22,4%	57,0%	27,9%	29,5%
	Toplam	16,3%	11,1%	2,1%	29,5%	
	Her spor dalına yeterince önem veriliyor	Sayı	119	49	57	225
Türkiye		52,9%	21,8%	25,3%	100,0%	
Kırıkkale		7,5%	11,6%	34,5%	10,4%	
Toplam	5,5%	2,3%	2,6%	10,4%		
Toplam	Sayı	1577	421	165	2163	
	Türkiye	72,9%	19,5%	7,6%	100,0%	
	Kırıkkale	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Toplam	72,9%	19,5%	7,6%	100,0%		

$$X^2=33,84 \quad S.D.=4 \quad P<0,05 \quad C=29,68$$

Kırıkkale’de tüm spor dallarına gerekli önemin verilip verilmediği ile Türkiye’de tüm spor dallarına gerekli önem verilip verilmediği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($P<0,05$). Aynı zamanda bu iki faktör arasında %29,68 gibi bir ilişki miktarı mevcuttur. Türkiye’de her spor dalına yeterince önem veriliyor diyenlerin %52,9’u Kırıkkale’de her spor dalına yeterince önem verilmiyor görüşündedir. Diğer taraftan Kırıkkale’de tüm spor dallarına yeterince önem veriliyor diyenlerin %37,6’sı Ülkemizde tüm spor dallarına yeterince önem verilmiyor görüşündedir. Netice olarak örnek kitleye göre spora yeterince önem verilip verilmediği hususunda Ülkemizdekine göre kıyaslamak gerekirse Kırıkkale’de her spor dalına daha fazla önem verilmektedir.

4.5.2. Türkiye’de En Fazla Önem Verilen Spor Dalları

		Sayı	Yüzde (%)
Geçerli	Atletizm	39	1,8
	Basketbol	130	6,0
	Bisiklet	17	,8
	Boks	33	1,5
	Cimnastik	7	,3
	Futbol	1791	82,8
	Güreş	32	1,5
	Hentbol	7	,3
	Joging	14	,6
	Karate	32	1,5
	Masa Tenisi	5	,2
	Tenis	6	,3
	Voleybol	24	1,1
	Yüzme	24	1,1
	Bilardo	2	,1
Toplam		2163	100,0

Görüşülenlere göre Türkiye’de en çok önem verilen spor branşı futboldur (%82,8). Diğer spor dallarının görüşülenlere göre önem verilme oranı çok düşüktür. Futbolun ön planda olma sebepleri çeşitlidir. Türkiye’de ön Planda olan spor dalının ön planda olma sebepleri isimli aşağıdaki tabloda futbolun ön planda olma sebebi görülmektedir.

4.5.2.1. Türkiye’de Ön Plana Çıkan Spor Branşının Ön Planda Olma Sebebi

		Sayı	Yüzde (%)	
Geçerli	Göze hitap eden seyirlik bir spor branşı olması	428	19,8	
	Yönetici ve spor adamlarının tutumu	153	7,1	
	Sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olması	142	6,6	
	Spor branşı için eğitim olanaklarının gelişmiş olması	101	4,7	
	Medyanın etkisi	785	36,3	
	Kültürel yapı	112	5,2	
	Cevre ve iklim şartları	33	1,5	
	Ekonomik sebepler	208	9,6	
	Uluslararası başarılar	198	9,2	
	Diğer	3	,1	
	Toplam		2163	100,0

Örnek kitleye göre Türkiye’de ön plana çıkan spor branşının ön planda olma nedenleri şu şekilde sıralanmıştır. %36,3 oranında medyanın etkisi, %19,8 oranında göze hitap eden seyirlik bir spor branşı olması, %9,6 oranında ekonomik sebepler, %9,2 oranında uluslararası başarılar, %7,1 oranında yönetici ve spor adamlarının tutumu,

%6,6 oranında sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olması, %5,2 oranında kültürel yapı, %4,7 oranında spor branşı için eğitim olanaklarının gelişmiş olması ve %1,5 oranında da çevre ve iklim şartları ve diğer etkenler Türkiye’de bir spor branşının ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Türkiye’de ön plana çıkan bu spor branşı da futboldur.

BÖLÜM V

SONUÇ

Bu araştırmanın problemini "Kırıkkale ilinde sporun yaygınlaştırılması için uygulanan spor tesis ve politikalarının incelenmesi"ifadesi oluşturmaktadır. Biz bu araştırmamızda bu problemin büyük oranda çözüm yollarını bulduğumuza inanmaktayız. Araştırmamız Kırıkkale insanlarına göre Kırıkkale'deki ve ülkemizdeki sporun durumunu ve spor tesislerinin durumunu ortaya çıkarmıştır. İnsanlarımızın spora ilgi ve yatkınlık durumları araştırılıp hangi spor branşlarının daha çok yapıldığı tespit edilmiştir. Araştırmamızda Kırıkkale'deki spor tesislerinin sayı ve vasıf bakımından yeterli olup olmadığı, spor organizasyonlarının yeterliliği ve düzenlenebilecek bir organizasyona katılma düzeyi ve şekli, sporda başarıyı etkileyen etmenler, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinin durumu ve tesislerden yararlanabilme düzeyleri, kamu kurum ve kuruluşlardan sporun teşviki ile ilgili beklentiler, ilde ön plana çıkan spor branşları ve bunların ön planda olma nedenleri, ülkemizde ön plana çıkan spor branşları ve bunların ön plana çıkma nedenleri, yaş eğitim cinsiyet, medeni hal ve gelir düzeyleri bakımından spora ilgi ve yatkınlık durumları teker teker incelenerek mevcut durum ortaya çıkarılmış ve bu mevcut duruma göre yapılması gerekenler belirlenmiştir.

Çalışmamızın saha araştırması kısmında örneklem grubumuzu tesadüfi örneklem tespiti yöntemiyle oluşturmuştuk. Bu örneklem tespitinde görüşülenlerin cinsiyetlerine fazla önem vermedik. Fakat araştırmamızda da görüldüğü gibi örneklem grubumuzun %59,5'i erkek ve %40,5'i bayanlardan oluşmuştur. Bu da bize kısmen de olsa erkek ve bayanlar arasında adil bir dağılımın gerçekleştiğini göstermektedir. Diğer taraftan spor faaliyetlerine katılma durumları göz önüne alındığında erkeklerin daha fazla spor faaliyetlerine katıldığını görmekteyiz. Erkeklerin spor yapma oranı %72,8 iken kadınlarda bu oran %58,2'dir. Buradan da anlaşılacağı üzere erkekler bayanlara göre daha çok sportif faaliyetlere katılmaktadırlar. Öte yandan spor yapanların %64,8'ini erkekler oluştururken geri kalan %35,2'sini kadınlar oluşturmaktadır. Araştırmamıza göre erkekler öncelikle %46,1 oranında futbol, %15,7 oranıyla basketbol, %6,3 oranıyla da jogging yapmaktadırlar, kadınlar ise %24,6 oranıyla jogging, %17,7 oranıyla basketbol, %14 oranıyla voleybol, %10,3 oranıyla cimnastik sporlarını yapmaktadırlar. Kadınlar ile erkekler arasındaki bu farklılıkların sebepleri çeşitlidir.

Öncelikle kadınlar daha çok bireysel ve fazla fiziki kuvvet gerektirmeden yapılan spor branşlarına yönelmişken erkeklerde bu tersidir. Ayrıca kadınların salon sporlarına daha fazla ilgi gösterdiği de söylenebilir.

Örnek grubun tahsili ile spor yapma arasında da anlamlı bir ilişki vardır. Aynı zamanda bu iki faktör arasında %21,34 gibi bir ilişki miktarı bulunmaktadır. Örneklem grubumuzun %2,6'sı okur-yazar, %5,9'u ilkokul, %17,4'ü ortaokul, %44,9'ü lise, %25,3'ü üniversite ve %3,9'u lisansüstü düzeyde eğitime sahiptirler. Buradan da anlaşılacağı üzere örneklem grubumuzun hakim çoğunluğu lise mezunlarıdır. Bunun yanında ikinci hakim grup üniversite mezunları yada üniversitede okuyan öğrencilerdir. Burada tahsil durumunu sorduğumuz kitle mensupları aslında mezun durumda oldukları eğitim kademesini söylemeleri gerekirken şu anda öğrencisi oldukları eğitim kademelerini belirtmişlerdir. Yani bir üniversiteden mezun olan biri kendi tahsil durumunu üniversite olarak belirtirken, halen üniversitede öğrenim gören biride kendisinin tahsil durumunu üniversite olarak belirtmiştir. Aynı şekilde tahsil durumunu lise olarak belirten kitlenin içinde lise mezunları olduğu gibi halen lise öğrencisi olanlarda vardır. Tahsil durumu ile spora ilgi duyma arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ayrıca bu iki faktör arasında %36,59 oranında bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırmamızda çıkan sonuca göre her eğitim grubuna mensup denekler spora ilgi duymaktadır. Eğitim grupları temel alındığında her eğitim grubunun yarısından fazlası spora ilgi duymaktadır. Ayrıca lise düzeyi tahsil grubundakiler diğer tahsil grubuna göre spora daha fazla ilgi duymaktadır. Spor yapanların %45,5'i lise mezunlarıdır. %25,9'u da üniversitelilerdir. Spor yapma en çok bu iki eğitim grubunda toplanmıştır. Diğer taraftan her eğitim grubu mensubu insanlar spor yapmaktadır. Eğitim grupları dikkate alındığında eğitim gruplarının tümünde spor yapanların oranı daha fazladır.

Görüşülenlerin meslekleri ile spor yapma ilişkisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca bu iki faktör arasında %29,13 miktarında bir ilişki bulunmaktadır. Görüştüğümüz kitlenin mesleklerine baktığımızda öğrencilerin çoğunlukta oldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra %24,3 oranında memurlarla da görüşülmüştür. %10,8'lik kısmı ev hanımları oluştururken, %7,1'lik kısım işçi, %2,9'luk kısım emekli, %2,7'lik kısım esnaf ve %4,8'lik kısım ise işsizlerden oluşmaktadır. Öğrencilerin fazla çıkmasının sebebi ise genç nüfusun çalışmamızdaki ağırlıklı kısmı oluşturması ve spora ilgi bakımından bu kitlenin daha çok sporla ilgilenmesinin yanı sıra ülkemizde genç nüfusun yoğun olmasıdır. Meslek grupları içerisinde en fazla spor yapanlar

öğrencilerdir. En az spor yapan grup ise ev hanımlarıdır. Ev hanımlarının %37,2'si spor yaparken %62,8'i spor yapmamaktadır. Öğrencilerin ise %85,1'i spor yapmaktadır. Diğer meslek gruplarında ise spor yapanların oranları yapmayanlara göre fazladır.

Örnek kitlenin gelir düzeyi ile spor yapma arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur. Aynı zamanda bu iki faktör arasında %30,84 oranında bir ilişki miktarı mevcuttur. Örnek grupta 751 milyon ve üzerinde maaş alanların oranı %11,8, 501 milyon ve 750 milyon arasında maaş alanların oranı %26,3, 351 milyon ve 500 milyon arasında maaş alanların oranı %26,7, 251 milyon ve 350 milyon arasında maaş alanların oranı %20,6, 181 milyon ve 250 milyon arasında maaş alanların oranı %8,2 ve 180 milyon ve altında maaş alanların oranı ise %6,4 dür. Maaş oranlarını toplumsal tabakalaşma açısından değerlendirdiğimizde; alt tabaka gelir düzeyinde %35,2'lik bir kısım bulunurken, orta tabaka gelir grubunda örneklem grubumuzun %53'ü toplanmıştır. Diğer taraftan üst tabaka gelir grubuna %11,8'lik bir kitle girmektedir. Araştırmamızdan da anlaşıldığı üzere alt tabaka mensupları daha çok askeri ücretin altında veya biraz üzerinde çalışan işçiler ve memurlardan oluşmuştur. Orta tabaka ise genellikle memurlardan ve üst düzey vasıflı işçilerden oluşmaktadır. Üst düzey tabaka ise sanayici ve üst düzey yöneticilerden teşekkül etmektedir. Araştırmamızda görüldüğü üzere gelir durumları spor yapmada belirleyici değildir. Her gelir gurubuna mensup insanlar boş vakit buldukça spor yapmaktadır.

Örnek grubumuzda her yaştan insanlar mevcuttur. Başlangıç yaş grubu olarak 12 yaşı aldık ve insanların gelişim dönemlerini göz önüne alarak yaşları grupladık. 12-17 yaşları arasındakiler deneklerimizin %22,7'sini, 18-25 yaşları arasında yer alanlar deneklerimizin %30,2'sini, 26-35 yaşları arasında yer alanlar deneklerimizin %24,7'sini, 36-45 yaşları arasındakileri deneklerimizin %16,7'sini ve 46-65 yaşları arasında yer alanlarda deneklerimizin %4,9'unu oluşturmuşlardır. Spor yapma ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca bu iki faktör arasında ilişki miktarı %20,36'dır. Yaş guruplarına göre spor yapma durumu değerlendirildiğinde 12-17 gurubundakiler diğer yaş guruplarına göre daha fazla spor yapmaktadırlar(%87,6). En az spor yapanlar ise 46 yaş ve yukarisındakilerdir. Araştırmamızda ki bulgulara göre spor yapma oranı yaşlar itibariyle doğrusal orandadır. Yaş küçüldükçe spor yapma oranı artarken, yaş yükseldikçe bu oran düşmektedir.

Örnek kitleye göre Kırıkkale yöresinde yaşayanların yatkın oldukları spor branşları çeşitlilik göstermektedir. Öncelik sırasına göre birinci sırada futbol %67,1

oranında en yatkın oldukları spor branşı olarak görülmektedir. İkinci öncelik sırasına göre ise bölge insanına göre ve yine bölge insanının en yatkın olduğu spor branşı basketbol ve bunun oranı ise %34,8'dir. İkinci öncelik sırasında %11,1 oranında yine futbolda bulunurken, %10,3 oranında da voleybol bulunmaktadır. Üçüncü öncelik sırasına göre ise voleybol %24,2 oranında birinci sırada, %14,9 oranında basketbol ikinci sırada, %14,1 oranında yüzme üçüncü sırada yer almaktadır. Kitlemiz birinci sırada %66,5 oranında Yüzme spor branşının yapılabilmesi için tesislerin yapılmasını istemiştir. İkinci sırada ise kitlemiz %50,1 oranında basketbol tesisleri yapılmasını isterken, üçüncü sırada %46,3 oranında da futbol tesislerinin yapılmasını istemiştir.

Kırıkkale'de görüşülen kitleye göre spor yapabilecek tesisler sayı ve nitelik bakımından yeterli değildir(%73,2). Kırıkkale'de tesisler sayı ve vasıfları itibarı ile yeterli düzeye getirilmesi gerekmektedir.

Araştırmamızda Kırıkkale'de spor organizasyonlarının yeterli olmadığını belirtmiştir(%73,8). Kitle sporunun yaygınlaştırılması ve teşviki için önemli bir etken olan spor organizasyonlarının Kırıkkale'deki eksikliği kitle sporunun Kırıkkale'de yaygınlaşmasına imkan vermemektedir. Spor organizasyonları kitle sporunun yaygınlaşması ve teşviki için önemli bir aktivitedir. Bu aktiviteleri yaygınlaştırmak suretiyle kitle sporunun yaygınlaştırılması ve kitle sporuna teşvik sağlanabilir.

Kırıkkale'de kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesisleri örnek kitleye göre yeterli olmadığı (%52,9) görülmektedir. Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinin yeterli olup olmadığı konusunda bilgi sahibi olmayanlarının oranı da %32,5'dir. Bu durum Kırıkkale'de kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden halkın fazla faydalanamadığını göstermektedir.

Kırıkkale'de tüm spor dallarına gerekli önemin verilip verilmediği ile Türkiye'de tüm spor dallarına gerekli önem verilip verilmediği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aynı zamanda bu iki faktör arasında %29,68 gibi bir ilişki miktarı mevcuttur. Türkiye'de her spor dalına yeterince önem veriliyor diyenlerin %52,9'u Kırıkkale'de her spor dalına yeterince önem verilmiyor görüşündedir. Diğer Taraftan Kırıkkale'de tüm spor dallarına yeterince önem veriliyor diyenlerin %37,6'sı Ülkemizde tüm spor dallarına yeterince önem verilmiyor görüşündedir. Netice olarak Ülkemizdekine göre Kırıkkale'de her spor dalına daha fazla önem verilmektedir.

Kırıkkale'de ve Ülkemizde ön plana çıkan spor branşı futboldur. Fakat futbolun ön planda olma sebebi örnek kitleye göre ilimiz ve Türkiye açısından

değişmektedir. Kırıkkale’de futbolun ön planda olma sebebi birinci sırada ekonomik sebepler (%18) olarak görülürken ülkemizde ön planda olma sebebi medyanın etkisi (%36,3) olarak görülmektedir. Diğer taraftan ikinci sırada futbolun ön planda olma sebebi gerek Kırıkkale gerekse Ülkemiz için aynıdır. Bu sebep futbolun bir özelliği olarak göze hitap eden seyirlik bir branş olmasıdır.

Kırıkkale’de yapılması tercih edilen spor tesis tipi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca bu iki faktör arasında %23,52 oranında bir ilişki belirlenmiştir. Erkekler ve kadınlar öncelikli olarak yapılmasını tercih ettikleri spor tesis tipini resmi yarışmalara yönelik spor tesisleri olarak belirtmişlerdir. Fakat ikinci sırada yapılmasını tercih ettikleri spor tesis tipinde farklılık göstermektedirler. Kadınlar %27,6 oranıyla ikinci sırada yapılmasını tercih ettikleri spor tesisi olarak seyircisiz kapalı spor tesisleri olarak belirtirken, erkekler %30,5 oranıyla açık spor tesislerini tercih etmişlerdir. Kadınların böyle bir tercihte bulunmasının altında yatan etmenler ise daha çok kültürel boyutlu etmenlerdir.

Kırıkkale’de bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden faydalanabilme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur. Ayrıca bu iki faktör arasındaki ilişki miktarı da %5,84 çıkmıştır. Araştırmamızda ortaya çıkan sonuca göre deneklerin ildeki kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden faydalanamadıkları anlaşılmaktadır(%68,7). Diğer taraftan erkekler %67,4 oranında faydalanamadıklarını belirtirken, kadınlar %70,7 oranında kamu kurum ve kuruluşların spor tesislerinden faydalanamadıklarını belirtmişlerdir.

Spor yapma ile medeni hal arasında anlamlı bir ilişki vardır. Ayrıca bu iki faktör arasında %16,58’lik bir oranda da ilişki görülmüştür. Araştırmamızda bekarların daha çok spor yaptıkları ortaya çıkmıştır. Spor yapanların %67,3’ü bekar, %31,3’ü evli, %0,9’u dul, %0,3’ü de boşanmıştır. Diğer taraftan sadece boşanmış olanlar içinde spor yapma oranı diğerlerine göre daha düşüktür. Boşanmış olanların %43,8’i, dul olanların %54,2’si, evli olanların %51,8’i, bekar olanlarında %78’i spor yapmaktadır.

Ülkemizdeki spor politikalarının uygulanabilirliği ve düzenli bir şekilde işlerlik kazandırılması da önemlidir. Devletin spor alanındaki milli ve uluslararası spor politikasını iyi bir şekilde uygulanabilirliğini sağlamak hükümetlere düşmektedir. Hükümetler spor alanındaki politikalarını belirlerken diğer siyasi partilerin, basın ve yayın organlarının ve kamuoyu ile sporla ilgili diğer kurum ve kuruluşların düşünce ve ihtiyaçlarını da dikkate alarak değerlendirmelidirler. Ancak bu şekilde bütün bu

bahsettiklerimizi tam olarak uygulamaya geçirir ve yapılabilirse toplumun ihtiyaçlarına karşılık verebilmiş ve sporun yaygınlaşmasını sağlamış oluruz.

Toplumlara sporun her yerde yapılabilceği duygu ve dűřncesinin yanı sıra, sporun geniş halk kitlelerine yaygınlaştırılabilmesi için spor tesislerinin sayı ve çeşitliliğinin arttırılmasının yanında mevcut spor tesislerinin planlı bir şekilde halka açık olarak tam kapasite ile kullanılmasına imkan sağlanmalıdır.

En bűyűk temennimiz devletlerin, insanların ve toplumların yakınlařmasına imkan veren, beden, ruh zindeliėi ve ahengini oluřturan sporun tűm toplumlara yaygınlařmasının saėlanmasıdır.

ÖNERİLER

• Kadın ve erkeklerin yaptıkları spor branşları temel alınarak kitle sporunu yaygınlaştırmak için her iki cinsiyet grubunun spor yűnelimleri doğrultusunda spor tesisleri yapılması gerekmektedir. Ülkemizde uezellikle kadınların spora daha çok teşvik edilmesi gerekmektedir. Bunun içinde kadınların ilgi ve alakalarına uygun olarak spor tesislerinin yapılması gerekir. Bűylece kadınlar daha çok spor yapabilirler ve kitle sporunun yaygınlaşması sağlanabilir.

• Kitle sporunun daha fazla yaygınlařtırılması için arařtırmamızda da tespit ettiėimiz gibi eėitim durumlarına gűre yapılan spor branřları esas alınarak, her eėitim kademesinde, űncelikli yapılan spor branřları doėrultusunda o eėitim kademesinin okullarında gerekli tesislerin yapılması, okul yűnetici ve űėretmenlerin űėrencilere yardımcı ve teřvikkar olmaları gerekmektedir. Ayrıca Milli Eėitim Bakanlığı'nın da okullarda sportif faaliyetleri geliřtirici ve teřvik edici űnlemler alması, okullarda spor eėitimi verecek olan űėretmenlerin eksikliėinin giderilmesi gerekmektedir.

• Yoėun iř yaşamında insanlar spor yapmak için çoėu zaman vakit bulamamaktadırlar. alışan insanların spor yapabilmeleri için çalıştıkları iř yerlerinde, çalıştıkları işletme tarafından spor salonları açılmalı ve her çalışanın rahatça faydalanabilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca sporun zindelik sağladığı gűz űnűne alınırsa, işletmelerde verimi arttırmak için sabahları mesainin ilk yarım saati sportif faaliyetlere ayrılabilir. Bu şekilde hem çalışanlarımız dűzenli bir şekilde spor yapmış olurlar hemde işletmenin verimi artmış olur.

• Genel olarak spor aktiviteleri yűksek miktarlarda paralar harcanarak yapılan aktiviteler deėildir. Bunun için spor yapmak ayrıcalıklı bir faaliyet deėil kitleye

yayılmış bir faaliyet türüdür. Durum böyle iken kitle sporunun yaygınlaştırılması için yeterli tesislerin yapılması ve bu tesislerden halkımızın rahatça faydalanabilmesi sağlanmalıdır.

- Sporun yaygınlaştırılması amacıyla her yaşta insanlar spora teşvik edilmelidir. Özellikle orta yaş ve üstü yaşlardaki insanların spor faaliyetlerine yeterince katılmadığı belirlenmiştir. Bu durumun değiştirilmesi gerekmektedir. Radyo, televizyon ve yazılı basından sporun yaygınlaştırılması amacıyla özellikle orta yaş ve üstündeki yaşlarda olan insanlara hitap eden programlar hazırlanmalı, gazete ve dergilerde bu konu ile ilgili yazılar yazılmalı, sporun insan sağlığına olan faydaları özenle anlatılarak orta ve ileri yaşlardaki insanların spora teşviki sağlanmalıdır.

- Kırıkkale’de en fazla ihtiyaç duyulan spor tesisi türü yüzme branşına ait tesislerdir. Bu eksikliğin bir an evvel giderilmesi suretiyle kitle sporunun yaygınlaştırılması gerekmektedir.

- Araştırmamızda elde ettiğimiz bilgiler ışığında söyleyebiliriz ki Kırıkkale’de spor tesisler sayı ve vasıfları itibarı ile yeterli değildir. Spor tesisler sayı ve vasıfları itibarı ile düzeye getirilmesi gerekmektedir. Kitle sporunun yaygınlaştırılması için öncelikle Kırıkkale’de spor tesislerine önem verilmelidir.

- Kırıkkale’de spor organizasyonlarının yeterli değildir. Sporun yaygınlaştırılması ve teşviki için önemli bir etken olan spor organizasyonlarının Kırıkkale’de ki eksikliği kitle sporunun Kırıkkale’de yaygınlaşmasına imkan vermemektedir. Spor organizasyonları kitle sporunun yaygınlaşması ve teşviki için önemli bir aktivitedir. Bu aktiviteleri yaygınlaştırmak suretiyle kitle sporunun yaygınlaştırılması ve kitle spora teşvik sağlanabilir. Bu konuda Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Belediye ve kamu kurum ve kuruluşların üzerine önemli görevler düşmektedir.

- Kitle sporunun yaygınlaştırılması için kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden halkında rahatça faydalanabilmesi gerekir.

- Medya her hangi bir spor branşının ön planda olmasında belirleyici bir faktördür. Bu nedenle medyanın sağlıklı bir şekilde kullanılması suretiyle çeşitli spor branşları halkımıza tanıtılarak ve özendirilerek daha yaygın hale getirilebilir. Bu durumda halk hem daha fazla sporla ilgilenir, hem de arka planda olan spor branşlarının geliştirilmesi sağlanır.

• Araştırma neticesinde bayanların Kırıkkale’de seyircisiz kapalı spor tesislerinin yapılmasını istedikleri ortaya çıkmıştır. Bayanların spora teşvik edilmesi ve daha çok spor yapabilmeleri için Kırıkkale’de seyircisiz kapalı spor tesisleri yapılması gerekmektedir.

• Kadınlar kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden yeterince faydalanamamaktadırlar. Kitle sporunun geliştirilmesi ve yaygınlaşması açısından kamu kurum ve kuruluşlarına önemli görevler düşmektedir. Öncelikle sahip oldukları spor tesislerini halkın kullanımına açmalı ve bunlardan kadınların da rahatça faydalanabilmesi için çeşitli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

• Sporun yaygınlaşması açısından spor tesislerinin rahat ve dinlendirici ortamlar haline getirilmesi gerekmektedir. Birey tesislerde bir yandan spor yaparken öte yandan da dinlenebilmeli, ortamda rahat olduğunu hissedebilmelidir. Spor tesisleri bunlara elverecek şekilde düzenlenmeli ve yapılanmalıdır. Böylece spor tesisleri daha çok halk kitlesinin ilgisini çekecek ve sporun daha fazla yaygınlaşması sağlanacaktır.

• Kitle sporunun yaygınlaşması için hükümetlerin spor politikalarına önem vererek bu politikaları ciddi bir şekilde uygulaması, her spor dalına eşit miktarda önem verilmesi, halkımızın ihtiyaçları doğrultusunda gerekli spor tesislerinin yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

1. Adalet ve Kalkınma Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 2002.
2. ALTIN, Y., “**Bir Cumhuriyet Şehri Kırıkkale**” , Devran Matbaacılık, s. 1, 5, 35, Ankara, 2002.
3. ALTIN, Y., “**Yeni Bin Yılda Kırıkkale**” , Çetin Ofset, s. 3, 4, XV, Ankara, 2000.
4. Anavatan Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 2002.
5. AYTAÇ, F., “**Açıklamalı Belediye Kanunu**” , 5. Baskı, s. 151, Ankara, 1991.
6. Büyük Birlik Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 2002.
7. Cumhuriyet Halk Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 2002.
8. ÇİMEN, K., “**Kitle Sporunu Etkileyen Bölgesel Faktörler**” , Kitle Sporunun Teşviki Açısından Tesis Politikaları Zonguldak İli Uygulaması Yüksek Lisans Tezi, s. 7, 9, 10, 12, İstanbul, 1992.
9. DANİELS, A.S., “**The Study Of Sports as an Element of the Culture, Sport, Culture and Society a Reader on the Sociology of Sport (ed:John W. Log, Gerald S. Kenyon)**” , The McMillan Company, p. 17, U.S.A., 1969.
10. DEMİRCİ, N. , “**Sporda Yönetim, Politikalanma ve Organizasyonlar**” , s. 74, Ankara, 1986.
11. Demokrat Parti, “**Parti Programı**” , Ankara, 1997.
12. Demokratik Sol Parti, “**Parti Programı**” , Ankara, 2002.
13. D.İ.E., “**2000 Genel Nüfus Sayımı**” , D.İ.E. Yayınları, s. 25, 26, 28, 31, 35, 40, 53, 54, 55, 62, 103, 106, Ankara, 2002.
14. DOĞAR, Y., “**Türkiye’de Spor Yönetimi**” , Öz Akdeniz Ofset, s. 57, 67, 68, 88, 93, 94, 101, 113, 114, 272, Malatya, 1997.
15. Doğru Yol Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 1997.
16. DÖŞYILMAZ, E., “**Kahramanmaraş Bölgesi’nde Öncelikli Spor Branşları ve Tesis Politikaları**” , M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, s. 8, 9, İstanbul, 1992.
17. D.P.T., “**Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983)**” , D.P.T. Yayınları, Ankara, 1979.
18. D.P.T., “**Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994)**” , D.P.T. Yayınları, No: 217, s. 343, 344, Ankara, 1990.
19. D.P.T., “**Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu**” , D.P.T. Yayınları, s. 12, Ankara, 1990.

20. D.P.T., “1995 Yılı Geçiş Programı”, D.P.T. Yayınları, s.136, Ankara, 1995.
21. D.P.T., “1996 Yılı Programı” , D.P.T. Yayınları, s. 21, 22, 24, Ankara, 1996.
22. D.P.T., “1997 Yılı Programı” , D.P.T. Yayınları, s. 27, Ankara, 1996.
23. D.P.T., “1998 Yılı Programı” , D.P.T. Yayınları, s. 31, Ankara, 1997.
24. ERKAL, E. M., “Sosyolojik Açından Spor” Filiz Kitapevi, s. 119, 122, 135, 138, 143, 145, İstanbul, 1982.
25. ERKAL, M., “Sosyolojik Açından Spor” , Formül Matbaası, s. 143, İstanbul, 1984.
26. ERKAL, E. M., GÜVEN, Ö., AYAN, D., “Sosyolojik Açından Spor” , Der Yayınları, 3. Baskı, s. 144, 146, 182, 183, 196, İstanbul, 1998.
27. ERKAN, N., “Gençlik Kültür ve Spor” , Buca Eğitim Bilimleri Dergisi (Beden Eğitimi ve Spor Özel Sayısı), s. 43, 44, İzmir, 1992.
28. ERKOÇ, M., “Kırıkkale Spor Tarihi” , Yayınlanmamış Araştırma, Kırıkkale, 2002.
29. FİŞEK, K., “Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi” , Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No: 515, s. 44, 45, 58, Ankara, 1983.
30. FİŞEK, K., “Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi Dünya’ da Türkiye’de” , Bağırhan Yayınmevi, s. 418, 420, Ankara, 1998.
31. Genç Parti, “Parti Programı” , Ankara, 2002.
32. Gençlik Spor Genel Müdürlüğü, “Araştırma ve Genel Koordinasyon Daire Başkanlığı” , G.S.G.M. Yayınları, Ankara, 2002.
33. GEZGİN, M.F., AMMAN, T., “Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu”, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu, 16-18 Aralık 1993, Milli Eğitim Basımevi, s. 233, 236, Ankara, 1994.
34. GOZENS, F.W., ETUMPI, F.S., “Sports in American Life” , University of Chicago Press, s. 283, 1953.
35. G.S.G.M. , “Spor Şurası” , G.S.G.M. Yayınları, 8-11 Mayıs, s. 236, 237, Ankara, 1990.
36. G.S.G.M., “Kalkınma Planlarında Spor” , G.S.G.M. Yayınları, s. 35, 36, 83, 84, Ankara, 1990.
37. G.S.G.M., “Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Spor Servisi” , Kırıkkale, 2002.

38. GÜVEN, H., FİKRET, S., YUSUF, C., “**Spor Hizmetlerinde Verimliliği Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi**” , Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri I. Kongresi Bildirileri, Cilt II. , Sim Matbaacılık, s. 183, 187, 188, Ankara, 2000.
39. İKİZLER, H. C., “**Spor, Sağlık ve Motivasyon**” , Alfa Yayınları, s. 35, İstanbul, 2002.
40. İMAMOĞLU, A.F., “**Spor Tesisleri İşletme Politikası**” , Türkiye Amatör Sporü Sayı:34, s. 29, 30 , Ankara,1989.
41. İNAL, A.Y., “**Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş**” , s. 16, Konya, 1997.
42. KAPTAN, S., “**Bilimsel Araştırma Teknikleri**” , Tekışık Web Ofset Tesisleri, s. 59, Ankara, 1998.
43. KARAKÜÇÜK, S., “**Rekreasyon**” , Bağırđam Basımevi, 3. Baskı, s. 327, 330, 343, Ankara, 1999.
44. KETEN, M., “**Türkiye’de Spor**” , Polat Ofset, s. 16, İstanbul, 1993.
45. KILCIGİL, E., “**Sosyal Çevre-Spor İlişkileri**”, Bağırđan Yayımevi, s. 6, 8, 60, Ankara, 1998.
46. Kırıkkale Valiliği, “**Kırıkkale İl Envanterleri 1990-1994 Planlaması**” , İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, Kırıkkale, 1990.
47. Kırıkkale Valiliği, “**İl Yıllığı Kırıkkale 95**” , Kandil Matbaacılık Yayıncılık, s. 23, 26, 33, 182, Ankara, 1995.
48. Kırıkkale Valiliği, “**Kırıkkale 2000**” , Çetin Ofset Matbaacılık, s. 3, 10, 12, 17, Kırıkkale, 2000.
49. KIRŞAN, N., “**Spor Sahaları**” , Türk Spor Kurumu Dergisi, Seçilmiş Spor Makaleleri, s. 170, Ankara, 1992.
50. KORUÇ, Z., BAYAR, P., “**Kitle Sporü ve Psikolojisi**” , Türk Alman Kültür Diyaloğunda Spor Ahlakı ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar, Meya Matbaacılık, s. 115, 116, İstanbul, 1991.
51. KÖPRÜLÜ, F., “**Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**” , 3. Baskı, s. 51, 52, Ankara, 1976.
52. KURU, E., “**Beden Eğitimi ve Sporda Program Geliştirme**” , Akşam Sanat Okulu Matbaası, s. 2, 3, 4, 6, 7, Ankara, 2000.
53. Liberal Demokrat Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 2002.
54. Milliyetçi Hareket Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 1997.
55. Milliyetçi Hareket Partisi, “**Parti Programı**” , Ankara, 2002

56. ÖRSDEMİR, A.V., “İşletmelerin Sorunları ve Kırıkkale Örneği”, Kubad Matbaacılık , s. 6, 7, 9, 10, 11, Ankara, 2001.
57. Saadet Partisi, “Parti Programı”, Ankara, 2002.
58. SAN, H., “Belgelerle Türk Spor Tarihinde Atatürk”, T.S.V. Yayını, Cilt I, s. 3, İstanbul, 1981.
59. Spor Şurası “Sporda Eğitim ve Öğretim Komisyon Raporu” , s. 105, Ankara, 1990.
60. SÜMER, R., “Sporda Demokrasi” , s. 28, Ankara, 1989.
61. ŞIPAL, M.C., “Herkes İçin Spor Nedir” , Beden Eğitimi Dergisi, sayı: 38, 39, s.19 - 26, Ankara, 1976.
62. TANYU, H., “Ankara ve Çevresindeki Adak Yerleri” , s. 126, 127, Ankara, 1967.
63. T.C. Başbakanlık, “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Şurası” , Herkes İçin Spor Komisyonu Raporu, Gökçe Ofset, s. 236, Ankara, 1990.
64. T.C. Kırıkkale Valiliği, “Kırıkkale 1999” , Çetin Ofset Matbaacılık, s. 11, 16, 93, 175, Ankara , 1999.
65. T.C. Kırıkkale, “İl Sağlık Müdürlüğü İstatistik Yıllığı” , Kırıkkale, 1999.
66. T.C. Kırıkkale Valiliği, “Kırıkkale İl Brifingi” , Kırıkkale Valiliği Basım Yayın Müdürlüğü, s. 5, 6, 7, Kırıkkale, 2000.
67. TC. Kırıkkale Valiliği, “Milli Eğitimin İyileştirilmesi Projesi (1998-2000)” , Valilik Hizmet Derneği, No:1, s. 24, Kırıkkale, 1998.
68. TC. Kırıkkale Valiliği, “Kırıkkale İli Kalkınma Projeleri (1997-2000)” , İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, s. 13, Kırıkkale, 1997.
69. T.C. “Resmi Gazete” , Sayı: 19120, 28 Mayıs 1986.
70. TOMBULOĞLU, K., “V. Beş Yıllık Kalkınma Planındaki Değişik Tedbirler” , Spor Yatırımları Şube Müdürlüğü, s. 56, Ankara, 1987.
71. TÜRKAY, C., “Osmanlı İmparatorluğu’ nda Oymak, Aşiret ve Cemaatler” , Başbakanlık Yayınları, I.Basım, s. 130, İstanbul, 1979.
72. ÜÇİŞİK, F., “Türk Spor Yönetimindeki Gelişmeler ve Değerlendirilmesi” , Spor Bilimleri Dergisi, Sayı: I, M.Ü.A.E.F. Yayınları, s. 148, İstanbul, 1989.
73. VOIGHT, Dieter., Çev: ATALAY, A., “Spor Sosyolojisi” , Alkım Yayınları, s. 80, 83, 93, 141, İstanbul, 1998.
74. YAVAŞ, M., “Beden Eğitimi ve Sporda Özel Eğitim Yöntemleri” , s. 38, Bursa, 1996.

75. YILMAZ, H., “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme” , Öz Eğitim Yayınları, s. 20, Konya, 1996.
76. ZORBA, E., DOĞU, G., DOĞAN, A. A., “Endüstride Verimlilik Açısından Spor Tesislerinin Planlanması” , Türkiye Amatör Spor Dergisi, Sayı: 38, s. 25, Ankara, 1990.
77. ZORBA, E., “Herkes İçin Spor ve Fiziksel Uygunluk” , G.S.G.M. Yayınları, s. 3, 5, 28, 29, 30, 32, Ankara, 1999.

EK-I

Bu anket bilimsel bir araştırma olup "Kırıkkale İlinde Sporun Yaygınlaştırılması İçin Uygulanan Spor Tesis ve Politikalarının İncelenmesi" amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırma sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için, kıymetli zamanınızın birazını ayırarak, anketi dikkatle okuduktan sonra objektif bir görüşle, size en uygun olan bir seçeneği işaretleyiniz. Bilgiler sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır.

Anketin herhangi bir yerine kimliğiniz ile ilgili hiç bir bilgi yazmayınız.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim. Saygılarımla.

Sinan AYAN
Kırıkkale Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

1. Cinsiyetiniz?
1. () Erkek 2. () Bayan
2. Yaşadığınız yer?
1. () İl Merkezi 2. () İlçe Merkezi 3. () Bucak ve Köy
3. Medeni durumunuz?
1. () Bekar 2. () Evli 3. () Dul 4. () Boşanmış
4. Tahsil durumunuz?
1. () Okur-Yazar 3. () Ortaokul 5. () Lisansüstü
2. () İlkokul 4. () Lise 6. () Üniversite
5. Yaşınız?
1. () 12-17 3. () 26-35 5. () 46-65
2. () 18-25 4. () 36-45 6. () 65 ve üstü
6. Mesleğiniz?
1. () Öğrenci 4. () İşçi 7. () Memur 10. () Çalışmıyor
2. () Emekli 5. () Ev Hanımı 8. () Sanayici 11. () Diğer(belirtiniz).....
3. () Çiftçi 6. () Serbest Meslek 9. () Esnaf
7. Babanıza Mesleği?
1. () Memur 3. () İşçi 5. () Sanayici 7. () Çiftçi
2. () Emekli 4. () Serbest Meslek 6. () Esnaf 8. () Diğer(belirtiniz).....
8. Gelir düzeyiniz nedir? (Kendiniz çalışmıyorsanız ailenizin gelir düzeyini dikkate alınız.)
1. () 180 Milyon ve altı 4. () 351 Milyon ve 500 Milyon
2. () 181 Milyon ve 250 Milyon 5. () 501 Milyon ve 750 Milyon
3. () 251 Milyon ve 350 Milyon 6. () 751 Milyon ve üstü
9. Spora ilgi duyuyor musunuz?
1. () Evet 2. () Hayır
10. İlgili duyduğunuz spor branşıyla ilgili haberleri nasıl takip ediyorsunuz?
1. () Radyo-TV 3. () Yazılı basın 5. () Diğer (belirtiniz)
2. () Kulüp 4. () Okul
11. Spor Yapıyor musunuz?
1. () Evet 2. () Hayır
*Cevabınız evet ise hangi spor branşını yapıyorsunuz?
1. () Atletizm 5. () Cimnastik 9. () Joging (yürüyüş) 13. () Voleybol
2. () Basketbol 6. () Futbol 10. () Karate 14. () Yüzme
3. () Bisiklet 7. () Güreş 11. () Masa tenisi 15. () Diğer(belirtiniz)
4. () Boks 8. () Hentbol 12. () Tenis
*Cevabınız hayır ise spor yapmamanızın sebebi nedir?
1. () Yeterli spor tesisinin olmayışı sebebiyle 4. () Boş vaktim yok
2. () Boş vaktimi spor dışı faaliyetlerle geçirmeyi seviyorum 5. () Ekonomik nedenlerden dolayı
3. () Rahatsızlığım sebebiyle spor yapamıyorum 6. () Diğer(belirtiniz)
12. İlgili duyduğunuz veya yaptığınız spor branşına yakınlık düzeyiniz nedir?
1. () İyi bir izleyiciyim 4. () Profesyonel sporcuyum
2. () Sağlık için spor yapmaktayım 5. () Spor adamı - yöneticisiyim
3. () Amatör lisanslı sporcuyum 6. () Diğer(belirtiniz)
13. Çocuklarınızı spora yönlendirmeyi ister misiniz?
1. () Evet 2. () Hayır
*Cevabınız evet ise hangi spor branşına yönlendirmeyi istersiniz ?
1. () Atletizm 5. () Cimnastik 9. () Joging (yürüyüş) 13. () Voleybol
2. () Basketbol 6. () Futbol 10. () Karate 14. () Yüzme
3. () Bisiklet 7. () Güreş 11. () Masa tenisi 15. () Diğer(belirtiniz)
4. () Boks 8. () Hentbol 12. () Tenis
14. İlgili duyduğunuz halde spor yapmanıza engel teşkil eden sebep hangisidir?
1. () Sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olmaması 6. () Gelenek ve görenekler
2. () Bölgede başarılı spor idarecilerinin bulunmaması 7. () Maddi imkansızlıklar
3. () Bulduğunuz bölgenin çevre ve iklim şartları 8. () İyi hizmet veren spor kulüplerinin bulunmaması
4. () Yerel kurumların sporu desteklememesi 9. () Yoğun iş temposu
5. () Ailevi sebeplerden dolayı spor yapılamaması 10. () Diğer(belirtiniz)
15. Bulduğunuz yöre insanları beden yapısı ve gelenek-görenekler itibarıyla en çok hangi spor branşlarına karşı yatkınlık göstermektedir? (Önem derecesine göre sıralayınız)
1. () 2. () 3. ()

16. İlinizde hangi spor branşlarına ait spor tesisi yapılmasını istersiniz? (Önem derecesine göre sıralayınız)
1. () 2. () 3. ()
17. İlinizde sizin ve çevrenizdekilerin spor yapabileceği tesisler, sayı ve vasıfları itibarıyla yeterli midir?
1. () Tesisler sayı ve vasıfları bakımından yeterli değildir 3. () Tesislerin yeterliliği hakkında bilgim yok
2. () Tesisler sayı ve vasıfları bakımından kısmen yeterlidir 4. () Tesisler sayı ve vasıfları bakımından yeterlidir
18. İlinizde halka yönelik spor organizasyonları sizce yeterli midir?
1. () Yeterli derecede spor organizasyonu yok 3. () Spor organizasyonları kısmen yeterli
2. () Spor organizasyonları yeterli düzeydedir 4. () Bir fikrim yok
19. İlinizde halka yönelik spor organizasyonlarından hangisinin yapılmasını istersiniz?
1. () Atletizm 5. () Cimnastik 9. () Joging (yürüyüş) 13. () Voleybol
2. () Basketbol 6. () Futbol 10. () Karate 14. () Yüzme
3. () Bisiklet 7. () Güreş 11. () Masa tenisi 15. () Diğer (belirtiniz)
4. () Boks 8. () Hentbol 12. () Tenis
20. İlinizde sizin ilgi duyduğunuz spor branşında başlatılacak çalışmalara katılmak ister misiniz?
1. () Yönetim ve organizasyonlarına katılmak isterim 4. () Aktif sporcu olarak katılmak isterim
2. () Her türlü maddi-manevi destek vererek katılırım 5. () Diğer (belirtiniz).....
3. () Katılmak istemem
21. İlinizde spor branşlarındaki başarıyı etkileyen sebep hangisidir?
1. () Bölgede başarılı spor idarecilerinin bulunması 6. () Sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olması
2. () Yöre insanının spora destek verme arzularının yüksek olması 7. () Gelenek ve görenekler
3. () Bulduğunuz bölgenin çevre ve iklim şartları 8. () İyi hizmet veren spor kulüplerinin bulunması
4. () Yerel kamu kurum ve kuruluşlarının sporu desteklemesi 9. () Ulusal ve yerel medyanın sporu teşvik etmesi
5. () Okullarda sporcu seçimine ve yetiştirilmesine önem verilmesi 10. () Diğer (belirtiniz)
22. İlinizdeki kamu kurum ve kuruluşlarının yeterli spor tesisleri var mı?
1. () Kamu kuruluşlarının spor tesislerinin olup olmadığı hakkında bilgim yok
2. () Kamu kuruluşlarının spor tesisleri yeterli oranda mevcut
3. () Kamu kuruluşlarının spor tesisleri nispeten yeterli durumdadır
4. () Kamu kuruluşlarının spor tesisleri yeterli değildir
23. İlinizdeki kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesislerinden rahatça faydalanabiliyor musunuz?
1. () Faydalanamıyoruz 4. () Faydalanabiliyoruz
2. () Faydalanmak için üyelik gerekiyor 5. () Diğer (belirtiniz).....
3. () Bazı kurumların spor tesislerinden faydalanabiliyoruz
24. İlinizde sporun teşvikinde çevrenizdeki kamu, özel kurum ve kuruluşlardan beklentileriniz nelerdir?
1. () Spor tesislerini artırmalı ve çeşitlendirmeli
2. () Yetenekli sporculara maddi ve manevi imkan sağlanması
3. () Spor kulüplerinin sayısının artırılması veya desteklenmesi
4. () Kurumların çalışanlarına spor yapma imkanı sağlaması
5. () Yöre halkının rahatça spor tesislerinden faydalanabilme imkanları sağlanması
6. () Okulların spor kulüpleri ve olanaklarının artırılması
7. () Diğer (belirtiniz)
25. İlinizde yapılmasını tercih ettiğiniz spor tesisi tipini belirtiniz.
1. () Seyircisiz kapalı spor tesisleri (Spor Salonları) 3. () Açık spor tesisleri (Semt Sahaları)
2. () Resmi yarışmalara yönelik spor tesisleri (Stadyum, Yüzme Havuzu vb.) 4. () Kompleks tesisler
26. Kırıkkale' de tüm spor dallarına gereken önem veriliyor mu?
1. () Her spor dalına yeteri kadar önem verilmiyor
2. () Her spor dalına kısmen önem veriliyor
3. () Her spor dalına yeterince önem veriliyor
27. İlinizde sizce hangi spor dalına daha fazla önem veriliyor?
1. () Atletizm 5. () Cimnastik 9. () Joging (yürüyüş) 13. () Voleybol
2. () Basketbol 6. () Futbol 10. () Karate 14. () Yüzme
3. () Bisiklet 7. () Güreş 11. () Masa tenisi 15. () Diğer (belirtiniz)
4. () Boks 8. () Hentbol 12. () Tenis
28. İlinizde ön plana çıkan spor branşının sizce ön planda olma sebebi nedir?
1. () Çevre ve iklim şartları 7. () Medyanın etkisi
2. () Ekonomik sebepler 8. () Kültürel yapı
3. () Yönetici ve spor adamlarının tutumu 9. () Ailevi nedenler
4. () Sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olması 10. () Uluslar arası başarılar
5. () Göze hitap eden seyirlik bir spor branşı olması 11. () Diğer (belirtiniz)
6. () Spor branşı için eğitim olanaklarının gelişmiş olması
29. Ülkemiz' de tüm spor dallarına gereken önem veriliyor mu?
1. () Her spor dalına yeteri kadar önem verilmiyor
2. () Her spor dalına kısmen önem veriliyor
3. () Her spor dalına yeterince önem veriliyor
30. Ülkemiz' de sizce hangi spor dalına daha fazla önem veriliyor?
1. () Atletizm 5. () Cimnastik 9. () Joging (yürüyüş) 13. () Voleybol
2. () Basketbol 6. () Futbol 10. () Karate 14. () Yüzme
3. () Bisiklet 7. () Güreş 11. () Masa tenisi 15. () Diğer (belirtiniz)
4. () Boks 8. () Hentbol 12. () Tenis
31. Ülkemiz' de ön plana çıkan spor branşının sizce ön planda olma sebebi nedir?
1. () Göze hitap eden seyirlik bir spor branşı olması 5. () Medyanın etkisi 8. () Ekonomik sebepler
2. () Yönetici ve spor adamlarının tutumu 6. () Kültürel yapı 9. () Uluslar arası başarılar
3. () Sayı ve kalite olarak yeterli tesislerin olması 7. () Çevre ve iklim şartları 10. () Diğer (belirtiniz)
4. () Spor branşı için eğitim olanaklarının gelişmiş olması

EK-II

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
S9	55,3139	292,2905	,9626	,8986
S10	54,6277	277,1766	,9606	,8934
S11	55,6788	303,8961	,2278	,9040
S12	54,9343	298,3118	,1530	,9078
S13	55,7153	299,4551	,5217	,9020
S14	54,8759	279,6683	,7418	,8958
S15.1	54,4088	270,8317	,9449	,8917
S15.2	54,8759	279,6683	,7418	,8958
S15.3	55,3431	289,0064	,4082	,9018
S16.1	54,8175	280,6797	,6819	,8967
S16.2	54,3796	281,4284	,3918	,9040
S16.3	53,9416	262,4966	,9583	,8895
S17	54,8175	280,6797	,6819	,8967
S18	54,8759	283,3889	,8175	,8961
S19	54,6861	281,7905	,4749	,9008
S20	55,5328	299,1184	,4889	,9020
S21	55,0584	292,7466	,3755	,9023
S22	54,6642	295,9453	,3687	,9023
S23	54,9197	296,4126	,2463	,9047
S24	54,6569	281,3153	,6593	,8971
S25	55,3139	292,2905	,9626	,8986
S26	54,9708	287,1315	,6231	,8985
S27	54,8175	280,6797	,6819	,8967
S28	54,6569	277,1535	,7739	,8950
S29	55,0657	286,2971	,8271	,8969
S30	53,4891	287,3841	,0818	,9359
S31	55,5620	298,6597	,5189	,9018

Reliability Coefficients

N of cases =137,0

N of Items = 27

Alpha = ,9037

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	S9	1,6861	,4658	137,0
2.	S10	2,3723	,9315	137,0
3.	S11	1,3212	,4686	137,0
4.	S12	2,0657	1,4205	137,0
5.	S13	1,2847	,4529	137,0
6.	S14	2,1241	1,0877	137,0
7.	S15.1	2,5912	1,1476	137,0
8.	S15.2	2,1241	1,0877	137,0
9.	S15.3	1,6569	1,2452	137,0
10.	S16.1	2,1825	1,1325	137,0
11.	S16.2	2,6204	1,7704	137,0
12.	S16.3	3,0584	1,3973	137,0
13.	S17	2,1825	1,1325	137,0
14.	S18	2,1241	,8613	137,0
15.	S19	2,3139	1,4939	137,0
16.	S20	1,4672	,5008	137,0
17.	S21	1,9416	1,0831	137,0
18.	S22	2,3358	,8768	137,0
19.	S23	2,0803	1,1823	137,0
20.	S24	2,3431	1,1404	137,0
21.	S25	1,6861	,4658	137,0
22.	S26	2,0292	,9389	137,0
23.	S27	2,1825	1,1325	137,0
24.	S28	2,3431	1,1404	137,0
25.	S29	1,9343	,7496	137,0
26.	S30	3,5109	3,3434	137,0
27.	S31	1,4380	,4980	137,0

N of Cases = 137,0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of
Scale	57,0000	307,8382	17,5453	Variables 27

EK-III

ÖZGEÇMİŞ

1975 yılında Ankara'nın Kırıkkale İlçesinde doğdu. İlk ve ortaokulu Kırıkkale'de, lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. 1994 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne girdi. 1998 yılında mezun oldu. Aynı yıl Hakkari Lisesinde Beden Eğitimi öğretmeni olarak göreve başladı. 1998 Aralık ayında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne Araştırma görevlisi olarak geçiş yaptı. Halen bu görevini sürdürmektedir.

